

”Trygg framtid i den grønne landsbyen”

Randaberg
kommune

PENGAR

av Arne Garborg

Ein kan kjøpa seg mat,
men ikkje mathug,
dropar, men ikkje helse,
mjuke sengar, men ikkje svevn,
lærdom, men ikkje vit,
stas, men ikkje venleik,
glans, men ikkje hyggje,
moro, men ikkje glede,
kamerater, men ikkje venskap,
tenarar, men ikkje truskap,
gråe hår, men ikkje ære,
tolege dagar, men ikkje fred.

Skalet av alle ting kan ein få for pengar.
Men ikkje kjernen;
det er ikkje for pengar fal.

Dette året er spesielt. Mange barn og unge er bekymret og redde av koronaviruset, spesielt når skoler og barnehager stenges. De lurer på om de kan bli syke eller hvordan de kan unngå å bli smittet. I april tegnet barn over hele verden regnbuer til håp og trøst under koronaviruspandemien. #Altblirbra, også i Ola Indrehusvei, der dette bildet er hentet fra.

Innhold

Innledning	4
------------	---

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan	6
---	----------

Forutsetninger i rådmannens forslag til budsjett og økonomiplanforslag	18
Statsbudsjettet og kommunene	23
KOSTRA	25
Driftsbudsjettet	26
Investeringsbudsjettet	32

Sentraladministrasjonen	36
Helse og velferd	42
Kultur	52
NAV	60
Tekniske tjenester	68
Miljø og samfunnsutvikling	80
Oppvekst	88
Randaberg kirkelige fellesråd	102

Hovedtabeller:	
Driftstiltak	27
Bevilgningsoversikt drift A	31
Hovedoversikter drift	31
Investeringstiltak	34

- Trygg framtid i den grønne ladsbyen

Dette dokumentet er rådmannens forslag til budsjett for 2021 og økonomiplan for 2021-2024 for Randaberg kommune.

Forslaget er utarbeidet med bakgrunn i budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023, virksomhetsplaner for 2020, tertialrapporter i 2020, årsmeldingen for 2019 og Rammesak 2021.

Budsjettet er basert på regjeringen Solbergs forslag til statsbudsjett for 2021.

Rådmannens budsjettforslag legger til grunn en videreføring av det relativt lave investeringsnivået fra i fjor, men det er lagt inn driftsmidler for å kunne gi mer tjenester til innbyggerne i takt med økt behov (flere eldre og flere brukere med behov for tilrettelagte tjenester).

Randaberg 9. november 2021

Magne Fjell

rådmann

Per Blikra

økonomisjef

Randaberg sentrum sett fra Goa

1

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan

Organisasjonen

Kommunestyret 27 representanter

Ordfører

Kontrollutvalg

- 5 medlemmer

Formannskap

- 9 medlemmer

Hovedutvalg for nær- miljø og kultur (HNK)

- 11 medlemmer

Hovedutvalg for opp- vekst og levkår (HOL)

- 11 medlemmer

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne (MNF)

- 7 medlemmer

Eldrerådet

- 5 medlemmer

Ungdomsrådet

- 9 medlemmer

Barn og unges kommunestyre (BUK)

- 18 medlemmer

Administrasjonsutvalg/ Likestillingsutvalg (ADM)

- 6 medlemmer

Kommuneplanutvalg

- 9 medlemmer

Rådmannen

- Inkl. økonomi, personal- og organisasjonsutvikling og kommunikasjon og demokrati

Helse og velferd

- Inkl. felles, heldøgntjenester, sykehjem, dagsenter, hjemmetjeneste, boligjeneste, tjenestepanlegging og helsetjenester.

Tekniske tjenester

- Inkl. renovasjon, renhold, teknisk drift, bygg og eiendom

Kultur

- Inkl. fritid, kulturskole, idrett, Tungenes fyr, Vistnestunet og folkebibliotek

Oppvekst

- Inkl. tre skoler med skolefritid, barnehage, voksenopplæring, barnevern og PPT.

Miljø og samfunnsutvikling

- Inkl. arealplanlegging, byggesak, oppmåling og jordbruk

Nav Randaberg

- Inkl. sosialtjeneste, flyktninger, økonomisk rådgivning og jobbveiledning.

Eierskap:

Interkommunale selskap (IKS):

- Interkommunalt vann-, avløps- og renovasjonsverk (IVAR)
- Brannvesenet i Sør-Rogaland
- Stavangerregionen Havn
- Interkommunalt arkiv i Rogaland IKA
- Rogaland revisjon
- Sørmarka Flerbrukshall
- Multihallen i Sandnes og Storhallen i Randaberg

Interkommunalt samarbeid:

- Randaberg interkommunale PPT
- Rogaland kontrollutvalgssekretariat

Foreninger/samarbeid:

- Ryfylke friluftsråd
- Jæren friluftsråd
- Voldtektmottaket/Legevakt, Stvgr
- Region Stavanger BA
- Viltneimnd
- Interkommunalt kulturråd
- Tilsynsutvalg Jærestrendene
- Transportsamarbeid Nord-Jæren
- Småbåtforeninger Skiftesvik og Ryggstranden

Stiftelser:

- Jærmuseet
- Rogaland Arboret
- Krisesenteret i Stavanger

Aksjeselskaper:

- Lyse Energi
- Randaberg Rennesøy bygdeblad
- Ranso Treindustri
- Greater Stavanger Economic Development
- Allservice
- Attende

Rådmannens ledergruppe

>> Rådmannens budsjettforslag legger til grunn en videreføring av det relativt lave investeringsnivået fra i fjor, men det er lagt inn driftsmidler for å kunne gi mer tjenester til innbyggerne i takt med økt behov (langt flere eldre og flere brukere med behov for tilrettelagte tjenester).

1) Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan

Dette dokumentet er rådmannens forslag til budsjett for 2021 og økonomiplan for 2021-2024 for Randaberg kommune. Forslaget er utarbeidet med bakgrunn i budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023, virksomhetsplaner for 2020, tertialrapporter i 2020, årsmeldingen for 2019 og KS-sak 29/20 Rammesak 2021. Budsjettet er basert på regjeringen Solbergs forslag til statsbudsjett for 2021.

Rådmannens budsjettforslag legger til grunn en videreføring av det relativt lave investeringsnivået fra i fjor, men det er lagt inn driftsmidler for å kunne gi mer tjenester til innbyggerne i takt med økt behov (langt flere eldre og flere brukere med behov for tilrettelagte tjenester).

1.1 Flere eldre gir økte inntekter og økte kostnader

Statistisk Sentralbyrå (SSB) la fram ny befolkningsframskrivning i sommer. Framskrivningene har tatt mer høyde for ulik historisk utvikling i kommunene. Framskrivningene for Randaberg kommune viser at vi vil få en mer markant og tidligere økning i antall eldre enn tilsvarende framskrivning fra 2018 tilsa.

Figuren til høyre viser utviklingen i de aldersgruppene som bestemmer omfanget av de mest omfattende tjenestene våre (pleie og omsorg, barnehage og grunnskole).

Befolkningsframskrivningen er lagt til grunn i rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan. Rådmannen har økt budsjettet til Helse og velferd gjennom hele økonomiplanperioden.

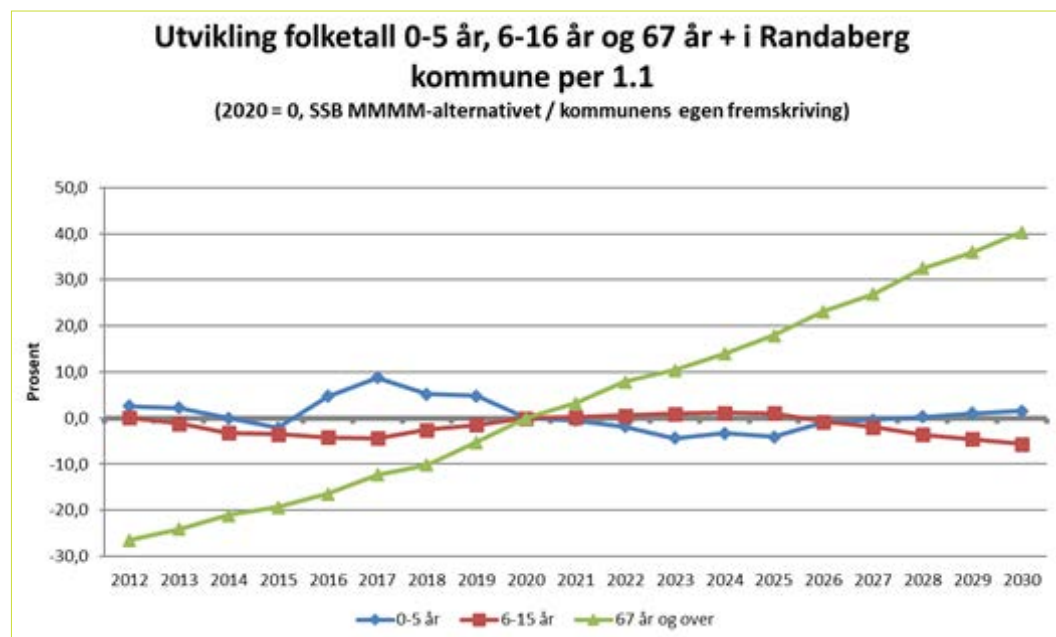
Helse og velferd satser på de minst kostnadskrevende tiltakene som dagsenter/dagaktivitetstilbud, hjemmebaserte tjenester og botilbud med heldøgns bemanning. I slutten av økonomiplanperioden er det også lagt inn at de siste fire sykehjemsplassene tas i bruk, og det er satt av planleggingsmidler for å utvikle resten av Vardheimområdet, inkludert det gamle sykehjemsbygget.

1.2 Koronapandemien vil prege 2021

Regjeringen har signalisert at de vil gi kommunene 7,3 milliarder kroner ekstra i koronahjelp i 2021. Regjeringen legger til grunn at dette skal dekke ekstrakostnader og reduserte inntekter i første halvår 2021. Av dette vil primærkommunene få 5,9 milliarder kroner. 4,4 milliarder kroner gis som økt innbyggertilskudd, mens 1,5 milliarder kroner fordeles som skjønnsmidler.

Randaberg kommune sin del av økt innbyggertilskudd er 9,2 mill. kr. Rådmannen har i sitt budsjettforslag lagt inn et tiltak der kjente økte utgifter og reduserte inntekter i 2020 knyttet til koronapandemien er forlenget i et halvt år. Rådmannen har også redusert skatteinntektene med netto 5,2 mill. kr i dette tiltaket. Tiltaket er balansert med 9,2 mill. kr i økt rammetilskudd.

Randaberg kommune vil få mer utgifter enn det som er lagt inn i dette tiltaket. Tiltaket tar høyde for faste utgifter for en del av tiltakene, men ikke

alle variable kostnader (for eksempel faktisk bruk av smitteavdelingen, omfattende smittesporing). Rådmannen legger til grunn at dette vil kunne dekkes gjennom skjønnsmidlene (der vi med en «normalfordeling» vil få i overkant av 3 mill. kr).

1.3 Innsparingene fortsetter

Fra 2009 er tjenesteområdets budsjetter årlig redusert for å oppnå handlingsrom til nye driftstiltak og nødvendige investeringer. Nye oppgaver/flere tjenestemottakere har ført til at budsjettene til tjenesteområda har økt, til tross for de generelle reduksjonene. God økonomistyring og nøktern drift over flere år gjør at viktige tiltak har blitt iverksatt og at satsninger i statsbudsjettet har blitt gjennomført.

Det er gjennomført reduksjoner i tjenesteområdets budsjetter fra 2009 til 2020, som isolert sett gjør at budsjettet for 2020 er mer enn 75 mill. kr lavere enn det ville vært uten disse reduksjonene.

I tillegg er det ikke gitt kompensasjon til tjenesteområda for generell prisstigning i perioden 2009-2012. Det innebærer også en effektivisering på 3-4 mill. kr årlig.

I 2013 ble det gitt full kompensasjon for prisstigning. For 2021 har rådmannen lagt inn midler for å dekke prisstigning på kjøp av utvalgte tjenester i tjenesteområda, men ikke fullt på kjøp av varer, noe som tilsvarer en effektivisering på 2 mill. kr. Det samme ble gjort i 2014-2020.

Økte utgifter og økt innslagspunkt til ressurskrevende tjenester, bosetting av færre flyktninger, satsning på digitalisering og hverdagsteknologi, flere årsverk i hjemmetjenester og plasser i PU-boliger gjør at budsjettet for 2021 og økonomiplanen for 2021-2024 blir lagt fram med innsparingstiltak i tillegg til de 3 millioner kroner som lå i vedtatt økonomiplan for 2021.

>> I økonomiplanperioden 2021-2024 vil Randaberg kommune betale omtrent like mye i avdrag som det vi tar opp i nye lån.

I 2019 bestemte vi at Harestad skole trinn to skulle utsettes, for å redusere opptak av nye lån og bremse veksten i netto lånegjeld. I årets forslag til økonomiplan for 2021-2024 vil Randaberg kommune betale omtrent like mye i avdrag i økonomiplanperioden som det vi tar opp i nye lån.

I budsjettprosessen er det mange ønsker og behov som blir tatt opp fra tjenesteområda og politi-

kerne. Det er vanskelig å få alle disse inn i et balansert budsjett. Det er også slik at det er lettere å la være å legge inn et nytt tiltak framfor å slutte med / redusere noe en allerede gjør. Dette preger rådmannens tilnærming til å la kommunen ta på seg nye forpliktelser.

1.2 Skatteinntekter i 2020

Skatteinntektene i 2020 ser ut til å bli lavere enn budsjettert nivå. De er fortsatt ikke på det nivået de var på i Randaberg og omkringliggende kommuner før oljekrisen. Deler av dette blir kompensert gjennom systemet med inntektsutjamning. I 2020 har vi hatt en nedgang i skatteinntektene knyttet til både koronapandemien og lavere oljepris.

I prinsippet får kommunene kompensert nedgangen i skatteinntekter som følge av koronapandemien. Men dette er på makronivå, for Randaberg

kommune sin del får vi ikke kompensasjon som dekker hele reduksjonen i 2020. I vedtatt økonomiplan lå det inne en forutsetning om at skatteinntektene gradvis skal oppover mot tidligere nivå. Dette er optimistisk og usikkert. Dersom vi har fått en permanent nedgang i lønnsnivået i forhold til resten av landet, vil vi få permanent lavere skatteinntekter.

1.3 Økte driftskostnader og reduserte inntekter

På noen områder tilsier utviklingen i demografi eller andre forhold at driftsutgiftene vil øke i 2021. I rådmannens budsjettforslag er det også lagt inn driftsmidler knyttet til nye investeringer.

>> Skatteinntektene i 2020 ser ut til å bli lavere enn budsjettert nivå. (...) Randaberg kommune får ikke kompensert hele reduksjonen.

Alle endringer som er lagt til grunn i rådmannen sitt budsjettforslag blir vist som tiltak samlet i eget kapittel. Her er bare noen av tiltaka nevnt.

Vedtatt økonomiplan legger til grunn at skatt og rammetilskudd skal øke fordi innbyggertallet øker mer enn gjennomsnittet i Norge, og at vi også får forholdsvis flere eldre enn andre kommuner. Vi har færre eldre enn gjennomsnittskommunen og derfor større potensiale for vekst. Fra 2020 til 2021 har vi hatt en større økning i rammetilskuddet (1 mill. kr) enn økonomiplanen la opp til.

Innslagspunktet for ressurskrevende tjenester er økt mer enn prisstigningen. Dette reduserer inntekten vår med 1,0 mill. kr. Vi får 0,1 mill. kr mindre i skjønn knyttet til ressurskrevende tjenester i 2021 enn i 2020. I 2020 fikk vi en halvering, fra et nivå på omtrent 6 mill. kr til 3,0 mill. kr. Dette skyldes en nedgang i brukere med behov for særlig ressurskrevende tjenester hos oss, men kanskje først og fremst en bedre registreringspraksis i andre kommuner som øker gjennomsnittet betraktelig.

Utgiftene til legevaktsamarbeidet med Stavanger og Sola har økt betraktelig de siste åra. Stavanger er vertskommune for samarbeidet og nedsatte i fjor en gruppe som skulle se på legevakten og økningen i utgifter gjennom flere år. Dette arbeidet har stoppet opp på grunn av koronapandemien, og vi ser en fortsatt økning i våre legevaktsutgifter (utenom korona). Våre utgifter vil øke med omtrent 0,6 mill. kr fra 2020 til 2021.

Helse og velferd har økt etterspørsel etter tjenester som BPA (brukerstyrt personlig assistent), omsorgsstønad og private avlastere. I tillegg øker behovet for vanlige hjemmetjenester. Vi får også nye brukere med mer og mer omfattende pleiebehov, noe som øker våre utgifter til ressurskrevende tjenester. Deler av dette blir dekket av økte inntekter.

Nytt dagsenter for personer med demens (utvida «Inn på tunet») er ikke aktuelt, men rådmannen foreslår et dagsenter på kafeen på Vardheim i stedet for.

Inntekter og utgifter på VAR-området justeres hvert år i budsjettbehandlingen opp og ned i forhold til endringer i pris/volum på kjøp fra IVAR. I tillegg justeres inntekter og bruk av fond i forhold til selvkost.

Rådmannen har videreført midler til å følge opp og ta i bruk hverdagsteknologi / velferdsteknologi i hjemmetjenesten, tiltaket er økt med 0,5 stilling fra 2021, og blir ikke terminert i 2022 som i vedtatt økonomiplan. Pasientvarslingssystem på Vistestølen sykehjem, Randaberg sykehjem og på Vardheim er på plass. Det er også planlagt tilsvarende systemer i bofellesskapene i kommunen. Både system som allerede er på plass, og planlagte systemer krever vedlikeholdskostnader som også er lagt inn. Rådmannen foreslår å utsette implementeringen på nye lokasjoner i ett år.

Vi investerer for 4,4 mill. kr årlig i andre IT-systemer (både PC-er/servere/nettverk og ny programvare). Ny programvare medfører økte driftskostnader. Rådmannen har lagt inn en økning i driftsutgifter på 0,3 mill. kr årlig som følge av disse investeringene. I vedtatt økonomiplan er det lagt inn midler til digitalisering som er videreført. Rådmannen la inn midler til to nye stillinger i fjor på personal og økonomi, med en forventning om at vi kunne redusere noe av disse utgiftene i løpet av 2021. Denne reduksjonen er utsatt til 2022.

Oversikten lenger bak i budsjettet viser alle tiltak som endrer utgifter/inntekter i forhold til budsjettet for 2020. Dette omfatter tiltaka som er omtalt over, men også innsparingstiltak, nye tiltak og tiltak som justerer for prisendring fra 2020 til 2021.

Rådmannen har ikke prioritert alle tiltak som har vært med i den interne prioriteringsdiskusjonen

>> Nytt dagsenter for personer med demens (utvida "Inn på tunet") er ikke aktuelt, men rådmannen foreslår et dagsenter på kafeen på Vardheim i stedet for.

i budsjettprosessen. Noen av disse blir vist som uprioriterte tiltak i oversiktene lenger bak i dokumentet, mens andre er tatt helt ut av den videre prosessen.

1.4 Reduserte driftsbudsjetter i 2021 og økonomiplanen

Driftsbudsjettet er redusert i tidligere år og i 2020 gjennom konkrete reduksjoner, manglende/ ufullstendig prisjustering, og at nye uunngåelige kostnader er innarbeidet i eksisterende rammer for tjenestoområda.

I vedtatt økonomiplan er det lagt til grunn at driftsbudsjettet må reduseres ytterligere fram til og med 2021. Innsparingen i vedtatt økonomiplan i 2021 på 2,7 mill. kr er innarbeidet i budsjettene til tjenestoområdene.

Til tross for innsparingene i 2021 og tidligere år, har rådmannen lagt til grunn videre effektivisering i tjenestoområdene, og saldert budsjett og økonomiplan med et generelt innsparingskrav. Beløpene er fordelt ut fra lønnsmassen, men det er tatt hensyn til at reduserte VAR-utgifter gir tilsvarende reduksjon i inntekter, og at reduserte utgifter til ressurskrevende tjenester gir 80 % reduksjon i inntektene.

Det er derfor fordelt forholdsvis mindre til tekniske tjenester og Helse og velferd enn de andre tjenestoområdene.

Fordelingen rådmannen har lagt inn er slik (se i tabell under):

Innsparing i mill. kr	2021	2022	2023	2024
Oppvekst	-1,88	-3,75	-3,75	-3,75
Helse- og velferd	-0,97	-1,93	-1,93	-1,93
Tekniske tjenester	-0,27	-0,54	-0,54	-0,54
Rådmann	-0,30	-0,60	-0,60	-0,60
Kultur	-0,15	-0,29	-0,29	-0,29
NAV	-0,10	-0,19	-0,19	-0,19
Miljø og samfunnsutvikling	-0,08	-0,15	-0,15	-0,15
Totalt	-3,73	-7,45	-7,45	-7,45

Dette er generelle innsparinger som kommer i tillegg til tilsvarende innsparinger i 2020 på 8,3 mill. kr, i 2021 på 2,7 mill. kr, og konkrete innsparingstiltak de siste åra. Det er lagt inn halvparten av ønsket effekt i 2021 for å gi tjenestoområdene tid til å gjennomføre nødvendige tiltak.

Rådmannen har også lagt inn konkrete innsparingstiltak som kommer i tillegg til de generelle innsparingene. Etter samråd med de andre eierkommunene til Rogaland brann og redning er det lagt inn null i økte utgifter for 2021.

Rådmannen har også saldert budsjettet med å avsette mindre til lønnsoppgjøra i 2021 enn det statsbudsjettet bygger på.

Kirken sitt budsjett er ikke oppjustert med forventet lønns- og prisvekst fra 2020 til 2021. Dette tilsvarer en innsparing på 0,2 mill. kr for kirken.

1.5 Eiendomsskatt, alternativt budsjett

Rådmannen ble i 2016 bedt om å legge fram to alternative budsjetter for 2017. Ett forslag uten eiendomsskatt på boliger og ett med. Rådmannen gjorde det både for 2017 og 2018. Fra 2019 nøyde rådmannen seg med dette avsnittet i sitt budsjettforslag. Rådmannens forslag som blir presentert i dette dokumentet er basert på videreføring av eiendomsskatt på boliger på samme nivå som i 2020.

Eiendomsskatteinntekten samlet er omtrent 21,5 mill. kr i 2020. Av dette er 11,75 mill. kr eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer.

>> Eiendomsskatteinntekten samlet er omtrent 21,5 mill. kr i 2020. Av dette er 11,75 mill. kr eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer.

Rådmannen har i sine siste budsjettforslag vist ulike tilnæringsmåter for å kompensere for å ta bort eiendomsskatt. Kort oppsummert er dette :

1. Redusere investeringsnivået (avdrag/renter)
2. Redusere driftsutgiftene (i hovedsak lønn)
3. Utsette innføring av nye tiltak/tjenester
4. Konkurransetsetting/øke andre inntekter
5. Redusere avdragsutgiftene til lovens minimumskrav
6. Justering av andre inntekter
7. Redusere netto driftsresultat

Disse virkemidla er først og fremst politiske vurderinger som rådmannen i dette budsjettforslaget ikke gir eksempler på kombinasjoner av for å oppnå et budsjett uten eiendomsskatt.

1.6 Inntektsnivået i Randaberg kommune

KOSTRA-tall viser at det - til tross for reduksjonene de siste åra - brukes mer penger samlet i Randaberg kommune enn i sammenlignbare kommuner. På de fleste tjenestene bruker vi mer enn gjennomsnittet, mens vi på noen områder bruker litt mindre. Det har vært mulig som følge av forholdsvis høye skatteinntekter, eiendomsskatt og inntekter fra Lyse Energi som samlet gir oss mer å rutte med enn mange andre kommuner.

Basert på de objektive kriterier i inntektssystemet er Randaberg kommune en «lettere» kommune å drive enn andre, og bør derfor ha et lavere kostnadsnivå. På den andre siden har vi flere brukere med store hjelpebehov enn gjennomsnittskommunen, noe som drar kostnadsnivået oppover. KOSTRA-tabeller med kommentarer fra tjenesteområda viser mer om driftsnivåa våre i forhold til andre kommuner.

1.7 Bosetting av flyktninger

I vedtatt økonomiplan er det lagt til grunn at vi bosetter 15 nye flyktninger i hvert av åra 2020-2023. Kommunene får integreringstilskudd når de bosetter flyktninger, i tillegg eget tilskudd til norskopplæring. Hoveddelen av utgiftene er på NAV (lønn til flyktningkonsulenter, introduksjonsstønad, norskopplæring, sosialhjelp), men kommunene har også utgifter på andre områder.

Da Randaberg kommune sa ja til økt bosetting i 2016 og 2017 (45 årlig), la vi inn forventet økte utgifter og inntekter i budsjetta. Når vi nå bosetter færre nye flyktninger, vil inntektene reduseres automatisk, og utgiftene må reduseres tilsvarende. Disse vil ikke reduseres i takt, beregninger viser at utgiftene blir redusert senere enn inntektene.

Tiltaket som fanget dette opp i vedtatt økonomiplan, er justert i forhold til at vi bosatte færre flyktninger i 2019 enn planlagt, og at vi har hatt og regner med færre familiegjenforeninger framover. I tillegg er antall bosettinger av flyktninger redusert fra 15 til 11 i økonomiplanperioden.

Vi fikk mange enslige mindreårige flyktninger til kommunene for tre-fire år siden, og vi bygde opp en organisasjon rundt disse innenfor barnevernet. Vi har ikke fått mindreårige flyktninger til Randaberg de siste åra, og driftsutgiftene er derfor tatt ut fra 2021. Vi får likevel litt inntekter for siste året til noen av disse i 2021.

I innspurten av arbeidet med budsjett og økonomiplan fikk vi anmodning fra IMDi om å bosette 25 personer i 2021. Dette er 14 mer enn det som er lagt til grunn for rådmannens forslag. En anmodning om et så høyt antall er en anerkjennelse av det gode integreringsarbeidet som er gjort i Randaberg kommune. Dersom Randaberg kommune sier ja til denne anmodningen, vil rådmannen justere budsjettet for dette i forbindelse med første tertiårrapport 2021. En slik budsjettendring vil bedre budsjettbalansen.

>> I innspurten av arbeidet med budsjett og økonomiplan fikk vi anmodning fra IMDi om å bosette 25 personer i 2021. Dette er 14 mer enn det som er lagt til grunn i rådmannens forslag.

1.8 Investeringer

Investeringsnivået i rådmannens forslag til økonomiplan er på et vesentlig lavere nivå enn de siste 5-10 åra. Vi vil i økonomiplanperioden betale omtrent likt i avdrag som det vi vil ta opp nye lån. Da er låneopptak til startlån/videre lån unntatt fordi vi der får tilsvarende utlån og avdrag inn til oss. De største investeringene i rådmannens forslag til økonomiplan er på VAR-området. Bassenga på Goa og Grødem skole skal også renoveres, men på et senere tidspunkt enn i vedtatt økonomiplan.

I vedtatt økonomiplan lå det inne 30 mill. kr til å begynne med trinn to av Harestad skole i 2023, med forventninger om at resten av nødvendige midler ble lagt inn i 2024 (og 2025). Rådmannen har flyttet dette tiltaket ett år ut i tid, slik at 30 mill. kr nå ligger i 2024 i stedet for i 2023.

Budsjettert investering på Bersageltun-tomta og renovering av DPS-bygget for å samle bofellesskapene i Dalen og Sentrum, er tatt ut og erstattet med investeringer på Vistestølen og ombygging på DPS-bygget for sykehjemdrift der. Dette er i samsvar med sak om bruk av eksisterende bygningsmasse i forrige politiske runde (KST-sak 59/20). Tiltaket i vedtatt økonomiplan, som ga effektiviseringsgevinst av å samle Dalen og Sentrum, er også tatt ut av rådmannens budsjettforslag.

Vedtatt økonomiplan bygger på økte inntekter som følge av flere eldre og høyere innbyggervest enn landsgjennomsnittet. Dersom vi ikke får høyere vekt enn landsgjennomsnittet, vil vi måtte finne andre inntekter eller redusere utgiftene ytterligere for å balansere økonomiplanen. Dette blir ekstra sårbart med et høyt investeringsnivå. Rådmannen har derfor ikke lagt inn nye store investeringer i økonomiplanen.

Rådmannen viderefører det generelle investeringsbudsjettet til IKT i økonomiplanen. Rådmannen har også lagt inn midler til pasientvarslingssystem på bofellesskapene og driftsutgifter knyttet til disse. Men implementeringen av disse er utsatt ett år i forhold til vedtatt økonomiplan.

Investeringene er i hovedsak finansiert med låneopptak.

Vi låner også fra Husbanken for å kunne yte startlån. Rådmannen har videreført dette med 25 mill. kr årlig. Beløpet ble økt fra 2017, da det var 20 mill. kr.

1.9 Utvikling i årsverk

(Kilde: Egne tall fra Visma HRM).

Antall årsverk er fra 2019 til oktober 2020 redusert med syv årsverk. Hovedårsaken til dette ligger i planlagte reduksjoner i budsjett 2020, spesielt innenfor oppvekstområdet.

2016	2017	2018	2019	2020 (bud)	2020 (okt)	2021 (bud)
730	740	740	751	737	744	740

Rådmannens forslag til budsjett 2021 vil gi en reduksjon med omtrent 3,5 årsverk fra 2020 til 2021.

Hovedårsaken til endring i antall årsverk er fortsatt planlagte reduksjoner innen Oppvekst. Samtidig som Helse og velferd har en økning i antall årsverk som følge av oppbemanning innen hjemmetjenesten, etter Devold-rapportens funn for å kunne innfri brukernes vedtaksfestede rettigheter.

>> *Investeringsnivået i rådmannens forslag til økonomiplan er på et vesentlig lavere nivå enn de siste 5-10 åra.*

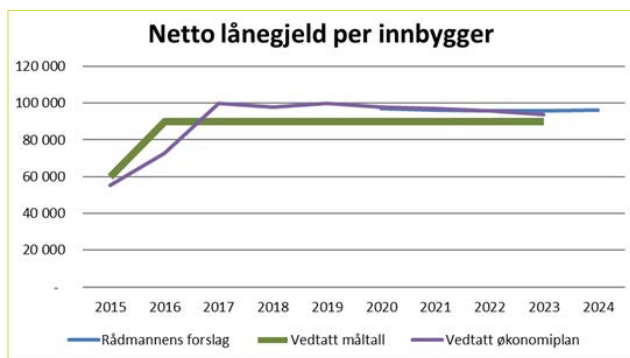
1.10 Rådmannens forslag i forhold til kommunens økonomiske måltall

I KS-sak 61/16, som ble behandlet i september 2016, ble de økonomiske måltalla som ble vedtatt i 2013 vurdert på nytt. Vedtaket i saka var slik:

”Randaberg kommune skal legga følgende økonomiske mål til grunn for framtidige budsjett/økonomiplaner:

- Netto driftsresultat i % av driftsinntekter: mellom 1 og 4 %.
- Arbeidskapital i % av driftsinntekter: mellom 20 og 30 %.
- Ubundne driftsfond i % av driftsinntekter: mellom 5 og 8 %.
- Kapitalfond i % av driftsinntekter: mellom 7 og 10 %.
- Netto lånegjeld per innbygger: mindre enn 90.000 kr/innbygger.”

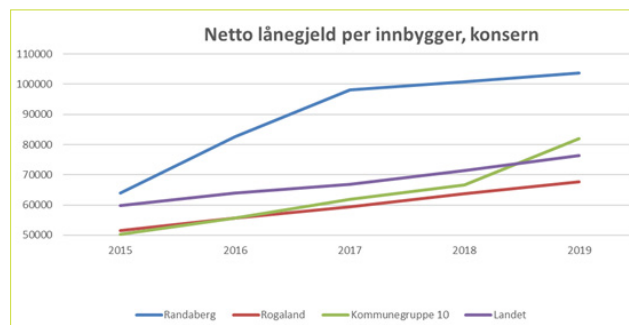
Graf 1:

Endringen fra tilsvarende vedtak fra 2013 var at måltallet for netto lånegjeld ble hevet fra 60.000 kr/innbygger til 90.000 kr/innbygger.

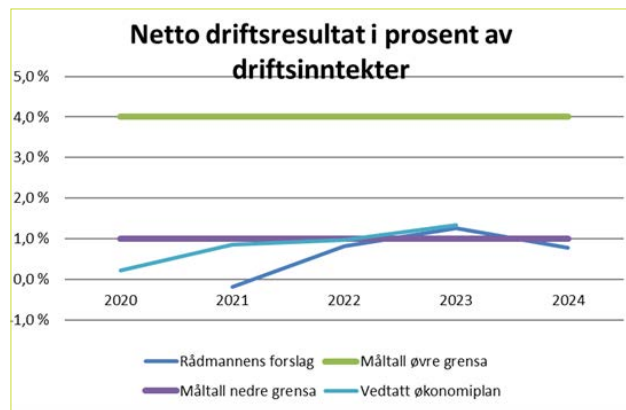
Kommune-Norge har 1,75 prosent som måltall for netto driftsresultat over tid. Dette tilsvarer 3 prosent, som var måltallet før endringen i føring av momskompensasjon kom, og som er kjent av de fleste.

Det er spesielt de to måltalla, netto driftsresultat og netto lånegjeld per innbygger, som får betydning for budsjettarbeidet. Men måltalla om størrelsen på kapitalfond legger også begrensninger på bruk av dette til finansiering av investeringene.

Vi ser at vi ligger betraktelig over landet, Rogaland og vår kommunegruppe i 2017, 2018 og 2019. Økningen kom i 2016 og 2017. I 2018 og 2019 flater dette ut og veksten er litt mindre enn de vi sammenligner oss med her. Spesielt i forhold til vår kommunegruppe, som har en markant økning fra 2018 til 2019. Dette konsernnøkkeltallet har med gjeld til IKS'er, som for eksempel IVAR. De er derfor høyere enn de vi opererer med over, som bare inneholder tall for selve kommunen.

I saken om måltall blir netto driftsresultat framholdt som det viktigste måltallet å styre etter. Grafen under viser utviklingen basert på rådmannens forslag.

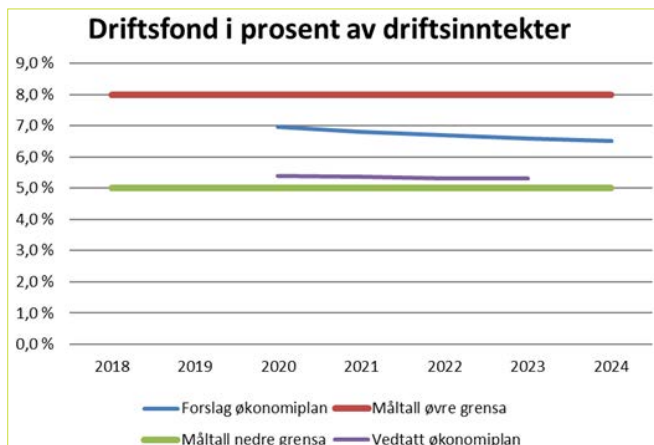

Netto driftsresultat er negativt i 2021, og under den nedre grensa for måltallet i 2022 og 2024. I 2023 er det 1,3 prosent, som er over minimumsgrensa, men fortsatt under anbefalt nivå på 1,75 prosent.

Vi har vedtatt to måltall knyttet til soliditet:

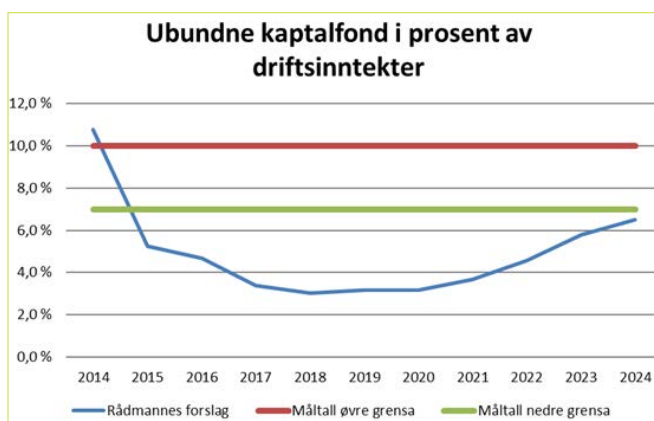
- 1) driftsfond og
- 2) ubundne kapitalfond i forhold til driftsinntektene.

Fram til i forfjor la rådmannen til grunn at regnskapsmessig mindreforbruk ble tilført driftsfond, men legger i denne økonomiplanen til grunn at dette blir tilført kapitalfond. Dette fordi vi ligger under måltallet for ubundne kapitalfond og over måltallet for driftsfond.

Driftsfonda er i prinsippet uendra i økonomiplanperioden, men siden driftsinntektene øker vil prosentandelen bli marginalt lavere år for år.

I 2011-2012 solgte vi store deler av utbyggingsområdet Vestre Goa. Netto salgsinntekter ble avsatt til kapitalfond. I 2016 ble fondet redusert for å kompensere for manglende salgsinntekter (jmf budsjettvedtak i 2015 om 25 mill. kr årlige salgsinntekter i 2016-2018). Vi ligger nå under måltallet, men vil bevege oss oppover når regnskapsmessig mindreforbruk blir tilført kapitalfondet.

1.11 Budsjett og økonomiplan som styringsdokument

Rådmannen legger fram et forslag til budsjett for 2021 som blir bindende for neste år når det blir vedtatt av kommunestyret (med kommunestyrets endringer).

Kommunestyret vedtar også økonomiplanen som gjelder for de påfølgende åra.

Økonomiplanen gir føringer for neste års arbeid med budsjett for 2022 og tilhørende økonomiplan, men er ikke like bindende som budsjettet. Både rådmannen og de folkevalgte kan derfor justere forhold i økonomiplanen når arbeidet med årsbudsjetta gjøres.

Det er først når investeringsprosjekt og driftsendringer senere blir vedtatt i aktuelt årsbudsjett at de er bindende.

>> Driftsfonda er i prinsippet uendra i økonomiplanperioden, men siden driftsinntektene øker vil prosentandelen bli marginalt lavere år for år.

2) Forutsetninger i rådmannens budsjett- og økonomiplanforslag

2.1 Frie inntekter - skatt og rammetilskudd

Skatteinntektene til kommunene i vår region er fortsatt på et mye lavere nivå enn før oljekrisen i 2015/2016. Skatteinntektene i 2020 er også preget av at koronapandemien og redusert oljepris har påvirket skatteinntektene negativt for hele landet.

Regjeringen endrer den kommunale skattøren for personlige skatteyttere fra 11,10 prosent i 2020 til 12,15 prosent i 2021.

Det skal gi en vekst i skatteinntekter som skal være med på å kompensere prisøkning (kommunal deflator), endringer i oppgaver og endringer i demografi. Økningen er forholdsvis stor, fordi det har vært en lav vekst i lønningene fra 2019 til 2020, og regjeringen forutsetter dette også for 2020 til 2021.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) presenterer i dokumentasjonen til inntektssystemet (Grønt Hefte 2021) et anslag på skatt og rammetilskudd for innværende år og kommende år. I anslaget over frie inntekter til den enkelte kommune i 2021 legger KMD skattefordeling fra 2019 til grunn. Det betyr at alle kommunene antas å ha lik vekst i skatteinntektene i 2020 og 2021. Gitt disse forutsetningene, venter KMD at de frie inntektene fra 2020 til 2021 vil øke for Randaberg kommune til 662,7 mill. kr. Dette er 27 mill. kr mer enn KMD's

prognose for Randaberg kommunes frie inntekter i 2020. En del av dette er økning i rammetilskudd på grunn av større økning i befolkning og spesielt eldre enn andre kommuner.

Grønt Hefte viser et rammetilskudd til Randaberg kommune for 2021 på 279,1 mill. kr og et anslag på netto skatteinntekter (skatt – rammetilskudd) på 383,6 mill. kr. Rammetilskuddet er basert på innbyggertall per 1. juli 2020, mens skatteinntektene er basert på innbyggertall per 1. januar 2020.

KS har utarbeidet en prognosemodell for skatt og inntektsutjamning som tar utgangspunkt i skatteinntektene de siste tre åra (2017, 2018 og 2019) og oppdatert folketall per 1/7-2020 for både ramme-

tilskudd og skatteinntekter. Denne viser netto skatteinntekter på 385,0 mill. kr, 1,4 mill. kr mer enn tilsvarende tall i Grønt hefte. I utgangpunktet er et tall som bygger på tre år mer realistisk enn et som

bygger bare på det siste året.

Koronapandemien og kompensasjon for denne gjør alle sammenligninger av skatteinntektene over år vanskelige. Regjeringen forutsetter at tiltak mot kommunene i 2020 har kompensert for fall i skatteinntektene (og andre utgifter/ reduserte inntekter). Avviket på skatteinntekter i Randaberg kommune i 2020 er sannsynligvis knyttet til både koronapandemien og lav oljepris. Men vi klarer ikke å skille disse effektene fra hverandre. Det er også slik at lav oljepris er en effekt av koronapandemien. Men den lave oljeprisen slår ulikt ut for kommunene.

I rådmannen sitt forslag til budsjett og økonomiplan har vi lagt til grunn at økonomiske effekter av koronapandemien blir kompensert i 2021. I hvilken grad og i hvilket

omfang reduserte skatteinntekter blir med i dette regnestykket fra regjeringen sin side for 2021, er usikkert. Og selv om det kan bli kompensert på makronivå (for kommunesektoren samla), er det ikke sikkert at det blir det for hver kommune.

>> Regjeringen endrer den kommunale skattøren for personlige skatteyttere fra 11,10 prosent i 2020 til 12,15 prosent i 2021. Dette skal gi en vekst i skatteinntekter.

>> Rådmannens forslag til budsjett for frie inntekter for 2021 er totalt 670 mill. kr, og for netto skatteinntekter 390,9 mill. kr.

Grønt Hefte viser et rammetilskudd til Randaberg

Rådmannens forslag til budsjett for frie inntekter for 2021 er totalt 670 mill. kr, og for netto skatteinntekter 390,9 mill. kr. I åra etter 2021 er det lagt til grunn en ytterligere økning i skatt og rammetilskudd med bakgrunn i forventet befolkningsvekst og vekst i antall eldre i Randaberg kommune utover landsgjennomsnittet. Rådmannen har justert skatteinntekten ned med 10 mill. kr fra 2020 til 2021. Dette er den delen av nedgangen i 2020 som rådmannen tror blir videreført i 2021 og ikke blir kompensert av koronamidler. Netto skatteinntekter i rådmannens budsjettforslag ser slik ut:

Tall i mill. kroner	Skatteinntekter	Inntektsutjamning	Netto skatteinntekter
Budsjett for 2021 i vedtatt øk.plan	403,8	-28,4	375,3
Endring skatt/r-tilskudd	2,7	10,8	13,5
Realvekst	2,0	-0,1	1,9
Deflator	10,9	-0,8	10,1
Redusert skattenivå	-10,00	0,0	-10,0
Bud sammenlignet med Grønt hefte/KS	409,4	-18,5	390,9
Lokal vekst pga. flere innbyggere	3,0	-1,8	1,2
Rådmannens forslag	412,4	-20,3	392,1

Sammenlignbare budsjetterte netto skatteinntekter er 7,3 mill. kr høyere enn Grønt hefte og 5,9 mill. kr høyere enn KS-prognosen basert på tre år. Tilsvarende avvik i fjorårets budsjett var 12,4 og 8,6 mill. kr.

Alle tallene over er forventede skatteinntekter, gitt at koronapandemien ikke får effekt i 2021. Regjeringen legger til grunn at det i alle fall er effekt i halve 2021. Det samme har rådmannen lagt til grunn i sitt budsjettforslag.

I tiltak knyttet til koronapandemien, og kompensasjon for denne, har rådmannen redusert budsjetterte skatteinntekter med 5,2 mill. kr i forhold til tallene over.

Skatteinntektene er vanskelige å budsjettere for kommunene, spesielt kommuner som har over landsgjennomsnittet i skatteinntekter per innbygger, og dermed betaler inntektsutjamning. "Fallhøyden" vil for Randaberg kommune normalt

være pluss/minus 5-10 mill. kr i forhold til det beløpet rådmannen anslår skatteinntektene til.

I rådmannens budsjettforslag er skatteinntektene i det øvre sjiktet av mulige inntektsnivå. Rådmannens budsjettforslag er derfor sårbart i forhold til negative konjunkturendringer eller andre endringer som fører til reduserte skatteinntekter.

I vedtatt økonomiplan er det lagt inn forutsetninger om at rammetilskudd og skatteinntekter øker i forhold til nivået i 2021 (utover økning for å dekke

prisstigning, demografikostnader og realøkninger i framtidige statsbudsjetter).

Det er begrunnet med vekst i befolkning og antall eldre (rammetilskudd), og vekst i befolkning (skatt og rammetilskudd).

Samlet er det lagt inn slik forventning om økning:

Forutsetninger i vedtatt øk.plan	2022	2023	2024
Økt rammetilskudd i fht 2021	-4,5	-9,0	-13,5
Økte netto skatteinnt. i fht. 2021	-1,2	-2,4	-3,6
Sum økning (mill. kroner)	-5,7	-11,4	-17,1

Skatteandelen er nå 40 prosent av de frie inntektene, mens rammetilskudd utgjør 60 prosent. Noen av regjeringsspartia har tidligere signalisert at de ønsker å gradvis heve skatteandelen til 50 prosent eller høyere. Dette favoriserer kommuner med skatteinntekter over landsgjennomsnittet, slik som Randaberg kommune. I forslag til Statsbudsjett for 2021 er det ikke foreslått endringer i fordelingen mellom skatteinntekter og rammetilskudd.

>> I rådmannens budsjettforslag er skatteinntektene i det øvre sjiktet av mulige inntektsnivå (..) Budsjettforslaget er derfor sårbart i forhold til negative konjunkturendringer.

Skatteinntektene blir lavere i 2020 enn budsjettet. Både koronapandemien og lavere oljepris har betydning for dette. Hvor mye av skattesvikten som skyldes korona, og som i teorien skal bli kompensert for av staten, kan vi ikke finne ut. Avviket på skatteinntekter i 2020 kan også skyldes for høyt budsjett (forventing om å bevege seg opp på nivået i 2015-2016), eller skattenedgang av andre grunner enn korona og oljepris.

Beløpet som er lagt inn i dette tiltaket er rådmannen sitt beste anslag.

>> Tilskuddet til de private barnehagene skal sikre likebehandling mellom kommunale og private barnehager.

2.2 Ressurskrevende

tjenester/brukere med store hjelpebehov

For 2020 er innslagspunktet hevet med mer enn prisstigningen og er 1.430.000 kr. Kompensasjonsgraden på 80 prosent er videreført. Refusjon bortfaller fortsatt når brukerne blir 67 år. Kommunene skal inntektsføre refusjonen for 2020 i 2020-regnskapet selv om vi ikke får det utbetalt før i juni 2021. Staten, som følger kontantprinsippet, utgiftsfører det i 2021-regnskapet. Derfor er det først nå i høst at kommunene gjennom statsbudsjettet får vite de endelige forutsetningene for denne refusjonen i 2020. Vi har lagt til grunn at for 2021 vil egenandelen bare heves med forventet lønnsstigning, og at kompensasjonsgraden fortsatt blir 80 prosent. Disse størrelsene vil vi ikke få vite før regjeringens forslag til statsbudsjett for 2022 blir lagt fram neste høst. Men siden egenandelen heves i 2020 utover prisstigningen, vil dette få negativ effekt også i 2021 (dersom ikke egenandelen mot formodning skulle settes ned igjen).

Også i 2017 og 2018 foreslo regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett å øke innslagspunktet mer enn prisstigningen, men dette ble avvist i Stortingets budsjettbehandling i desember begge åra. I 2019 hadde vi en flertallsregjering og forslaget om økt innslagspunkt utover prisstigningen ble vedtatt.

Randaberg kommune får skjønnsmidler fra fylkesmannen, fordi vi har mange brukere med store

hjelpebehov og derfor må betale uforholdsmessig mange egenandeler. Vi får i 2021 2,9 mill. kr i slike skjønnsmidler. Vi fikk en kraftig refusjon fra 2019 til 2020, og en marginal reduksjon i 2021.

Endring i skjønnnet i 2019 kom både av faktisk marginal nedgang hos oss, men også fordi andre kommuner er blitt flinkere til å sende korrekte

(høyere) krav, og dermed løftet gjennomsnittet som vi sammenlignes med. Skjønnnet har vært slik de siste åra:

- 2020: 3,0 mill. kr
- 2019: 6,6 mill. kr

- 2018: 6,5 mill. kr
- 2017: 5,0 mill. kr
- 2016: 4,0 mill. kr
- 2015: 5,0 mill. kr
- 2014: 5,0 mill. kr
- 2013: 5,9 mill. kr

2.2 Tilskudd private barnehager

Tilskudd til de private barnehagene skal sikre likebehandling mellom kommunale og private barnehager. De private barnehagene har billigere pensjonsordninger enn de kommunale, og i statsbudsjettet er prosentsatsen kommunene skal bruke når de beregner behov for pensjonsutgifter til de private barnehagene redusert fra 13 til 11 %.

Kommunene får et trekk i rammetilskuddet tilsvarende forventede reduserte utgifter knyttet til

dette. Det blir en overgangsordning for private barnehager som ikke er med i en kjede.

Alle våre private barnehager er enkeltstående, derfor vil prosentsatsen måtte reduseres gradvis: 13 % for 2021, 12 % for 2022 og 11 % i 2021.

Kommunene har fått tilført midler for denne overgangsordningen, men kommuner som bare har private barnehager utenfor konsern får ikke kompensert nok.

2.3 Eiendomsskatt

Vi har hatt eiendomsskatt i Randaberg kommune siden 1990 (taksering i 1989). Eiendommene i Randaberg kommune ble retaksert med virkning fra 2009, og inntektene i 2020 er 9,7 mill. kr på næring (verk og bruk) og 11,8 mill. kr på bolig- og fritidseiendommer.

For 2020 ble det gjort omfattende endringer i eiendomsskatten. Alle eiendommer (både boliger/ fritidseiendommer og næring) ble kontorjustert opp med 20% (10 % for hvert av årene 2019 og 2020). For boliger og fritidseiendommer ble takstene redusert med 30% i samsvar med føringer fra Stortinget. Bunnfradraget på 733.000 kr ble også fjernet. Promillesatsen for næring ble videreført med 7 promille (maksimalsatsen), mens promillesatsen for boliger/fritidseiendommer ble redusert fra 3 til 2,2, promille. For denne gruppen er maksimalsatsen 4 promille.

I vedtatt økonomiplan ligger det inne midler til retaksering av eiendommene i 2021 med virkning fra 2022. Dette ble sist behandlet i KST-sak 64/20. I vedtatt økonomiplan er det lagt til grunn at nivået på eiendomsskatt er uendret. Rådmannen legger dette til grunn i sitt forslag til økonomiplan også. I løpet av 2021 vil kommunen måtte bestemme blant annet sjablongverdier, eventuelle bunnfradrag og promillesatser som skal gjelde for 2022. I den prosessen vil rådmannen vise hva disse valgene betyr for den samla inntekten for kommunen og for typiske eiendomsobjekter.

For 2021 kan eiendomsinntektene teoretisk økes med 8 mill. kr ved å heve promillesatsen for bolig og fritidseiendommer med 1 promille (5,35 mill. kr) og ved generell kontorjustering av alle takstene med inntil 10% (2,65 mill. kr). Disse endringen kan gjøres for bare 2021, da vi uansett må fastsette

>> For 2021 kan eiendomsinntektene teoretisk økes med 8 mill. kr ved å heve promillesatsen for bolig og fritidseiendommer med 1 promille.

nivået for 2022 på nytt. Hvis takstene skal kontorjusteres, må det legges inn i budsjettvedtaket slik: Alle takster blir kontorjustert slik at takstverdien økes med 10 % fra 2021.

2.4 Inntekter fra Lyse Energi AS

Lyse betaler en garantert avkastning til eierne sine av ansvarlig lån på opprinnelig 3 milliard kroner. Avkastningen er knyttet til NIBOR-rentesats (internrenten mellom bankene) og til eierandel. Randaberg kommune eier 3,279 prosent av Lyse. I tillegg til den garanterte avkastningen betaler Lyse utbytte av overskudd til eierne.

I vedtatt økonomiplan hadde rådmannen i samråd med de sentrale eierkommunene i Lyse lagt til grunn en opptrapping på samlet utbytte i hele økonomiplanperioden. Denne opptrappingen er bekreftet av Lyse, og inntektene er lagt inn i samsvar med disse omforente føringene. Av et samlet utbytte på 630 mill. kr i 2021 er Randaberg kommunes andel 20,7 mill. kr. Dette øker gradvis til 22 mill. kr i 2024.

2.5 Økning gebyrer/avgifter/egenbetalinger/husleier

For å kunne videreføre driftsnivået må inntektsgrunnlaget styrkes. De fleste gebyrer/egenbetalinger er økt med 2,7 prosent fra 2020 til 2021 i samsvar med den kommunale deflatoren (lønns-/prisvekst).

På VAR-området endres gebyra med mellom minus 21,2 prosent og pluss 20,1 prosent. Avløpsavgiften går ned 21,2 prosent, mens vannavgiften går opp 8,4 prosent. Renovasjon går opp med 16,4 prosent og feiing går ned 3,2 prosent. Samlet tilsvarer dette en gebyrøkning på 1,6 prosent. For å ta igjen for lave inntekter tidligere år, vil gebyrene øke med 22,7 prosent fra 2021 til 2022, mens årene etter på vil ha økning på 7,6 og 3,2 prosent.

Gebyrsatsene på byggesak er endret i samsvar med kommunestyret sitt vedtak i sak 4/20. Gebyrsatsene er fastsatt ut fra forventet ressursbruk for hele saksforløpet fra forhåndskonferanse til ferdigattest. I arbeidet er det også sett til nabokommuner for

å sammenligne. Tilsyn inngår i overheadkostnadene i gebyret.

Foreldrebetaling for barnehage er økt i tråd med føringer i statsbudsjettet for 2021.

For oversikt over gebyrendringene fra 2020 til 2021; se budsjettkommentarer for aktuelle tjenestoområder og eget prisvedlegg.

Fra 2021 vil kommunen tilby kvartalsvis betaling av kommunale avgifter og eiendomsskatt, i stedet for halvårlig som nå. Fra 2021 vil kommunen ta fakturagebyr for papirfakturaer. E-fakturaer og avtalegiro uten faktura vil ikke få dette gebyret.

2.6 Rentesats, renteutgifter/renteinntekter og avdragsutgifter

Det er budsjettert med 1,8 prosent rente og 25 års avdragstid i 2020 og økonomiplanperioden for nye investeringer. Det er 0,2 prosent lavere enn i vedtatt økonomiplan. Randaberg kommune har en struktur på låneopptak (fast og flytende rente), utlån (Lyse, flytende) og rentekompensasjon (flytende) som gjør at vi er forholdsvis nøytrale i forhold til rentenivået. Rentesatsen som er brukt får derfor først og fremst betydning for finansiering av nye investeringer og effekten dette får på renteutgiftene.

Randaberg kommune betalte fram til 2013 avdrag i forhold til de faktiske avdragsutgiftene på låna. Vi hadde tatt opp de fleste låna med 20 års avdragstid, et par lån hadde 25 års avdragstid. Vi hadde derfor høyere avdragsbelastning i driftsregnskapet enn det loven krever. Loven krever avdrag i forhold til avskrivningstiden, som for mange av investeringene vi har gjort de siste åra er lenger enn 20-25 år. I vedtatt økonomiplan er avdraga litt over kravet til minimumsavdrag.

2.7 Lønnsavsetning

Randaberg kommune setter av midler for å dekke økte lønnsutgifter som følge av lønnsoppgjør i kommende budsjettår og overheng og glidning fra 2020 til 2021. Lønnsreserven er på 8,1 mill. kr. Lønnsreserven skal dekke både helårseffekt av

oppgjør i 2020 (overheng), lønnsglidning (endring i kompetanse/ansetnit) og effekt av lønnsoppgjør i 2021. Med utgangspunkt i forventet lønnsstigning i Statsbudsjettet på 2,2 prosent fra 2020 til 2021 skulle vi satt av 10,1 mill. kr. Rådmannen redusert beløpet med 2 mill. kr. De siste fem-seks åra (unntatt 2017 og 2019) har vi brukt mindre enn om vi budsjetterte lønnsavsetningen i samsvar med forventningen i Statsbudsjettet.

2.8 Prisvekst

Tjenestekområdene ble i åra 2009-2012 ikke kompensert for årlig prisvekst. For 2013 ble det tilført 3,9 mill. kr for å kompensere en forventet prisvekst på driftsutgifter, refusjonsutgifter og overføringsutgifter. På enkelte arter (for eksempel kostnader til IVAR) er det tatt hensyn til det vi faktisk vet om endringer i prisnivå. For 2021 (og 2014-2020) er det gitt kompensasjon for prisstigning på tilskudd og overføringer, mens det ikke er gitt full kompensasjon på prisstigning på kjøp av varer og tjenester. Forventet prisvekst fra 2020 til 2021 er satt til 3,6 prosent, og det er tilført 3,9 mill. kr i dette tiltaket. Forskjellen mellom full priskompensasjon og delvis priskompensasjon er 2 mill. kr. Dette er i realiteten et krav til tilsvarende effektivisering av driften.

2.9 Pensjon

Rådmannen har videreført satsen til KLP med 15,39 prosent av lønnsartene. Satsen til Statens Pensjonskasse på 12,25 prosent er også uendret fra 2020. For begge pensjonsordninger kommer arbeidstakers andel på 2 prosent i tillegg. Fra 2014 budsjetterer vi pensjonspremien på tjenestekområda. Premieavviket er budsjettert på egen ansvarsområde og sørger for at det er pensjonskostnaden som blir belastet Randaberg kommune samlet. Forskjellen mellom premie og kostnad, premieavviket, amortiseres (kostnadsføres) over 7 år og vil derfor medføre økte kostnader på sikt.

>> Fra 2021 vil kommunen tilby kvartalsvis betaling av kommunale avgifter og eiendomsskatt, i stedet for halvårlig som nå.

Basert på tilsendte oversikter fra KLP og SPK som er våre pensjonsleverandører, har rådmannen redusert budsjetterte pensjonskostnader med 2 mill. kr. Jamfør også andre tertialrapport 2020 der det blir rapportert om positivt avvik på pensjonskostnaden.

2.10 Økonomisk risiko i rådmannens budsjettforslag.

Budsjettforslaget fra rådmannen er saldert med innsparingstiltak og optimistisk skatteanslag både i 2021 og framover. Forslaget gir likevel ikke ønsket netto driftsresultat før i 2023. Rådmannen har likevel valgt å legge fram budsjett og økonomiplan slik fordi vi har fondsmidler som kan brukes dersom resultatet blir dårligere enn budsjettert.

Det er alltid en viss usikkerhet når kommuner legger fram sine budsjettforslag. Først og fremst knyttet til skatteinntektene, men det er også en risiko om vedtatte innsparinger lar seg gjennomføre uten å få så store negative konsekvenser for tjenestetilbudet at de må reverseres. For 2021 er det et ekstra usikkerhetsmoment knyttet til koronapandemien. Både hvor lenge den vil vare, hvor omfattende tiltak som må settes inn, og hvordan og hvor mye som blir kompensert av kommunene sine utgifter og reduserte inntekter.

Hvis ting går feil veg, vil vi måtte bruke av fond i 2021 (og eventuelt i resten av økonomiplanperioden). Vi har 60 mill. kr på driftsfond ved utgangen av 2019, som er satt av for å kunne brukes i den situasjonen vi nå er i.

>> Hvis ting går feil veg, vil vi måtte bruke av fond i 2021 (...) Vi har 60 mill. kr på driftsfond ved utgangen av 2019, som er satt av for å kunne brukes i den situasjonen vi nå er i.

3) Statsbudsjettet og kommunene

3.1 Endringer i det økonomiske opplegget for kommunesektoren for 2020

Kostnadsveksten fra 2019 til 2020 er beregnet til 1,6 prosent. Dette er 0,2 prosentpoeng høyere enn i revidert nasjonalbudsjett (RNB) i mai.

I forslag til statsbudsjett for 2021 er skatteinntektene i 2020 oppjustert med 2,25 milliard kroner i forhold til i RNB.

3.2 Det økonomiske opplegget for 2021

Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter i 2021 legger regjeringen til grunn en pris- og lønnsvekst i kommunal sektor (deflator) på 2,7 prosent. Lønnsveksten er forutsatt å bli 2,2 prosent og prisveksten 3,6 prosent.

Kommuneopplegget er ventet å gi en realvekst i kommunesektorens frie inntekter (skatt og rammetilskudd) i 2021 på 2,0 milliard kroner, tilsvarende 0,5 prosent. 100 mill. kr av økningen i veksten til primærkommunene er begrunnet med særskilt satsning på barn og unges psykiske helse.

Veksten er reell vekst i frie inntekter, dvs. at det i budsjettopplegget er lagt inn kompensasjon for pris- og lønnsvekst i kommunesektoren i tillegg. Veksten i frie inntekter skal blant annet dekke kostnadsveksten kommunene har som følge av demografiske endringer fra 2020 til 2021. Av forventa merutgifter til dette på 1,4 milliard kroner dekkes 1,1 milliard kroner over de frie inntektene. Det forventes økte pensjonskostnader på 0,6 milliard kroner.

Regjeringen foreslår at den kommunale skattøren i 2021 blir 12,15 prosent, mot 11,10 prosent i 2020. Dette er tilpasset forutsetningen om at skattedelen av de samla inntektene for kommunene fortsatt skal være 40 prosent i 2020.

Eiendomsskatt.

Maksimalsatsen for boliger/fritidseiendommer blir satt ned fra 5 til 4 promille fra 2020.

Randaberg kommune har en sats på 2,2 promille, og blir derfor ikke direkte berørt av endringene.

Ressurskrevende tjenester / brukere med store hjelpebehov

Innslagspunktet er foreslått justert opp til 1 430 000 kr som er høyere enn en generell prisjustering tilsier. Kommunenes kompensasjon for utgifter utover innslagspunktet er uendret på 80 prosent. Endringen medfører en reduksjon i inntektene våre på 1,0 mill. kr.

Barnehager

Makspris for foreldrebetaling i barnehager øker fra 1/1-2021 til 3,230 kroner per måned i 11 måneder. Fra 2021 skal tilskuddet til private barnehager reduseres gjennom å redusere pensjonsutgiftene de får kompensert fra 13% til 11%. Private barnehager som ikke er med i en kjede får en overgangsordning der prosentsatsen blir uendret i 2021, redusert til 12% i 2022 og til 11% i 2023.

Skole

Det blir innført ytterligere moderasjonsordninger for SFO-betaling. Kommunene får kompensasjon gjennom økt rammetilskudd.

Frivilligsentraler

I fjor ble den statlige delen av tilskudd til frivilligsentraler innlemmet i rammetilskuddet med egen fordeling. Fra 2021 blir tilskuddet tatt ut av rammetilskuddet igjen, og det vil bli gitt som øremerket tilskudd til kommunene. Randaberg kommune yter også kommunal egenandel til frivilligsentralene.

Handlingsplan for fastlegeordningen

Fastlegene blir stimulert til å ha kortere pasientlister gjennom en differensiering av tilskuddene per pasient. Kommunene får økt rammetilskudd for å finansiere dette.

Tilskudd til tros- og livssynssamfunn

Den kommunale delen av tilskuddet blir overført til staten. Kommunene får trekk i rammetilskuddet for å finansiere dette.

Rådmannen viser ellers til selve Statsbudsjettet.

Parti fra Endrestø og Viste Hageby, med Vistestranda og hotellet litt lenger bak.

4) KOSTRA

KOSTRA (Kommune-STat-RApportering) er et nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommunal og fylkeskommunal virksomhet.

Informasjonen om

- (1) kommunale og fylkeskommunale tjenester,
- (2) bruk av ressurser på ulike tjenesteområder og
- (3) egenskaper ved befolkningen,

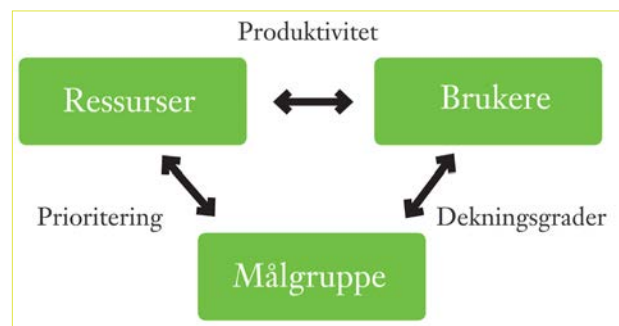
blir registrert og sammenstilt for å gi relevant informasjon til beslutningstakere i kommuner, fylkeskommuner og staten. Informasjonen skal gi bedre grunnlag for analyse, planlegging og styring i kommuner og fylkeskommuner, og gi grunnlag for å vurdere om nasjonale mål oppnås.

Da KOSTRA ble etablert i 2001, for å gi oss sammenlignbare data på tvers av kommuner og over tid for egen kommune, skulle det også lette rapporteringen fra kommunene til staten.

KOSTRA egner seg best til å sammenligne seg med kommuner som innbyrdes er like i størrelse og struktur. KOSTRA-tall som er vist i budsjettet for 2020 (i vedlegga fra tjenesteområda) sammenligner Randaberg kommune med gruppe 10, Rogaland og landet samlet. For Randaberg kommune vises også utviklingen over tid for aktuelle KOSTRA-data. Gruppe 10 er 22 mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger og lave frie disponible inntekter, inkludert Rogalandskommunene Eigersund, Hå, Gjesdal og Randaberg. Vi var før 2019 i gruppe 8-kommuner: mellomstore kommuner med med lave bundne kostnader per innbygger og middels frie disponible inntekter.

KOSTRA opererer med tre typer sammenlignings-tall: prioriteringer, dekningsgrader og produktivitet. Prioriteringer viser hvor mye ressurser (som regel penger eller årsverk) som brukes på utvalgte områder av tjenesteytingen/forvaltningen.

Dekningsgrader sier noe om hvor mange i aktuell brukergruppe / aldersgruppe og lignende som får et gitt tjenestetilbud. Produktivitet sier noe om hvor mye ressurser som brukes på hver "enhet" av tjenesteytingen/forvaltningen. Sammenhengene kan også vises som i figuren under.

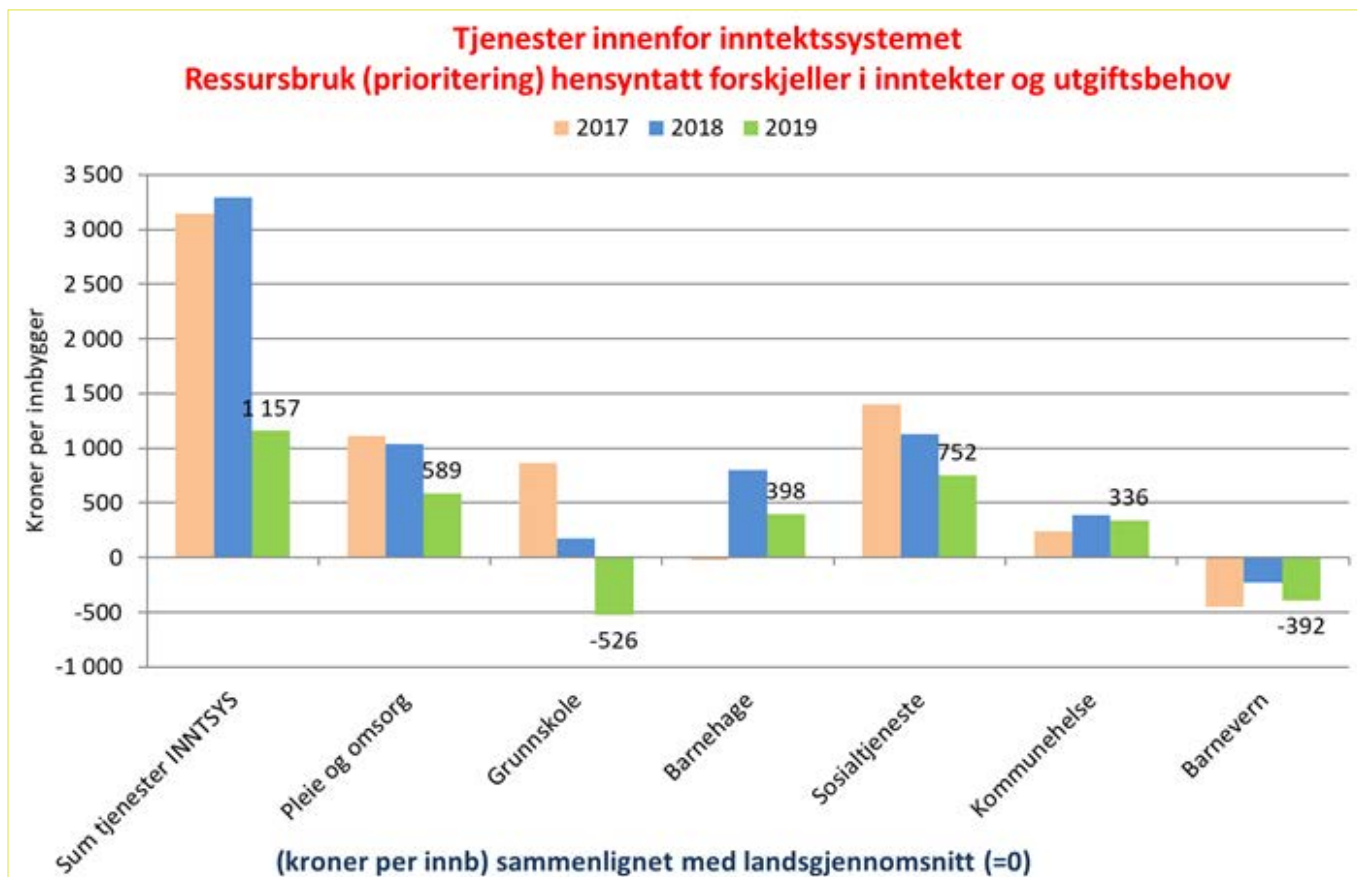

KOSTRA sier ingen ting om driften er "rett" eller "gal", men gir indikasjoner på hvor kostnaden ved driften avviker fra andre kommuner og hvordan utviklingen er i egen kommune. KOSTRA peker på hvor kommunene bruker penger og åpner for sammenligninger, men sier lite om kvalitet.

Rådmannen har i årets budsjettforslag forsøkt å bruke KOSTRA-talla fra Kommunebarometeret i tjenesteområdas KOSTRA-sammenligninger. Rådmannen viser også til egen sak om Kommunebarometer/Kommune-NM i høst. De siste tilgjengelige KOSTRA-tall er fra 2019. Disse vil ikke være oppdatert med endringer i kostnadsnivå i 2020 som følge av innsparingstiltak og påplussinger som er gjort i 2020.

KS har laget en modell som viser ressursbruken i kommunene i forhold til KOSTRA-tall som er justert for utgiftsbehov og inntektsnivå. Det vil si at for eksempel utgifter til barnehage og grunnskole er korrigert for at vi har flere barnehagebarn i forhold til folketallet enn andre kommuner. Jamfør figur på neste side.

>> KOSTRA gir oss sammenlignbare data på tvers av kommuner og over tid for egen kommune.

Grovt sett viser tabellen at vi bruker mer enn andre kommuner på barnehage, pleie- og omsorg, sosialtjeneste og kommunehelsetjeneste. På barnevern og grunnskole bruker vi mindre.

Økningen på barnehage skyldes at vi tilpasset oss bemanningsnorm i 2018. Reduksjon på grunnskole er resultat av innsparinger fra 2017 til 2019, tert for utgiftsbehov og inntektsnivå.

Det vil si at for eksempel utgifter til barnehage og grunnskole er korrigert for at vi har flere barneha-gebarn i forhold til folketallet enn andre kommuner. Jamfør neste side.

5) Driftsbudsjettet

5.1 Driftstiltak i økonomiplanen

Tabellen under viser driftstiltak som er tatt med i rådmannens budsjettforslag. Den viser også tiltak som ikke er prioritert. De to øverste linjene viser budsjettforslaget før og etter at tiltak er lagt inn.

Egen linje viser driftskonsekvensen av de investerings tiltaka rådmannen har prioritert. Dette omfatter bare rente- og avdragsutgifter. Økte driftsutgifter knyttet til investeringene er lagt inn som egne driftstiltak.

Tabellen på neste side viser et overskudd (regnskapsmessig mindreforbruk) på 4,9 mill. kr i 2021, 8,5 mill. kr i 2022, 12,0 mill. kr i 2023 og 7,3 mill. kr i 2024. Overskuddet er det som er igjen til investeringer/fond, utenom det som allerede er budsjettet av avsetninger og bruk av disse.

I 2021 er det budsjettet med bruk av 4,7 mill. kr i bundne driftsfond knyttet til selvkost og 1,75 million kroner av driftsfond til omtaksering av eiendomsskattegrunnlaget. Uten bruk av fond vil vi ha et regnskapsmessig resultat på minus 1,6 mill. kr i 2021, mens vi i 2022 til 2024 vil ha et positivt regnskapsmessig resultat på 7,4, 11,5 og 7,1 mill. kr. Netto driftsresultat er litt lavere enn det denne linjen viser, og vises i tabellen hovedoversikt drift. Netto driftsresultat er minus 0,2 % i 2021, og 0,8 %, 1,3 % og 0,8 % i resten av økonomiplanperioden.

Driftstiltak Tall i 1000	2021	2022	2023	2024
Mer-/mindreforbruk konsekvensj. budsjett	-9 344	-9 344	-9 344	-9 344
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	378	3 310	6 622	10 185
Valgte driftstiltak	4 093	-2 515	-9 264	-8 175
Mer-/mindreforbruk budsjettversjon	-4 873	-8 549	-11 985	-7 333
VALGTE TILTAK				
Videreførte tiltak fra siste økonomiplan	-8 277	-18 099	-25 622	-32 635
ØP 2020-2023 100 Valg	281	0	392	0
ØP 2020-2023 126 Utleie Landsbyhotellet	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
ØP 2020-2023 141 Merutgifter lærlinger	499	380	380	380
ØP 2020-2023 160 Retaksering eiendomsskatt	0	0	0	0
ØP 2020-2023 181 Driftsutgifter IKT investeringer	300	600	900	1 200
ØP 2020-2023 122 Fagfornyelsesteam, prosjektstilling 50 %	0	0	0	0
ØP 2020-2023 201 Forskningsprosjekt med midler fra forskningsrådet (1221)	0	0	0	0
ØP 2020-2023 480 Endring utgifter og inntekter 2020-2023 Vann, avløp og renovasjon	-781	-3 716	-5 327	-6 477
ØP 2020-2023 351 Organisasjonssekretær FFkF	0	0	400	400
ØP 2020-2023 351 Overføring fra barnevernstjeneste	-50	-100	-100	-100
ØP 2020-2023 500 Prisjust. regionale forpliktelser innen museum, reiseliv og friluftsliv	24	47	47	47
ØP 2020-2023 500 Endra driftsutgifter Folkehallene pga Sola Arena	0	-100	-100	-100
ØP 2020-2023 900 Endring utbytte og renter Lyse 2021-2024	-869	-1 410	-1 622	-1 835
ØP 2020-2023 900 Justering av renteinntekter og renteutgifter startlån	-250	-500	-750	-1 000
ØP 2020-2023 800 Økning i eiendomsskatt pga nye objekter	-450	-900	-1 350	-1 350
ØP 2020-2023 800 Økt rammetilskudd pga vekst i antall eldre i Randaberg	-3 500	-7 000	-10 500	-14 000
ØP 2020-2023 800 Økte skatteinnt. og rammetilsk pga befolkningsvekst i Randaberg	-2 200	-4 400	-6 600	-8 800
Oppvekst	-985	-547	-547	-547
122 Flytta kjøp av Chromebook til investering	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
122 Midler til læringsressurser ifm ny læreplan	1 500	1 500	1 500	1 500
122 utredning om fremt. drift og struktur knyttet til Oppvekst, barnehage og skolestruktur	200	0	0	0
122 Økning fosterhjems plasser	500	1 000	1 000	1 000
21 Prisjustering SFO og foreldrebetaling	-231	-231	-231	-231
271 Økt tilskudd private barnehager utover prisstigning	1 080	1 080	1 080	1 080

>> (Tabellen) viser et overskudd på 4,9 mill. kr i 2021, 8,5 mill. kr i 2022 12,0 mill. kr i 2023 og 7,3 mill. kr i 2024.

Driftstiltak Tall i 1000	2021	2022	2023	2024
280 Reduksjon en barnehageavdeling/reduksjon plasser	-804	-1 933	-1 933	-1 933
362 Barnevernfaglig veiledning	0	0	0	0
362 Tilskudd EM	-800	0	0	0
362 Økte plasseringsutgifter	468	935	935	935
365 Innsparing to stillinger TVT	-1 340	-1 340	-1 340	-1 340
999 Prisjustering refusjoner 2021	-558	-558	-558	-558
Helse og velferd	9 881	18 407	24 058	37 957
332 Ta i bruk de siste fire plassene på sykehjemmet	0	0	1 501	3 002
333 Prisjustering kjøkken 2021	-124	-124	-124	-124
339 Økt avlastning	340	570	570	570
34 Driftsutgifter bruk av eksisterende bygningsmasse	1 771	6 750	8 750	12 750
34 Driftsutgifter omgjøring av BO4 til bofellesskap	0	0	0	6 238
34 Endring ressurskrevende tjenester	2 465	2 465	2 465	2 465
34 Hverdagsteknologi (velferdsteknologi)	461	650	650	650
34 Prisjustering egenbetaling Helse og omsorg 2021	-226	-226	-226	-226
34 Økt innslagspunkt ressurskrevende tjenester	1 025	1 025	1 025	1 025
341 Økte legevaktsutgifter	600	600	600	600
345 Økt behov pga opphør av dagaktivitet	451	451	451	451
346 Hjemmesykepleien økt behov for personell	2 150	4 310	6 460	8 620
346 Nytt dagsenter som alternativ til Steindal Gård	968	1 936	1 936	1 936
999 Ekstraavgifter Korona	0	0	0	0
Tekniske tjenester	-337	167	1 167	1 167
352 momskompensasjon utleieboliger	500	500	500	500
352 Prisjustering husleieinntekter 2021	-287	-287	-287	-287
352, 440, 441, 480 Redusert vedlikehold (midlertidig)	-1 000	-1 000	0	0
440 Husleie utgår for Randaberg DPS	450	954	954	954
NAV	5 822	7 530	6 688	6 632
351 Oppdatert bosetting av flyktninger	4 672	6 380	5 538	5 482
351 RANSO- utvikling av aktivitetssenter	500	500	500	500
351 Vertskommuneavtale med Stavanger introduksjons-program + grunnskole	650	650	650	650
Miljø og samfunnsutvikling	750	1 125	1 100	700
420 Kartlegging av kommunen	200	175	0	0
430 Byggesaksgebyr	300	700	1 100	700
460 Hålandsvatnet	250	250	0	0

Driftstiltak Tall i 1000	2021	2022	2023	2024
Kultur	210	1 210	-200	-200
500 Randaberg 100-års jubileum 2022 - jubileumsuke - alt. med styrket prosjektkoordinering	510	1 410	0	0
500 Endra driftsutgifter Folkehallene, Forus sportssenter	0	100	100	100
560 Redusert tilskudd frivillige organisasjoner, idrett	-300	-300	-300	-300
Rådmannen samlet	8 834	4 913	6 053	5 867
120 Lønnsavsetning 2021, redusert	8 100	8 100	8 100	8 100
124 For høgt budsjetterte pensjonskostnader i 2020	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
126 Bysykkelen	170	170	170	170
140 Konsulent/juridisk bistand personalsaker	550	350	250	150
140 og 160 Styrking av personal, innkjøp og økonomifunk, justering av tiltak i økonomiplan	396	396	396	0
141 Pensjon lærlinger	685	685	685	685
180 Interkommunalt arkiv i Rogaland IKS	100	100	100	100
181 Driftsutgifter pasientvarslingssystem på bofellesskap og avlastningssenteret	620	620	1 860	2 170
999 Delvis prisjustering 2021	3 942	3 942	3 942	3 942
999 Generell effektivisering fordelt mellom tjenesteområdene etter lønnsmasse	-3 729	-7 450	-7 450	-7 450
Skatter og finansiering	-12 336	-17 721	-23 103	-28 116
800 Redusert nivå eiendomsskatt i 2020	850	850	850	850
800 Redusert rammetilskudd pga endring i elever i private/ statlige skoler m.m.	-38	-38	-38	-38
800 Redusert rammetilskudd pga redusert pensjon til private barnehager	436	64	-306	-306
800 redusert rammetilskudd utlemming frivilligsentraler	0	0	0	0
800 Redusert rammetilskudd, utlemming tilskudd tros- og livssyn	286	286	286	286
800 Redusert skattenivå pga korona og redusert oljepris	10 000	10 000	10 000	10 000
800 Redusert skjønn (rammetilskudd) ressurskrevende tjenester	100	100	100	100
800 Økt rammetilskudd endringer SFO-betaling	0	0	0	0
800 Økt rammetilskudd handlingsplan fastlegeordningen	0	0	0	0
800 Økt rammetilskudd og skatt deflatorjustert og realvekst	-21 220	-21 220	-21 220	-21 220
800 Økt rammetilskudd utover forventet i ØP pga vekst i antall eldre i Randaberg	-4 500	-9 000	-13 500	-18 000
900 Justering av renteinntekter startlån	0	-513	-1 025	-1 538
900 Driftskonsekvenser av Investeringer i 2020	1 750	1 750	1 750	1 750

Driftstiltak Tall i 1000	2021	2022	2023	2024
IKKE VALGTE TILTAK				
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	-	-	-	-
Vedtatt økonomiplan	1 411	5 874	9 097	11 981
Videreførte tiltak fra siste økonomiplan				
ØK 2020 - 2023 140 og 160 Styrking av personal, innkjøp og økonomifunksjonen	0	0	0	0
ØP 2020-2023 346 Nytt dagsenter Steindal Gård, Inn på tunet	1 441	2 884	2 884	2 884
ØP 2020-2023 341 Velferdsteknologi	60	-865	-865	-865
ØP 2020-2023 342/5 Oppstartskostnader og innsparing Dalen/Sentrum	250	-1 000	-1 000	-1 000
ØP 2020-2023 350 Bersageltun gradvis opptrapping netto effekt	0	4 775	7 404	7 404
ØP 2020-2023 352 Driftsinntekter nye boliger	0	-124	-228	-332
ØP 2020-2023 351 Redusert bosetting av flyktninger fra 2018	3 166	5 245	5 245	5 245
ØP 2020-2023 500 Randaberg 100-års jubileum 2022 - jubileumsuke	375	1 275	0	0
NAV				
351 Økning i ressurser til gjeldsrådgiving	550	550	550	550
Miljø og samfunnsutvikling				
460 Tilskuddsordning frivillige tiltak i landbruket	0	500	500	500
Rådmannen samlet				
120 Lønnsavsetning 2021	10 100	10 100	10 100	10 100
999 Full Prisjustering 2021	5 925	5 925	5 925	5 925
Randaberg kirke				
600 Anleggsdiakon/prest	800	800	800	800
600 Styrke det musikalske arbeidet	200	200	200	200
600 Større renholdsstillinger i kirkene	150	150	150	150
600 Økte utgifter, kirkedrift pga. lønns- og prisvekst 2021	210	210	210	210

Alle tiltaka er nærmere beskrevet i eget vedlegg og i teksten fra tjenesteområda. I vedlegget er også detaljerte tall for tiltaka tatt med. Flere av tiltaka er prisjusteringer av utgifter og inntekter, eller konstatering av at utgifter/inntekter som vi vanskelig kan påvirke. Enkelte tiltak er en reell styrking av drifta, andre er nye og utvida oppgaver som det er gitt føringer for i statsbudsjettet. Det er lagt inn tiltak som øker de frie inntektene i økonomiplanperioden pga. forventet høyere befolkningsvekst enn landsgjennomsnittet, både generelt og i antall eldre.

Noen av driftstiltaka er resultat av investerings tiltak. Disse ble tidligere lagt inn i selve investeringstiltaket, men er i år lagt inn som egne tiltak. Kirken sitt budsjettforslag med vurderinger er lagt ved som eget vedlegg. Rådmannen har tidligere prioritert tiltak for lønns-/prisjusteringer til kirken. I situasjonen med krav til innsparinger/effektiviseringer i alle tjenesteområdene, har rådmannen ikke prioritert dette i år. De resterende tiltaka fra kirken vil kommunestyret også måtte ta stilling til, og vil være bestemmende for driftsnivået i kirken framover.

5.2 Obligatoriske oversikter drift

Bevilgningsoversikt drift Tall i 1000	BUD 2020	BUD 2021	BUD 2022	BUD 2023	BUD 2024
Rammetilskudd	-248 156	-270 825	-266 034	-273 234	-280 434
Inntekts- og formuesskatt	-402 793	-404 421	-415 421	-418 421	-421 421
Eiendomsskatt	-22 351	-21 951	-22 401	-22 851	-22 851
Andre generelle driftsinntekter	-29 252	-22 116	-19 752	-20 423	-20 479
Sum generelle driftsinntekter	-702 552	-719 313	-723 608	-734 929	-745 185
Sum bevilgninger drift, netto	662 774	681 247	674 704	679 304	691 085
Avskrivinger	55 930	60 000	60 000	60 000	60 000
Sum netto driiftsutgifter	718 704	741 247	734 704	739 304	751 085
Brutto driftsresultat	16 152	21 934	11 096	4 375	5 900
Renteinntekter	-10 166	-10 151	-10 549	-10 946	-11 344
Utbytter	-19 675	-20 659	-21 315	-21 642	-21 970
Renteutgifter	24 942	26 270	27 522	28 847	30 257
Avdrag på lån	43 396	44 196	45 875	47 863	50 016
Netto finansutgifter	38 497	39 656	41 534	44 122	46 959
Motpost avskrivinger	-55 930	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Netto driftsresultat	-1 281	1 589	-7 371	-11 503	-7 141
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond	-5 014	-4 712	-1 178	-482	-192
Netto avsetninger til eller bruk av disp.fond	-1 800	-1 750	-	-	-
Sum disp. eller dekning av netto driftsresultat	-6 814	-6 462	-1 178	-482	-192
Fremført til inndekning i senere år	-8 095	-4 873	-8 549	-11 985	-7 333

Thomas Aase (t.h.) og Miran Serdarevic pynter langs Randabergveien i sentrum.

Hovedoversikt drift Tall i 1000	BUD 2020	BUD 2021	BUD 2022	BUD 2023	BUD 2024
Rammetilskudd	-248 156	-270 825	-266 034	-273 234	-280 434
Inntekts- og formuesskatt	-402 793	-404 421	-415 421	-418 421	-421 421
Eiendomsskatt	-22 351	-21 951	-22 401	-22 851	-22 851
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-29 252	-22 116	-19 752	-20 423	-20 479
Overføringer og tilskudd fra andre	-57 549	-61 155	-59 063	-58 900	-58 900
Brukerbetalinger	-37 367	-36 165	-36 515	-36 515	-36 515
Salgs- og leieinntekter	-71 015	-72 791	-82 418	-86 072	-88 219
Sum driftsinntekter	-868 483	-889 424	-901 604	-916 416	-928 819
Lønnsutgifter	462 607	474 013	474 896	479 613	490 801
Sosiale utgifter	133 395	135 886	135 791	136 672	138 730
Kjøp av varer og tjenester	179 145	190 001	190 337	192 827	193 509
Overføringer og tilskudd til andre	53 558	51 458	51 676	51 679	51 679
Avskrivninger	55 930	60 000	60 000	60 000	60 000
SUM DRIFTSUTGIFTER	884 635	911 358	912 700	920 791	934 719
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	16 152	21 934	11 096	4 375	5 900
Renteinntekter	-10 166	-10 151	-10 549	-10 946	-11 344
Utbytter	-19 675	-20 659	-21 315	-21 642	-21 970
Renteutgifter	24 942	26 270	27 522	28 847	30 257
Avdrag på lån	43 396	44 196	45 875	47 863	50 016
NETTO FINANSUTGIFTER	38 497	39 656	41 534	44 122	46 959
Motpost avskrivninger	-55 930	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	-1 281	1 589	-7 371	-11 503	-7 141
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-5 014	-4 712	-1 178	-482	-192
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-1 800	-1 750	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-6 814	-6 462	-1 178	-482	-192
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	-8 095	-4 873	-8 549	-11 985	-7 333

Det er satt av 30 millioner kroner i 2024 til bygging av småskoletrinn (trinn 2) på nye Harestad skole. Tomten er vest for Randaberg Arena.

6) Investeringsbudsjettet

6.1 Generelt

Investeringsutgiftene er i 2021-kroner i hele økonomiplanperioden. Det betyr at beløpene vil bli justert ved kommende års økonomiplanbehandling for å fange opp både generell og spesiell prisstigning. I tillegg vil det kunne bli betydelige endringer når prosjektene nærmer seg i tid og konkretiseres. Investeringer fram i tid blir budsjettet ut fra nasjonale normtall eller foreløpige kalkyler. Endret aktivitetsnivå i bygge- og/eller anleggsbransjen nasjonalt og regionalt kan føre til endringer i prisene som er lagt til grunn for beregningene.

Fra 2014 har rådmannen lagt til grunn at store byggeprosjekter blir belastet med byggelånsrenter som en del av investeringen. Dette har vi gjort for Randaberg helsesenter, Harestad skole og kulturscene, Myrå barnehage og ressurscenter og PU-boliger Bersageltun. Isolert sett fører dette til økte investeringskostnader (renteutgifter), men vi får tilsvarende reduserte renteutgifter i driften.

Føring av byggelånsrenter som en del av investeringskostnaden er i samsvar med regnskapsforskriftene, men det er også tillatt å gjøre slik som Randaberg kommune har gjort tidligere (ikke skilt mellom byggelånsrenter og andre renteutgifter og dermed ført byggelånsrentene i driften). I rådmannens forslag til økonomiplan er det ikke lagt inn byggelånsrenter knyttet til noen av tiltakene. Dette vil bli gjort når det blir lagt inn større investeringsprosjekter som går over flere år.

6.2 Investerings tiltak i økonomiplanen

Samlet er det planlagt å investere for omtrent 230 mill. kr (eksklusiv moms) i økonomiplanperioden. Dette er vesentlig mindre enn de siste 5-6 års økonomiplaner, men litt mer enn i fjor. De store investeringene er (samlet i økonomiplanperioden) :

- VAR-investeringer 50 mill. kr
- Harestad skole trinn to, 30 mill. kr i 2024 (utsatt ett år)
- Boliger vanskeligstilte 15 mill. kr

- Ekstraordinært vedlikehold og branntekniske utbedringer 18,3 mill. kr
- Renovering svømmehallen på Goa og Grødem 16 mill. kr (begge er utsatt ett år i forhold til vedtatt økonomiplan)
- Omgjøring av Bo4 til bofellesskap 10 mill. kr i 2023
- Ombygging på Vistestølen og Vardheim (bruk av eksisterende bygningsmasse) er beregnet til 14,6 mill. kr. Rådmannen har lagt inn 5,4 mill. kr i 2021. I tillegg skal det brukes 9,2 mill. kr som gjenstår av bevilgninger til ombygging DPS og PU-boliger Bersageltun fra 2019 og 2020.
- IKT-investeringer 4,4 mill. kr hvert år. Samlet 17,6 mill. kr
- Digitalisering 6 mill. kr
- Pasientvarslingssystem (utsatt ett år) 7,4 mill. kr
- Planlegging av bruk av Vardheim/Torvmyrvegen 4 3 mill. kr i 2022

I tillegg er det budsjettet med å ta opp husbanklån som lånes ut videre (startlån) på 25 mill. kr årlig.

Tabellen på side 34 viser alle investeringstiltak i rådmannens budsjettforslag. For kommunens egne investeringstiltak er stort sett bare tiltak som er prioritert tatt med. For kirkens investeringstiltak er også de som ikke er prioritert tatt med.

Begrunnelse for tiltaka og en mer detaljert oversikt er i eget vedlegg sammen med tilsvarende oversikt over driftstiltaka.

I denne økonomiplanen er lånemidler hovedfinansieringskilden. Andre finansieringskilder er tilskudd og avdrag fra Lyse.

>> Samlet er det planlagt å investere for omtrent 230 mill. kr (eksklusiv moms) i økonomiplanperioden. Dette er vesentlig mindre enn de siste 5-6 års økonomiplaner, men litt mer enn i fjor.

5.3 Obligatoriske oversikter investering

Investeringstiltak Tall i 1000	2021	2022	2023	2024
Sum investeringer fra nye tiltak	71 795	81 232	82 597	92 232
Sum lån	-68 265	-77 702	-78 817	-88 452
Sum tilskudd	-250	-250	-500	-500
Sum annet	-3 280	-3 280	-3 280	-3 280
Netto finansiering	-	-	-	-
Sum renter og avdrag beregnet drift	378	3 310	6 622	10 185
Sum andre driftskonsekvenser	-	-	-	-
Netto driftskonsekvenser	378	3 310	6 622	10 185
VALGTE TILTAK				
Videreførte tiltak fra siste økonomiplan	61 425	58 782	59 347	58 232
ØP 2020-2023 VAR Renovering pumpestasjoner (4271)	500	500	500	500
ØP 2020-2023 VAR Sanering Sentrum (4128)	900	-	-	-
ØP 2020-2023 VAR (R) Nedgravd renovasjonsanlegg (4270)	600	-	600	600
ØP 2020-2023 VAR Sanering Grødem (4439)	5 700	4 500	1 500	-
ØP 2020-2023 VAR Sanering Viste Hageby del 3 (40781)	3 000	-	-	-
ØP 2020-2023 VAR (VA) Ikke-spesifiserte prosjekter VA (4028)	-	6 600	9 500	11 000
ØP 2020-2023 1290 IKT-investeringer (6001)	4 400	4 400	4 400	4 400
ØP 2020-2023 1290 Digitalisering (6200)	2 500	2 000	1 500	-
ØP 2020-2023 2210 Rehabilitering utearealer (b.hager) (4119)	300	320	350	400
ØP 2020-2023 2220 Nærmiljøanlegg Grødem skole (5092)	2 000	-	-	-
ØP 2020-2023 2220 Utearealer skolene (4058)	325	350	375	400
ØP 2020-2023 2630 Boliger vanskeligstilte (4060)	-	4 982	4 982	4 982
ØP 2020-2023 2630 Renovering utleieboliger (4135)	3 000	1 000	1 000	1 000
ØP 2020-2023 3010 Områdeplaner (4310)	1 300	1 300	1 300	1 300
ØP 2020-2023 3100 Startlån (3005)	25 000	25 000	25 000	25 000
ØP 2020-2023 3320 Asfaltering (4031)	500	500	500	500
ØP 2020-2023 3320 Gang/sykelstier (4030)	500	500	1 000	1 000
ØP 2020-2023 3320 Nyanlegg gatelys (4026)	1 500	1 500	1 500	1 500
ØP 2020-2023 3350 Oppgradering lekeplassar (4117)	400	330	340	350
ØP 2020-2023 3350 Sentrumsutvikling, torget (4437)	250	250	250	250
ØP 2020-2023 3860 Nærmiljøanlegg (5015)	250	250	250	250
ØP 2020-2023 3910 Renovering av Randaberg kirke, innvendig (6021)	3 000	-	-	-
ØP 2020-2023 9400 Ekstraordinært vedlikehold (4017)	500	500	500	1 000
ØP 2020-2023 9400 Oppgradering fasader/tak (4326)	-	1 700	3 000	2 000
ØP 2020-2023 9400 Oppgradering kulturbygg (4328)	500	500	500	500
ØP 2020-2023 9400 Brann tekniske utbedringer (4003)	300	300	300	300
ØP 2020-2023 9400 SD-anlegg (4327)	1 000	-	-	-

Investerings tiltak Tall i 1000	2021	2022	2023	2024
ØP 2020-2023 9400 Oppgradering tekniske anlegg (4330)	3 200	1 500	200	1 000
Andre prosjekter	10 370	22 450	23 250	34 000
VAR Avløpssanering (4208)	1 000	500	500	500
VAR Utskifting bossbil (4070)	-	3 500	-	-
201 Chroomebook som investering (6001)	1 000	1 000	1 000	1 000
222 Harestad skole trinn 2 (4266) utsatt et år	-	-	-	30 000
222 Svømmebassenget på Goa utsatt (4004)	-	-	8 000	-
222 Svømmebassenget på Grødem, utsatt (4004)	-	8 000	-	-
234 Ombygging kafe til dagsenter	280	-	-	-
253 Renovering kjøkken (1001)	840	-	-	-
253-254 Bruk av eksisterende bygningsmasse (4335)	5 400	-	-	-
254 Omgjøring av Bo4 til bofelleskap med heldøgnsbemanning. (4334)	-	-	10 000	-
261 Utredning/planlegging av flere sykehjemsplasser	-	3 000	-	-
261 265 Pasientvarslingssyst. på bofelleskap og avlastn.senter, utsatt (3304)	-	4 200	1 050	-
332 Utstyr, maskiner (1001)	1 000	-	200	-
345/353/335 Utskifting biler (4139)	350	750	-	-
360 Prosjektering Maritimt vitensenter (4258) Utsatt	-	-	2 500	2 500
375 Helårsrom Vistnestunet museumsgård	500	1 500	-	-
IKKE VALGTE TILTAK				
Videreførte tiltak fra siste økonomiplan				
ØP 2020-2023 2220 Harestad skole trinn 2 (4266)	-	-	30 000	-
ØP 2020-2023 2220 Svømmebassenget på Goa (4004)	-	8 000	-	-
ØP 2020-2023 2220 Svømmebassenget på Grødem (4004)	8 000	-	-	-
ØP 2020-2023 2610-2620 Pasientvarslingssystem på bofellesskap (3304)	4 200	1 050	-	-
ØP 2020-2023 2620 Bersageltun utsatt, KS-vedtak (4134)	11 000	11 000	-	-
ØP 2020-2023 2620 Ombygging DPS til PU-boliger (4426)	3 000	-	-	-
ØP 2020-2023 3600 Prosjektering Maritimt vitensenter (4258). Utsatt	-	2 500	2 500	-
Andre prosjekter				
335 Frisbeegolf (1001)	200	-	-	-
391 Stoler og bord til kirkestua (6013)	250	-	-	-
393 Navnet minnelund Grødem kirkegård (6017)	-	150	500	-
393 Parkmessig tilrettelegging med belysning av Grødem kirkegård	-	-	-	1 000
393 Utvidelse av Randaberg kirkegård 6019	3 500	3 500	-	-

2

Sentral- administra- sjonen

Arbeidsområder

Rådmannen

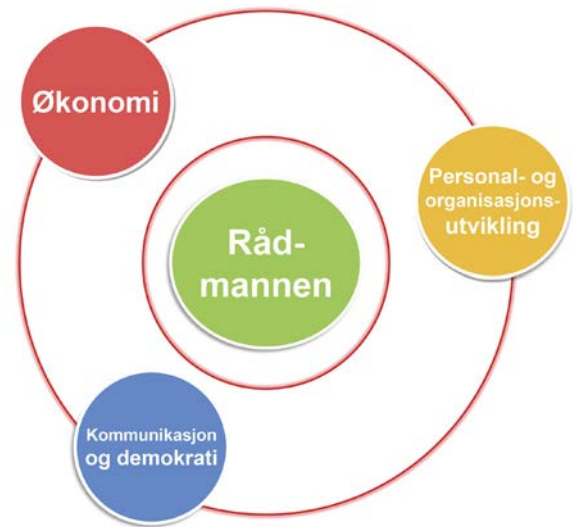
Rådmannen er øverste administrative leder i kommunen og står ansvarlig overfor kommunestyret for hele den kommunale virksomheten. Rådmannen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll. I samarbeid med politikere og ansatte skal rådmannen utvikle organisasjonen og tjenestetilbudet til innbyggerne. Rådmannens ledergruppe består av kommunalsjefene og rådmannens stab (personal og organisasjonsutvikling, økonomi, kommunikasjon og demokrati, og IKT).

Personal og organisasjonsutvikling

Avdelingen har ansvar for å videreutvikle kommunens personal- og arbeidsgiverpolitikk på overordnet nivå – gjennom å utarbeide overordnede arbeidsgiverstrategier, rutiner og retningslinjer, gjennomføre lønnsforhandlinger, utviklingsarbeid innen personalområdet, gi råd og veiledning overfor tjenestemåtene/ avdelingene og ha kontakt med fagforeningene på kommunalt nivå. Avdelingen har ansvar for alle lønnsutbetalingene i kommunen, og koordinerer kommunens arbeid innen helse, miljø og sikkerhet. Avdelingen er kommunens bindeledd overfor ekstern bedriftshelse-tjeneste.

Siden 2017 har kommunen hatt spesielt fokus på å redusere sykefraværet. Dette arbeidet fortsetter i 2021. Randaberg kommune har initiert tverrkommunalt samarbeid om IA-avtalen og bransje-programmet for sykehjem og barnehage. I denne forbindelse starter vi høsten 2020, som fortsetter våren 2021, en prosess sammen med de nasjonalt bransjeansvarlige for sykehjem og barnehage, kommunene Sandnes, Klepp og Gjesdal. Vi håper at denne satsningen kan bidra til blant annet:

- Økt nærvær
- Mulighet til å være med på å definere fremtidens IA-arbeid
- Få følgeforskning som peker på hva som virker

i IA-arbeidet knyttet til sykehjem og barnehage. Dette gjelder særlig innsatsområdene for de to bransjene

- Nullpunktsanalyse gjennomført av STAMI.
- Muligheten til kompetanseheving
- Økt metodisk arbeid knyttet til parts-samarbeidet.

I 2019 ble det gjennomført en medarbeiderundersøkelse. Resultat av undersøkelsen skulle danne utgangspunkt for utarbeidelse av kommunens første overordnede arbeidsgiverstrategi. Dette arbeidet startet sent høsten 2020, og vil fortsette i 2021. Det er viktig for Randaberg kommune å tenke langsiktig på hvordan vi skal rekruttere og beholde relevant og kompetent arbeidskraft, og samtidig bidra til fornyelse av tjenester og arbeidsformer. Dette for å best mulig håndtere de utfordringene vi står overfor med tanke på å møte den demografiske utviklingen og innbyggernes behov for tjenester.

I tillegg arbeides det med å bidra til digitalisering og automatisering på flere områder i kommunen, økt kvalitet og effektivisering av tjenestene vi yter til ledere og ansatte i Randaberg kommune. Vi reviderer og utvikler egne interne rutiner, flyt mellom avdelinger og ser på hvordan vi kan bidra til å legge forholdene til rette på en slik måte at vi kan bidra til videreutvikling av personal og organisasjon som en strategisk samarbeidspartner i utvikling av kommunen.

Kommunikasjon og demokrati, IKT

Tjenesteområde består av fagenhetene servicetorg, post/arkiv, politisk sekretariat og kommunikasjon. Servicetorget saksbehandler og gir informasjon om blant annet barnehageopptak, tildeling av leiligheter og boligtomter, skjenkebevilling, utleie Tungenes fyr og kart- og renovasjonstjenester. Dokumentsenteret har ansvar for kommunens sentrale post- og arkivfunksjoner, deriblant systemansvar for kommunens sak og arkivsystem. Politisk sekretariat tilrettelegger for arbeidet i de politiske styringsorganene og for den politiske ledelsen i kommunen. Kommunikasjon har det faglige og redaksjonelle ansvaret for kommunens interne og eksterne informasjonsflyt.

IKT-avdelingen har ansvar for alle aspekter av IKT, fra utvikling av IKT-strategi, rådgivende tjenester i bruk av IKT overfor tjenesteområdene. I tillegg deltar avdelingen i styring og deltakelse i IKT-prosjekter. Avdelingen har også ansvar for drift og å videreutvikle IKT-systemene og deres infrastruktur, samt brukerstøtte.

Økonomi

Økonomiavdelingen fører kommunens regnskap, budsjett, økonomiplan, virksomhetsplan, terti- alrapporter og årsmelding. Avdelingen har også ansvar for offentlige anskaffelser og eiendomsskatt. All forvaltning av økonomiske midler utføres av økonomiavdelingen.

Nøkkeltall, årsverk

Sentraladministrasjonen	Årsverk
Rådmannen	3,00
Personal og organisasjonsutvikling	7,60
Økonomi	9,80
Kommunikasjon og demokrati, IKT	15,80
Årsverk totalt	36,20

Kommentarer til den økonomiske situasjonen og måloppnåelse

Randaberg kommune kjøpte i 2020 nytt økonomi- og innkjøpssystem for å effektivisere regnskapsføringen, samt forenkle rapportering og kontroll. Det er et moderne skybasert system, med gode muligheter for å integrere med andre systemer i kommunen. Det nye innkjøpssystemet vil øke fokuset på andelen bestillinger via systemet og bruk av rammeavtaler. Vi vil også se på muligheten til å få flere ulike avtaler inn i systemet.

I 2020 har vi erstattet flere av våre kjernesystemer med nye løsninger. Det har endret måten vi jobber på. I 2021 vil det være fokus på å bygge god kompetanse i å utnytte disse løsningene å sikre god og effektiv arbeidsflyt. Det er kommet ny digitaliseringsstrategi for 2020-2024. Den skal realiseres i form av tiltak knyttet til disse temaene, innbyggerdialog, bygge digital kompetanse - innbyggere og ansatte, skape fulldigital kommune samt standardisere og gjøre bruk av felles løsninger.

Vi vil fortsette arbeidet fra 2020 med å forbedre arbeidsprosesser i de forskjellige tjenesteområdene. Dette går på å forenkle prosesser, tilby mer selvbetjening og automatisere der det er mulig. Det frigir mer tid til kjerneoppgaver og nye oppgaver som kommer til.

Som medlem av DigiRogaland vil Randaberg fortsette arbeidet med å støtte opp om nasjonale løsninger/felleskomponenter samt vi vil bidra med å få til regionale løsninger. Vi vil ta aktiv del i relevante faglige nettverk, både for å jobbe sammen mot felles mål og se på mulighet for standardi-

>> I 2020 har vi erstattet flere av våre kjernesystemer med nye løsninger. Det har endret måten vi jobber på.

sering innenfor flere områder. Størrelsen på vår kommune gjør at vi har begrenset kapasitet og kompetanse til ligge i front på utviklingen. Ved å jobbe tett med DigiRogaland sine medlemmer, kan vi raskere gjøre gjenbruk av løsninger som andre har fått på plass.

IKT-investeringer i 2021

Det har de senere år blitt gjort betydelige oppgraderinger på kommunens infrastruktur, både på server, klient og nettverksområdet. Det betyr at det for 2021 ikke vil føre til større investeringer på programvare, utenom skoler som har behov for å gjøre oppgradering og øke kapasitet på nettverk.

I 2021 vil vi jobbe med å effektivisere driften av IKT ved å automatisere prosesser eller deler av prosesser, samt gi mulighet for mer selvbetjening for brukerne.

Tiltak som er innarbeidet i budsjettet

Fellesutgifter rådmann og kommune

Valg

Utgifter i forbindelse med gjennomføringen av stortingsvalget i 2021 og kommunevalget i 2023.

Utleie, Landsbyhotellet

Det er inngått avtale om utleie av området på tomte til gamle Harestad skole. Det er lagt inn leieinntekter for dette.

For høyt budsjetterte pensjonskostnader i 2020

Vi har lavere pensjonskostnader i 2020 enn budsjettet. Isolert sett øker pensjonsutgiftene fra 2020 til 2021 ifølge prognoser fra pensjonsleverandørene, slik at noe av differansen fra 2020 blir spist opp.

Lønnsavsetning 2021, redusert

Nødvendig avsetning for å ta høyde foren årslønnsvekst fra 2020 til 2021 på 2,2 %. Dette er samme forutsetning som regjeringen legger til grunn i blant annet begrunnelsen for vekst i skattøre fra

2020 til 2021. Dette tiltaket reduserer avsetningen med 1 mill. kr. De sentrale oppgjørene slår ulikt ut for kommunene, og vi har flere år brukt mindre enn det vi avsatte basert på sentrale føringer.

Bysykkelen

Tiltaket justerer for de årlige driftskostnadene for Bysykkelen i Randaberg kommune.

Personal og organisasjonsutvikling

Merutgifter lærlinger

I 2017 la vi inn økte utgifter og inntekter til flere lærlinger. Både utgiftene og inntektene har økt etter det. Netto må det tilføres midler for å beholde de 24 lærlingene vi har planlagt for.

Konsulent/juridisk bistand personalsaker

Behovet for juridisk bistand i vanskelige personalsaker og arbeidsrettssaker har økt i 2019 og i 2020, og forbruket er langt høyere enn budsjettet. Rådmannen ser at behovet også vil være høyere i 2021 og videre, men har lagt til grunn at omfanget vil reduseres utover i økonomiplanperioden.

Styrking av personal, innkjøp og økonomifunksjonen, justering av tiltak i økonomiplan

Rådmannen vil styrke personal og innkjøps-/økonomifunksjonen. Økte personalressurser vil være med å bidra til redusert sykefravær. Dette vil gi innsparinger i driften, men de er vanskelige å konkretisere på spesifikke avdelinger/tjenesteområder.

Vi vil selv kunne ta noen av oppdragene som vi nå kjøper av bedriftshelsetjenesten når personalfunksjonen styrkes. Forvaltningsrevisjon av innkjøpsfunksjonen konkluderer med at denne må styrkes for å unngå brudd på innkjøpsreglene og bidra til reduserte driftskostnader.

>> (...) det må tilføres midler for å beholde de 24 lærlingene vi har planlagt for.

Vi trenger også ekstra ressurser når vi skifter økonomisystem i 2020. Tiltaket er i vedtatt økonomiplan redusert noe fra 2021. Rådmannen ser at det blir for tidlig og har forlenget tiltaket uten reduksjon til 2022.

Pensjon lærlinger

Pensjon på lærlinger ble tariffestet i sentrale forhandlinger i 2019, gjeldende fra 1. januar 2020. Dette tiltaket tilfører midler for dette i 2021 og resten av økonomiplanperioden.

Kommunikasjon og demokrati

Interkommunalt arkiv i Rogaland IKS

Eiertilskuddet for Randaberg kommune til det interkommunale arkivet i Rogaland IKS har økt de siste årene og dette tiltaket justerer for dette.

Driftsutgifter IKT-investeringer

Lisenser og vedlikehold som øker på grunn av investeringer i IKT.

Driftsutgifter pasientvarslingssystem på bofellesskap og avlastningssenteret

Lisenser og vedlikehold som øker på grunn av investeringer i pasientvarslingssystem. Økningen i 2021 er effekt av investeringer i 2020.

Generell effektivisering fordelt mellom tjenesteområdene etter lønnsmasse

For å oppnå nødvendig driftsresultat har rådmannen lagt inn effektiviseringskrav på alle tjenesteområdene. Fordelingen mellom tjenesteområdene er gjort etter lønnsmassen, og beløpene tilsvarer 1,5 % av lønnsmassen.

Det er justert for at reduserte utgifter til VAR (vann, avløp og renovasjon) og ressurskrevende tjenester gir tilsvarende reduksjon i inntekter.

Beløpene er lagt inn med halv effekt i 2021, slik at tjenesteområdene kan bruke første halvår 2021 til å planlegge og konkretisere effektiviseringen. Dette gir også tid til en korrekt prosess i forhold til ansatte og tillitsvalgte.

Investeringsiltak

Startlån

Vi har budsjettert med 25 mill. kr i startlån fra og med 2018. I 2017 var budsjettet 20 mill. kr.

IKT-investeringer

Disse er videreført på samme nivå som i vedtatt økonomiplan. Rådmannen har lagt inn vedlikeholdskostnader i driftsbudsjettet knytta til ny programvare som det blir investert i.

Digitalisering

Rapport fra konsulentfirmaet Cap Gemini avdekket at sentrale datasystemer ikke snakker sammen, er for gamle og dermed er til hinder for ønsket digital utvikling.

Vi har tatt i bruk nytt sak- og arkivsystem og økonomisystem i 2020. Det gjenstår fortsatt arbeid med å integrere disse programmene, spesielt i forhold til HRM-systemet. Midlene som ble satt av i fjor for resten av økonomiplanperioden, skal også dekke oppfølging av andre forhold i rapporten fra Cap Gemini.

Ordførerne Jarle Bø og Kari Nessa Nordtun i Stavanger fikk teste nye bysykler i februar i år.

3

Helse og velferd

Arbeidsområder

Tjenesteytingen fra Helse og velferd (HEV) er forankret i gjeldende lovverk, sentrale føringer og satsingsområder, lokale planer som kommuneplanen, Aktiv omsorg 2030, m.fl.

Helse og velferd har ansvar for alle tjenester som ytes etter Helse- og omsorgstjenesteloven.

Aktiv omsorg 2030 definerer fem satsingsområder:

- 1) Demens .
- 2) Utviklingshemming.
- 3) Psykisk helse.
- 4) Tidlig innsats.
- 5) Pårørende og frivillige.

Tjenesteområde består av fem virksomheter, i tillegg til fellesområde/stabsfunksjoner.

Tjenestene som ytes er:

- Forebyggende og helsefremmende tilbud.
- Helsetjenester i hjemmet.
- Praktisk bistand, inklusiv BPA.
- Sykehjem, inklusiv kommunal øyeblikkelig hjelp-tilbud.
- Fysio- og ergoterapi.

- Rehabilitering/habilitering.
- Avlastning.
- Dagtilbud.
- Matombringing.

Det er ikke fritt brukervalg innenfor noen av tjenestene, med unntak av BPA der kommunen har rammeavtale med private leverandører. I enkelte situasjoner, der vårt eget tjenesteapparat ikke har kapasitet og/eller tilstrekkelig kompetanse, må kommunen kjøpe tjenester fra private leverandører. Dette gjelder først og fremst kjøp av sykepleiere fra vikarbyrå, men også sporadisk kjøp av andre tjenester.

HEV har ansvar for forvaltning av fastlegeordningen. Legevakt og akutt beredskap ivaretas gjennom vertskommunesamarbeid med Stavanger.

For 2020 var driftsbudsjettet for Helse og velferd på 212 millioner kroner.

Nøkkeltall, årsverk

Helse og velferd, enheter	Årsverk
Felles	3,0
Heldøgn	102,63
Hjemmetjeneste	55,24
Tjeneste- og koordineringskontoret	7,3
Boligtjenesten	82,37
Helsetjeneste barn	13,9
Årsverk totalt	264,44

>> For 2020 var driftsbudsjettet for Helse og velferd på 212 millioner kroner.

Nøkkeltall, KOSTRA

Helse- og omsorgstjenester	Randaberg			Gj.sn. gr. 10	Gj.snitt Rogal.	Gj.snitt landet
	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger (kr)	21 882	23 337	24 045	28 535	28 025	24 891
Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbygger (årsverk)	266,1	264,2	268,8	306,7	300,2	269,3
Netto driftsutgifter til omsorgstjenester i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter (prosent)	24,7	25,6	26,3	32,4	31,3	29,7
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)	73,7	77,3	78,1	79,3	77,5	80
Årsverk per bruker av omsorgstjenester (årsverk)	0,69	0,67	0,73	0,55	0,58	..
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	26,7	26	23,2	31,4	30	..
Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)	53	50,2	52,6	50,2	47,8	..
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem (prosent)	6,5	8,9	8,4	10	12,1	12,7
Andel brukertilpassede enerom m/ eget bad/wc (prosent) ¹	90,2	90,2	95,5	89,5	89,3	96
Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon (kr)	4555	5030	4532	4024	3794	3993
Andel private institusjonsplasser (prosent)	0	0	0	4,5	9,6	10,4
Legetimer per uke per beboer i sykehjem (timer)	0,68	0,64	0,65	0,52	0,55	0,56
Andel innbyggere 67-79 år med dagaktivitetstilbud (prosent)	1,27	0,92	0,86	0,82	0,7	0,65
Netto driftsutgifter til kommunehelsetjenesten i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter (prosent)	4,5	5	5,1	4,7	4,8	4,7
Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	11,7	11,3	11,1	10,8	11,4	10,3
Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	8,7	9,6	9,4	9,1	9,5	8,1
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)	58,8	63,8	60,3	49	44,5	39,3
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst (prosent)	82,5	94,3	96,9	93,2	90	93,8
¹ Fram t.o.m. 2016 beregnet en indikatoren som "andel plasser i enerom". Etter det gjelder alle år "andel enerom".						

>> Lav dekningsgrad på sykehjemsplasser medfører at tilnærmet alle sykehjemspasienter i Randaberg har omfattende tjenestebehov, noe som forklarer en høyere døgnpris enn sammenlignbare kommuner.

Kommentarer til utvalgte KOSTRA-tall

Helsetjenester barn og unge

Årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år viser at Randaberg har 60,3 årsverk. Til sammenligning har Kostragr. 10, Landet og Rogaland, 49, 44,5 og 39,3 årsverk. I løpet av 2020 har helsestasjonen redusert driftskostnader gjennom omstilling og nedbemanning av 2,7 årsverk. Det er ikke planlagt ytterligere endringer i 2021.

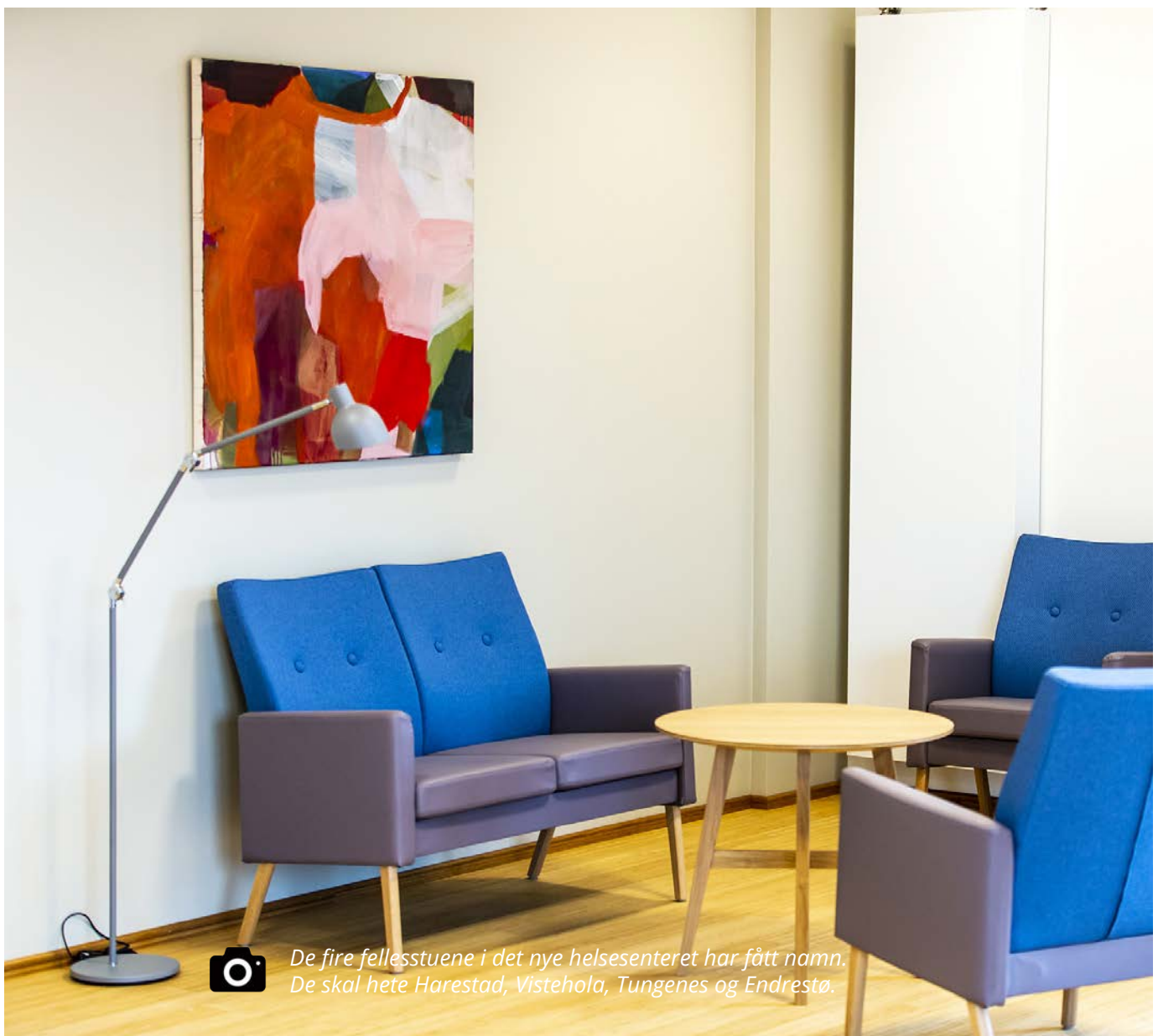
Institusjonsplasser

Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem er 8,4 %. Kostragr. 10, Landet og Rogaland har 10, 12,1 og 12,7 %.

Lav dekningsgrad på sykehjemsplasser medfører at tilnærmet alle sykehjemspasienter i Randaberg har omfattende tjenestebehov, noe som forklarer en høyere døgnpris enn sammenlignbare kommuner. Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon i Randaberg er 4 523 kr. I Kostragr. 10, Landet og Rogaland er døgnkostnadene fra 500 till 700 kr lavere.

Bemanning

Årsverk per bruker av omsorgstjenester viser at Randaberg bruker 0,73 årsverk, mens gjennomsnittet i landet er 0,58 årsverk. Dette kan forklares med høyt innslagspunkt for tjenesteyting, dvs. at innbyggerne har relativt stort behov når de søker om tjenester.

De fire fellesstuene i det nye helsesenteret har fått navn.
De skal hete Harestad, Vistehola, Tungenes og Endrestø.

Drifts- og ressursanalysen, som er utført i 2020, viser at vedtakstimer står i riktig forhold til objektivt tjenestebehov. Hjemmetjenesten drifter med betydelig underbemanning i forhold til vedtakstimer og tjenestebehov. For de øvrige virksomhetene er bemanning og driftsnivå ut fra rammebetingelsene godt tilpasset tjenestebehovet.

Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbygger ligger på samme nivå som resten av Rogaland, men lavere enn Kostragr. 10 og landsgjennomsnittet. Forklaringen er at Randaberg fortsatt har en ung befolkning, selv om antall eldre stiger.

Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten med helseutdanning er økende i Randaberg og ligger nå omtrent på landsgjennomsnittet.

På det jevne har vi ingen utskrivingsklare pasienter på SUS som venter på kommunalt tilbud.

Antall brukere av hjemmetjenesten har økt år for år. Per i dag får 220 innbyggere hjemmetjenester, med til sammen nærmere 800 timer per uke. Bemanningen i hjemmetjenesten ligger betydelig under objektivt vurdert behov. I budsjett- og økonomiplan 2021-24 styrkes hjemmetjenesten i samsvar med drifts- og ressursanalyse (Devold-rapporten, 2020).

Antall årsverk er det siste året redusert som følge av innstramming av budsjettet. Det er gjennomgått omstilling og reduksjon på helsestasjonen, i bolig- og avlastningstjenesten og i stab.

Nøkkeltall	2016	2017	2018	2019	2020
Antall eldre 80 +	328		371	376	418
Antall institusjonsplasser	42	42	42	48	48
Antall boliger i døgnbemannet bofellesskap	56	56	57	57	57
Antall brukere av hjemmebaserte tjenester	136	159	166	184	220
Vedtakstimer i hjemmetjenesten pr. uke	306	520	520,5	566,5	795,5
Antall årsverk	231	253,8	261,1	269,1	264,5
Antall overliggdøgn			91	170	45
Sykefravær i prosent	9,3	11,3	8,5	8,4	9,7
Antall fastleger	10	10	10	11	11

Kommentarer til nøkkeltall

Antall eldre over 80 år har det siste året økt fra 376 til 418. Frem til 2030 øker antall eldre 80-89 år med 60 %. Antall eldre som er over 90 år vil i 2030 være dobbelt så mange som i dag. Siste aldersfremskriving fra august i år viser en større økning i antall eldre enn fremskrivingen fra 2018 viste.

Antall institusjonsplasser ble våren 2019 økt fra 42 til 48 plasser. Når nytt sykehjem står ferdig, vil det bygningsmessig være kapasitet til ytterligere fire plasser, men det planlegges ikke økning før i 2023. Dekningsgraden går dermed ned.

Antall overliggdøgn er redusert fra 170 i fjor til 45 hittil i år. Overliggdøgn i år er knyttet til få pasienter.

Sykefraværet har gått noe opp fra i fjor og ligger på 9,7 % i 3. kvartal i år. I tillegg til personlige omkostninger for den ansatte, utfordrer sykefravær driften på flere områder; kostnader for innleie av vikarer og særlig høye kostnader for bruk av vikarbyrå, fravær av kompetanse og kontinuitet, og konsekvenser for arbeidsmiljøet. Arbeidet med å redusere sykefraværet er en kontinuerlig prosess med flere tiltak og ulik tilnærming.

>> Antall brukere av hjemmetjenesten har økt år for år. Per i dag får 220 innbyggere hjemmetjenester, med til sammen nærmere 800 timer per uke.

Kommentarer til den økonomiske situasjonen og måloppnåelse

Drifts- og ressursanalyse

Det er i 2020 gjennomført en drifts- og ressursanalyse som viser status på kapasitet, behov og omstillingspotensial for heldøgnstjenesten, hjemmetjenesten og bolig- og avlastningstjenesten. Resultat, oppsummering og anbefaling er lagt til grunn for omstilling i løpet av inneværende år og i budsjett- og økonomiplan 2021-24.

Covid-19-pandemien

Driften i 2020 har vært preget av beredskap, fortløpende revidering av kontinuitetsplaner, smittesporing og besøksrestriksjoner i sykehjem. Flere av tjenestene har hatt opphør deler av året. Dette gjelder særlig for dagaktivitetstilbud og til dels også fysioterapi. Det har vært nødvendig med kompenserende tiltak og tjenesteyting for å sikre brukernes rettigheter og for å opprettholde forsvarlig drift. Det har ikke vært smitte hos hverken ansatte eller brukere.

Kommunen har mottatt tilstrekkelig smittevern-utstyr via sentral distribusjon. Beredskapsplaner er harmonisert med nabokommunene i samsvar med etablert praksis for interkommunalt samarbeid.

Aktiv omsorg 2030 – mål og satsingsområder Demensomsorg

Målsetting om at personer med demens skal få bo lengst mulig hjemme, forutsetter tiltak som gir trygghet og verdighet for brukeren og de pårørende. Demenskoordinator, dagaktivitetstilbud og hjemmebaserte tjenester bidrar delvis til å innfri målsettingen. Utfordringen er å kunne tilby forutsigbare avlastningsopphold i institusjon.

Lav dekningsgrad på sykehjemsplasser medfører kontinuerlig press på plassene.

>> (covid-19) Det har vært nødvendig med kompenserende tiltak og tjenesteyting for å sikre brukernes rettigheter og for å opprettholde forsvarlig drift.

>> Frisklivssentralens tilbud og Rask psykisk helsehjelp videreføres fra prosjekt til ordinær drift.

Utviklingshemmede

Bolig- og avlastningstjenesten har hatt et innsparingskrav på 1,3 mill. kr. Fokus på effektivisering og omstilling av driften er i tråd med drifts- og ressursanalysen (Devold, 2020). Driften er i år redusert med to årsverk. Ytterligere reduksjon vil være mulig ved å drifte større enheter. Innsparingskravet er ikke innfridd med helårseffekt, prognosen ved årets slutt vil være overforbruk på 0,5 mill.

Flere unge med utviklingshemming er klar for å flytte i egen bolig. Gjennom året har det pågått

et arbeid for å utrede muligheten for å benytte eksisterende bygningsmasse i stedet for, eller i tillegg til å bygge nytt. Dette arbeidet vil fortsette i 2021 med mål om å legge til rette for indi-

viduelt tilpassa boliger og kostnadseffektiv drift preget av høy helsefaglig kompetanse.

Psykisk helse og rus

Psykisk helse og rus er under omorganisering; fra to avdelinger i hver sin virksomhet til egen virksomhet med dedikerte fagstillinger. Målsettingen er å styrke tjenesteytingen på kvelder og i helgene, og tilby flere gruppebaserte opplegg som fremmer recovery og mestring av hverdagen. Drifts- og ressursanalysen viser potensial for omstilling og bedre ressursutnyttelse. Endringene vil derfor gjennom-

føres innenfor nåværende budsjettramme.

Tidlig innsats

Satsingsområdet "Tidlig innsats" er innfridd gjen-

nom tilbud ved helsestasjonen, frisklivssentralen og Rask psykisk helsehjelp. Dette er lavterskeltilbud uten krav om henvisning eller vedtak. Frisklivssentralens tilbud og Rask psykisk helsehjelp videreføres fra prosjekt til ordinær drift.

Omstilling og nedbemanning på helsestasjonen innebærer noe strengere prioritering, men de fleste

tilbudene er allikevel opprettholdt både i volum og innhold. Innsparingskravet gir ikke helårseffekt i 2020, prognose ved årets slutt er overforbruk på 1,2 mill. kr.

Pårørende og frivillige

Verdien av pårørendes arbeid utgjør en uvurderlig ressurs for den enkelte så vel som for tjenesteapparatet. Pårørende har behov for støtte og tiltak for sin egen del for å kunne stå i oppgavene som følger av å leve nær en med sviktende funksjonsnivå.

Pårørendearbeid ivaretas gjennom individuell kontakt og gjennom kurs og gruppebaserte tiltak for definerte grupper. Fokus på støtte, undervisning, likemannsarbeid og kompetanse.

Flere frivillige enkeltpersoner og grupper deltar regelmessig på avdelingene med tilbud av forskjellig slag. I likhet med pårørendes innsats, er verdien av de frivilliges innsats av stor betydning både for den enkelte og som samfunnsverdi.

Omsorgstrappen

Strategien for Helse og velferd er prioritering av hjemmetjenesten. Målsetting om at flest mulig skal bo hjemme lengst mulig forutsetter at hjemmetjenesten har tilstrekkelig med ressurser og kompetanse. Hjemmetjenesten har driftet omtrent innenfor budsjetttrammen til tross for vedtakstimer som tilsier behov for seks-sju flere årsverk. Budsjett- og økonomiplan 2021-24 innebærer en opptrapping til dagens reelle behov og forventet behov ut fra økning i antall eldre over 80 år.

Videre strategi er prioritering av lavterskeltilbud og tjenester nederst i omsorgstrappen som trykghets- og mestringsteknologi, frisklivstilbud, hverdagsrehabilitering og rask psykisk helsehjelp. Dette er tiltak som forebygger og utsetter behov for tjenester på høyere omsorgsnivå.

Ensomhet er en av de største utfordringene blant eldre. Ensomhet innebærer en betydelig risiko for helseutfordringer, og tiltak som fremmer sosial deltakelse er prioritert i kommuneplanen.

Strategien for prioritering av de nederste trinnene i omsorgstrappen, innebærer at dekningsgraden for sykehjemsplasser blir lavere i budsjett- og økonomiplanperioden med en økning på ti plasser i hhv det nye sykehjemmet og etablering av Bo 4 som bofellesskap på Vardheim.

Velferdsteknologi

Satsingen på velferdsteknologi fortsetter. Det er nå installert avansert varslingsteknologi på Vistestølen, Randaberg sykehjem og på Vardheim. Det nasjonale programmet for velferdsteknologi er videreført i statsbudsjettet, og Randaberg deltar videre i regionalt prosjekt sammen med andre kommuner i Rogaland.

Arbeidet med å implementere teknologiske løsninger er styrket gjennom tverrfaglig teknologiteam, med dedikerte ansatte fra flere virksomheter og tjenesteområder. Eldrerådet har definert velferdsteknologi som et prioritert område, og planlegger å etablere brukerråd, og etter hvert også et visningsrom.

Kompetanse

Helse og velferd ser ut til å få et merforbruk på 4,5 mill. kr. Mesteparten av merforbruket knyttes til innleie av sykepleiere og annet helsepersonell fra bemanningsbyrå. Årsaken til behov for innleie er delt mellom sykefravær og nye behov for heldøgnsomsorg. Sykepleiere og vernepleiere er kritisk kompetanse som i enkelte avdelinger har vært svært vanskelig både å rekruttere og beholde. Oppgaver, ansvarsområde, utviklingsmuligheter, arbeidsmiljø og lønn utgjør et utfordringsbilde som virksomhetene samarbeider med personal- og organisasjonsavdelingen for å finne gode løsninger på.

>> I likhet med pårørendes innsats, er verdien av de frivilliges innsats av stor betydning både for den enkelte og som samfunnsverdi.

Nye tiltak som er innarbeidet i budsjettet

Dagaktivitetsplasser

Økning i dagaktivitetsplasser vil være innenfor kommunens arealer på Vardheim og ikke på Steindal gård. Vedtatt driftskostnader i økonomiplanen reduseres med halvårsdrift i 2021. Investerings tiltak på byggmessig oppgradering.

Sykehjemsplasser og heldøgnsomsorg

Driftsbudsjett for fire nye sykehjemsplasser fra 2023. Investerings tiltak for omgjøring av Bo 4 til bofellesskap i 2023 med drift av seks plasser fra 2024.

Hjemmetjenesten

Hjemmetjenesten styrkes med tre nye årsverk i 2021. I tillegg har hjemmetjenesten fått ett årsverk fra intern omstilling (stab). Videre opptrapping hvert år med totalt 10 årsverk i budsjett- og økonomiplan 2021-24. Dette samsvarer med drifts- og ressursanalysen.

Velferdsteknologi

Tiltak 011 i vedtatt økonomiplan forutsetter at team for hverdagsteknologi avsluttes etter 2021. Nytt tiltak 055 forlenger teamet i 2022 og resten av økonomiplanen og styrker teknologiteamet ytterligere med 0,5 årsverk lagt til hjemmetjenesten i 2021.

Bruk av eksisterende bygningsmasse

I vedtatt økonomiplan er det i tiltak 012 lagt inn oppstartskostnader og innsparing ved flytting av Dalen og Sentrum til DPS-bygget, og tiltak 014 om drift av Bergsageltun. Disse tiltakene erstattes av tiltak 108 Driftsutgifter for bruk av eksisterende bygningsmasse. I forbindelse med samlokalisering av sykehjemsplassene, vil flytting fra Vistestølen til DPS-bygget foregå over flere måneder. For 2021 beregnes driftskostnader for en avdeling på Vistestølen i fem måneder. Videre i økonomiplanen er det beregnet drift av Vistestølen som bolig og bofellesskap for unge hjemmeboende med utviklingshemming. Gradvis opptrapping fra 2022 til 2024.

Ressurskrevende tjenester

Tiltak 043 beregner netto driftskostnader knyttet til nye brukere og økt behov for ressurskrevende tjenester. Innslagspunktet for ressurskrevende tjenester er økt fra 1.361 til 1.430 mill. kroner. Dette er mer enn lønnsstigningen, og vil medføre reduserte inntekter. Tiltak 093 justerer for dette.

Legevakt

Utgiftene til legevaktsamarbeidet med Stavanger har økt betraktelig de siste årene. Prognose for 2020 og forventet marginal økning i 2021 tilsier at budsjettet må tilføres 0,6 mill. kr. Kostnader relatert til korona blir budsjettert på eget tiltak.

Økt behov i bolig- og avlastningstjenesten

Økt behov pga opphør av dagaktivitetstilbud. Ved eventuell sammenslåing av Dalen og Sentrum vil denne stillingen kunne reduseres igjen.

Økt privat avlastning

Privat avlastning utenfor institusjon har økt i 2020. Det forventes videre økning. Budsjettet er justert for å fange opp økningen.

Prisjustering

Tiltak 060 og 061: Alle kommunens inntekter økes med 2,7 % for å dekke opp for generell prisstigning og lønnsvekst (kommunal deflator).

Tiltak som ikke er innarbeidet i budsjettet

Samlet for HEV er det beregnet kostnader på 880 000 som ikke er innarbeidet i budsjettet. Bolig- og avlastningstjenesten har økte kostnader til helligdagstillegg på 350 000 kr.

Hjemmetjenesten har økte vikarutgifter på 250 000 kr, stipendavtaler til fem sykepleiestudenter på 125 000 kr, utgifter til medisinsk forbruksmaterieill på 75 000 kr og økte kostnader til leasing av biler på 80 000 kroner.

Helseminister Bent Høie klippet snora og åpnet det nye helsesenteret 25. september i år. Han fikk god hjelp av Ann Kristin Schmidt Thomson (t.v.), virksomhetsleder for Heldøgn i Randaberg kommune, og Inger Elin Myhre, leder for Randaberg sykehjem.

4

Kultur

Byfjörð-
Ammelen

Sande

GÖE
POTETER

Vent Ragnar

PLING-PLING!

Hälsövatnet

Arbeidsområder

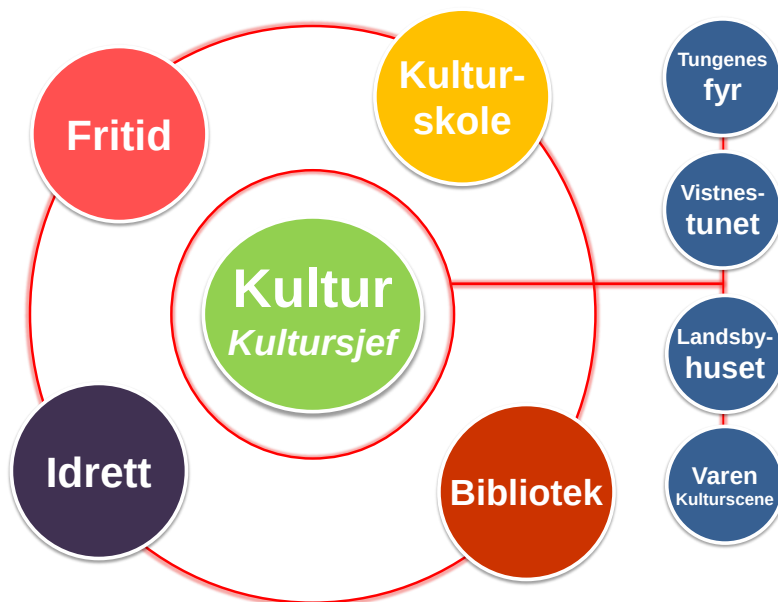
Tjenesteområdet består av delinger for kulturskole, folkebibliotek, idrett og fritid, samt virksomhetene Varen, Landsbyhuset, Tungenes fyr og Vistnestunet museumsgård. 2020 har vært sterkt preget av covid 19-pandemien, gjennom nedstengning og påfølgende gradvise gjenåpninger. Dette har vært krevende, og økonomisk innebærer dette en kraftig svikt i de inntektsbringende aktivitetene.

Året har likevel vært preget av et høyt aktivitetsnivå, både våre kommunale kulturarenaer, andre kulturaktører og frivillige lag og foreninger har gjort en formidabel innsats for å holde hjulene i gang. Samtidig er forberedelsene til Randaberg sitt 100 års-jubileum i 2022 for alvor satt i gang.

500 Kultur felles: Tungenes fyr og Vistnestunet museumsgård drives i samarbeid med Jærmuseet. I tillegg til Varen Randaberg kulturscene og Landsbyhuset eier kommunen flere lokaler som benyttes til kulturformål av frivillige aktører. Kommunalsjefen for kultur er kommunens representant i styret for Landsbyforeningen og Friluftslivets hus, og har ansvar for oppfølging av brukerne av Håndverkstova (Husfliden), Foren gamle skule (RAMA malergruppe) og fra 2021 Frivillighetens hus i Sentrumsparken.

Tjenesteområdet ivaretar utvikling og forvaltning innen kulturfeltet, herunder deltakelse i regionale institusjoner og organisasjoner innen kulturarv, idrett, kunstnerisk utsmykning, reiseliv og friluftsliv (Jærmuseet, Folkehallene, Region Stavanger, Nordsjøveien, Jæren friluftsråd, Ryfylke friluftsråd, Frilager og Rogaland Arbore). Kulturminnevern, navnesaker og noen tilskudd ligger også til ansvar 500.

202 Randaberg kulturskole: Hovedoppgaven er å gi barn og unge fagopplæring i estetiske fag. Kulturskolen ønsker også å være en møteplass og en arena for trivsel, mestring og utvikling, og et ressurscenter for kunst- og kulturfag i samarbeid med andre arenaer innen opplæring, kreativitet og livsmestring.

Kulturskolen tilbyr opplærings- og opplevelsestilbud innen tradisjonelle kunsthøgskole som instrumentspill, solosang og visuelle kunsthøgskole. Det tilbys også musikkterapi til barn i barnehage og grunnskole, PUH-samspillgruppe, «Minnes melodier» for sykehjem, samt instrumentopplæring for voksne. Fremtidens kulturskole skal tilby en kunsthøgskole bredde og også kunne utvikle tilbud innen nyere kunsthøgskoleformer.

510 Idrett/Randaberghallen: Ansvar for å legge til rette for utvikling av fysisk aktivitet med hovedvekt på barn og ungdom i samarbeid med skolene, med foreningslivet og øvrig publikum.

Randaberghallen har hatt kapasitetsutfordringer senere år, der både idrett og publikum har ønsket mer tid. Åpningstider og brukstider har blitt utvidet.

Høyt besøk er gledelig, men det legger også press på driftsbudsjettet ettersom mesteparten av bruken er gratis for brukerne, men kostnadsdrivende for kommunen. Utvidet bruk har delvis kun delvis blitt kompensert for gjennom tiltak i tidligere budsjett, og hallen har også hatt kutt i totale budsjett-rammer som følge av vedtatte innsparingskrav som har vært gjeldende for hele kommunen de siste år.

>> Randaberghallen har hatt kapasitetsutfordringer senere år, der både idrett og publikum har ønsket mer tid.

Det har vært og er vanskelig å kutte utgifter samtidig som man skal overholde krav til forsvarlig drift, og ikke kutte i viktig gratistilbud.

Randaberghallen har primært håndtert økte kostnader og kutt med innsparinger i form av ENØK-tiltak og økte inntekter fra betalende publikum. Det har fungert frem til nå, men det er usikkert hvordan besøkstallene i svømmehallen utvikler seg.

På grunn av smittevernregler kan hallen per i dag ta imot langt mindre publikumsbadere enn vanlig. Tapte inntekter har så langt blitt kompensert via egne ordninger tilknyttet covid-19. Det knytter seg imidlertid usikkerhet til om og når besøk og inntekter normaliserer seg igjen når hallen kan vende tilbake til ordinær drift.

550 Randberg folkebibliotek har ansvar for utlån av bøker og andre medier til kommunens innbyggere i tillegg til litteratur og informasjonsformidling. Biblioteket er også en uformell møteplass på tvers av generasjonene. Randberg folkebibliotek og skolene i Randberg fortsetter samarbeidet om felles katalog.

Høsten 2020 gikk vi over til nytt biblioteksystem (Bibliofil), og fikk samtidig installert utlånsterminal. Biblioteket har også videreført samarbeidet med Helsestasjonen om «Bokstart». Prosjektet fikk tilskudd i forbindelse med bokåret 2019, og startet opp høsten 2019 med utdeling av gratis bok ved 18 måneders-kontrollen på helsestasjonen. I tillegg er det et arrangement på biblioteket for de miste. Kommunen fikk 25 000 kr fra Rogaland fylke til å videreføre prosjektet i 2020.

560 Fritidsavdelingen: Tilrettelegger for det frivillige kulturlivet i kommunen gjennom tilskudd og utleie av kommunale lokaler. Som følge av innsparingskrav de siste årene, og mindre etterspørsel, har avdelingen holdt en del av stillingsressursen til tilsynsvakt ved utleie av skolelokaler vakant.

Fritidsavdelingen driver kommunale aktivitetstilbud for ungdom (U59, trial, ferieaktiviteter, skoleball og UKM), og har ansvar for fritidskontakt-

ordningen for voksne og tilrettelagte fritidstilbud.

Avdelingen samarbeider med frivillige om ulike tilbud til flerspråklige. Inkludering av flerspråklige barn i fritidsaktiviteter er en sentral oppgave for avdelingen. Fritidsavdelingen er involvert i flere større arrangementer på vegne av tjenesteområdet.

I 2020 ble dessverre Internasjonal festdag og en interkommunal sommerfest for utviklingshemmede avlyst på grunn av koronapandemien.

Badeglede i Randaberghallen.

Nøkkeltall

Årsverk

Kultur	Årsverk
Randaberg kulturskole	7,0
Kultur (inkl. Varen, Tungenes og Vistnestunet)	4,4
Idrett/Randaberghallen	6,1
Randaberg folkebibliotek	3,9
Fritid	5,5
Årsverk totalt	26,9

- Takk for kampen i Randaberg Arena, fra en jentekamp i februar i år.

KOSTRA

Kultur barne- og ungdomstiltak	Randaberg			Gj.sn. gr. 10	Gj.snitt Rogal.	Gj.snitt landet
	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Netto driftsutgifter til kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	5,1	5	5,2	3,5	4,2	5,1
Netto driftsutgifter til idrett (f380+f381) i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	1,8	1,9	1,9	1,2	1,4	1,9
Netto driftsutgifter til barn og unge (f231+f383) i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	1,2	1,2	1,2	0,8	0,8	1
Netto driftsutgifter til allmenn kultur (f370+f373+f375+f377+f385+f386) (1000 kr)	13 526	12 955	14 565	206 065	6 479 687	648 138
Netto driftsutgifter til kultursektoren per innbygger (kr)	3016	3083	3219	2173	2627	3041
Brutto investeringsutgifter til kultursektoren per innbygger (kr)	511	776	67	881	1574	1188
Besøk i folkebibliotek per innbygger (antall)	6,3	5,2	4,8	3,8	4,8	6,4
Barn 6-15 år i kommunens kulturskole (prosent)	18,6	18,5	15,5	15,8	13,3	15
Omløpshastighet for bøker (antall)	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	1
Brutto driftsutgifter til folkebibliotek (1000 kr)	4 899	3 735	3 777	71 366	1 810 409	166 421

>> Det er spesielt idrett og aktivitetstilbud for barn og unge som prioriteres høyt i Randaberg sammenlignet med andre.

Kommentarer til nøkkeltallene

Kommunebarometeret til Kommunal rapport viser at Randaberg har sunket fra 106. plass i 2018 til 134. plass i 2019. Kulturbudsjettets andel av kommunens totale utgifter ligger stabilt rundt fem prosent, på nivå med gjennomsnittet i Rogaland, og over gjennomsnittet for vår KOSTRA-gruppe og landsgjennomsnittet.

Det er spesielt innen idrett og aktivitetstilbud for barn og unge Randaberg ligger høyt sammenlignet med andre. KOSTRA-tallene gir i noen tilfeller også indikasjoner på aktivitetsnivået. Utlåns- og besøkstall for biblioteket i Randaberg ligger markant over gjennomsnittet for landet og vår egen KOSTRA-gruppe.

Feiring av nasjonaldagen på Vistnes.

Nøkkeltall fra Randaberg kulturskole:

Nøkkeltall elevutvikling/ dekningsgrad	01.10 2014	01.10 2015	01.10 2016	01.10 2017	01.10 2018	01.10 2019	01.10 2020
Elevantall/plasser i kultur- skolen inkl. elevplasser uten kontingent (musik- terapi gitt til skoler og ATO-avdeling)	350	335	339	324	277	243	239
Elever på venteliste	24	24	29	26	46	9	20

Kommentar til nøkkeltall fra Randaberg kulturskole:

Fra 2020 regner vi "elevplasser" for å gi et best mulig bilde av volum. Ni elever hadde i 2020 to plasser, slik at elevtallet dette året er 230. Det er med andre ord en liten nedgang fra 2019, men ut fra koronasituasjonen kunne man fryktet en større nedgang.

Kommentar til nøkkeltall fra Tungenes fyr og Vistnestunet:

Det var en nedgang i besøkstallet fra 2018 til 2019, og på grunn av pandemien forventes en nedgang i 2020 også, selv om det for Tungenes fyr og Jærmuseet totalt sin del rapporteres om en hyggelig økning av besøket i sommer.

>> (...) selv om det for Tungenes fyr og Jærmuseet totalt, rapporteres om en hyggelig økning av besøket.

Besøkstall/år	Barn	Voksne	Totalt
Tungenes fyr:			
2011	3 020	15 859	18 879
2012	2 098	15 364	17 462
2013	2 423	8 259	10 682
2014	3 483	14 435	17 918
2015	4 627	13 775	18 402
2016	5 115	16 625	21 740
2017	6 941	17 368	24 309
2018	6 220	14 492	20 712
2019	4 712	12 670	17 382
Vistnestunet :			
2011	2 176	616	2 792
2012	2 891	1 348	4 239
2013	2 798	1 638	4 436
2014	3 582	2 095	5 677
2015	3 939	2 657	6 596
2016	3 750	2 707	6 457
2017	4 090	2 459	6 549
2018	3 916	2 637	6 553
2019	3 427	2 078	5 505

Offentlig bading per år

Kommentar til nøkkeltallene fra Randaberg-hallen:

Nedgangen i besøkstallet for 2012-2014 er knyttet til perioden med rehabilitering. Statistikken viser en sterk økning i besøket i svømmehallen, med rekordbesøk i 2017.

2018 var noe svakere, sannsynligvis på grunn av mye fint vær i høysesongen. Stavanger svømmehall var stengt på grunn av rehabilitering fra og med 2017 frem til påsken 2019. Tallet for 2020 er en foreløpig prognose, men det forventes en klar nedgang i besøkstallene under perioden med stengt svømmehall, samt begrenset kapasitet på grunn av smitteverntiltak etter gjenåpningen.

>> Foreslått reduksjon tilsvarer 17 prosent av midlene som er satt av til de forskjellige tilskuddsordningene rettet mot frivillige lag og foreninger.

Nye tiltak som er innarbeidet i budsjettet

Prisjustering regionale forpliktelser innen museum, reiseliv og friluftsliv

Kommunens tilskudd til Destinasjon Stavanger, Nordsjøvegen, Jæren og Ryfylke friluftsråd, Rogaland Aboret og Jærmuseet ligger på kulturbudsjettet, og reguleres etter avtaler knyttet opp til både prisindeks og befolkningsutvikling.

Redusert tilskudd frivillige organisasjoner

Foreslått reduksjon tilsvarer 17 prosent av midlene som er satt av til de forskjellige tilskuddsordningene rettet mot frivillige lag og foreninger i Randaberg, og øvrig ikke-kommunalt kulturliv i kommunen. Tiltaket begrunnes ut fra at antall tilskuddsberettigede medlemmer innenfor idrett, musikk og andre barne- og ungdomsorganisasjoner har gått ned, fra ca. 3 300 i 2010 til 2 465 i 2020.

Reduksjonen må sees i sammenheng med at det

også kuttes i driftsbudsjettet for kultur. Fordelingen av kutt innenfor de ulike tilskuddspostene vil rådmannen komme tilbake til over nyåret i en sak til HNK.

Endra driftsutgifter Folkehallene, Forus sportssenter

Basert på siste prognoser fra Folkehallene, som også inkluderer økt tilskudd til Forus sportssenter på 75.000 kr, blir det endring i forhold til økonomiplanen fra 2022. I økonomiplanen er det lagt til grunn at tilskuddet blir redusert med 100.000 kr fra 2020. I siste prognoser blir tilskuddet uendret i hele økonomiplanperioden. Tilskuddet til Forus sportssenter blir i 2021 kompensert gjennom reduksjon i tilskudd til resten av Folkehallene.

500 Randaberg 100-års jubileum 2022 - jubileumsuke - styrket prosjektkoordinering

Dette tiltaket er utarbeidet som et alternativt tiltak til det som allerede ligger i gjeldende økonomiplan, med tanke på økt stillingskapasitet til å planlegge dette jubileet gjennom neste år.

Stor aktivitet knyttet til koronaepidemien, ikke minst med økt etterspørsel etter kultur sine tjenester på Varen, binder opp arbeidskapasitet til personell som jobber med jubileet. Det er derfor behov for frikjøp av arbeidskraft til å jobbe dedikert med jubileet. Det er i tiltaket lagt til grunn en økning med 20 prosent stilling.

Investerings tiltak

Nærmiljøanlegg (5015)

På denne posten settes det av midler til nærmiljøanlegg i regi av velforeninger og andre lag og foreninger, samt til nærmiljøanlegg i kommunal regi.

Ballbinger/løkker, skateanlegg og tilrettelegging av turveier og andre anlegg for friluftsliv og utendørs aktivitet er eksempel på slike anlegg. Midlene kan benyttes som egenkapital ved søknader om spillemidler til nærmiljøanlegg.

Posten ble satt på pause i 2018-2019, men det bør

fra 2020 settes av midler da det er nye aktuelle nærmiljøprosjekter på trappene.

3600 Prosjektering Maritimt vitensenter (4258) utsatt

Prosjektering i vedtatt økonomiplan 2022 og 2023, men foreslås utsatt til 2023 og 2024. Maritimt vitensenter i Tungevågen planlegges med interaktive utstillinger om havbruk, maritim industri og Kystverkets historie. Det er gjennomført arkitektkonkurranse, med Vitenlandskapet av Rørbæk og Møller som vinnere. Det er i 2020 sendt søknader både til Rogaland fylkeskommune og staten, men disse har ikke gitt uttelling. Det må derfor jobbes videre med finansiering før man kan gå videre på prosjektet. Jærmuseet har budsjettert med 15 mill. kroner i andel fra Randaberg kommune. Det er lagt inn totalt 5 mill. kroner i 2020 og 2021.

Arbeidet med å etablere et visningsanlegg for havbruk, med utgangspunkt det eksisterende Sjøbruksmuseet i Tungevågen, fortsetter. Totalt 5,0 mill. kr i 2023-2024.

375 Helårsrom Vistnestunet museumsgård
Jf. sak 115/19 til kommunestyret (12.12.2019). Det er behov for å videreutvikle tilbudet på Vistnestunet med et helårsrom for skoleklasser, barnehager, utleie, etc.

Det er utarbeidet et forslag der det etableres et helårsrom ved blant annet å ta i bruk hevdaløa. Det foreslås et rom som kan brukes til undervisning, møter, utleie til selskaper, teambuilding etc, også i vinterhalvåret. Samtidig foreslås det grep når det gjelder kjøkkenfasilitetene, som i dag er meget begrensede for de større arrangementene på Vistnestunet.

>> Det er behov for å videreutvikle tilbudet på Vistnestunet med et helårsrom for skoleklasser, barnehager, utleie, etc.

5

NAV

Byfjörds-
Ammelen

Sande

GÖE
POTETER

Väst Ragnan

PING-PING!

Hälsövattnet

Arbeidsområder

NAV arbeider med hjemmel i lov om sosiale tjenester i NAV, introduksjonsloven, folketrygdloven og lov om arbeids- og velferdsforvaltningen.

Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen

Formålet med loven er å legge til rette for en effektiv arbeids- og velferdsforvaltning tilpasset den enkeltes og arbeidslivets behov. Loven er basert på en helhetlig og samordnet anvendelse av arbeidsmarkedsloven, folketrygdloven, lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen og andre lover som forvaltes av arbeids- og velferdsforvaltningen.

Lov om arbeidsmarkedstjenester

Lovens formål er å bidra til å oppnå et inkluderende arbeidsliv gjennom et velfungerende arbeidsmarked med høy yrkesdeltakelse og lav arbeidsledighet.

Lov om folketrygd

Folketrygdens formål er å gi økonomisk trygghet ved å sikre inntekt og kompensere for særlige utgifter ved arbeidsløshet, svangerskap og fødsel, aleneomsorg for barn, sykdom og skade, uførhet, alderdom og dødsfall.

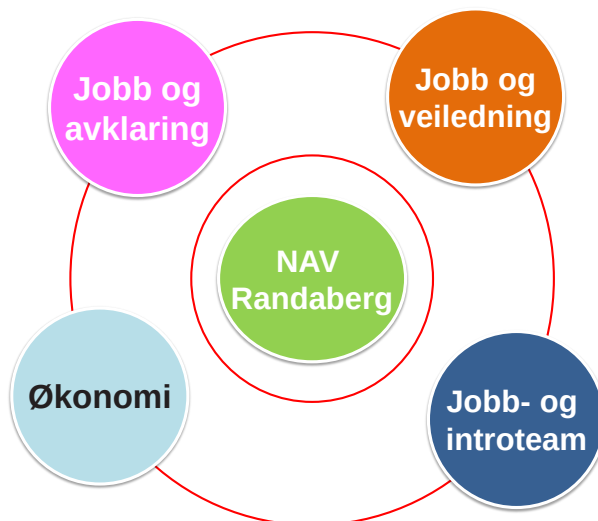
Lov om sosiale tjenester i NAV

Formålet med loven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet.

Introduksjonsloven

Formålet med denne loven er å styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes- og samfunnslivet, og deres økonomiske selvstendighet. Oppsummert kan NAV Randabergs oppgaver beskrives som:

- Å bidra til et velfungerende arbeidsmarked med høy sysselsetting, lav ledighet og et inkluderende arbeidsliv

- Å sikre økonomisk trygghet
- Å bidra til et sterkere sosialt sikkerhetsnett
- En brukerorientert, effektiv og helhetlig arbeids- og velferdsforvaltning

Nøkkeltall, årsverk

NAV Randaberg	Kommunale årsverk
Jobb og introteam	6,6
Jobb og veiledningssenter	3,0
Jobb og avklaringssenter	4,0
Gjeldsrådgivere	2,3
Leder	1,0
Årsverk totalt	16,9

NAV Randaberg er organisert med fire avdelinger:

- Jobb- og introteam - som har ansvar for bosetting og introduksjonsprogram for flyktninger.
- Jobb og veiledningssenter – kartlegging og veiledning av brukere som trenger litt bistand til å komme i jobb eller beholder jobb.
- Jobb og avklaringsenhet – som har ansvar for oppfølging av brukere som har mer omfattende behov for veiledning og tiltak for å beholde arbeid eller kommer i jobb.
- Økonomiteam - som har ansvar for gjeldsrådgiving og disponeringsavtaler.

Nøkkeltall, KOSTRA

Sosialtjeneste	Randaberg			Gj.sn. gr. 10	Gj.snitt Rogal.	Gj.snitt landet
	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Sosialhjelpsmottakere (antall)	365	400	342	4 758	135 912	11 561
Antall sosialhjelpsmottakere 18-24 år (antall)	82	93	70	963	24 680	2 394
Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer (antall) ¹	176	199	152	1 615	54 713	4 903
Sosialhjelpsmottakere med arbeidsinntekt som hovedinntekt (antall)	30	47	48	574	14 774	1 251
Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold (antall) ²	118	155	125	1 815	56 717	4 640
Sosialhjelpsmottakere som bor i eid bolig (antall)	14	16	9	410	9 865	744
Antall barn i familier som mottok sosialhjelp (antall)	178	204	169	2 344	69 547	5 472

Kommentar til KOSTRA-tallene

NAV Randabergs målrettede satsinger ser ut til å gi effekt. NAV har jobbet systematisk med oppfølging av ungdom, med veiledningskompetanse og arbeidsrettet oppfølging, samt satt fokus på barnefamilier. De siste to årene har det vært en betydelig nedgang i:

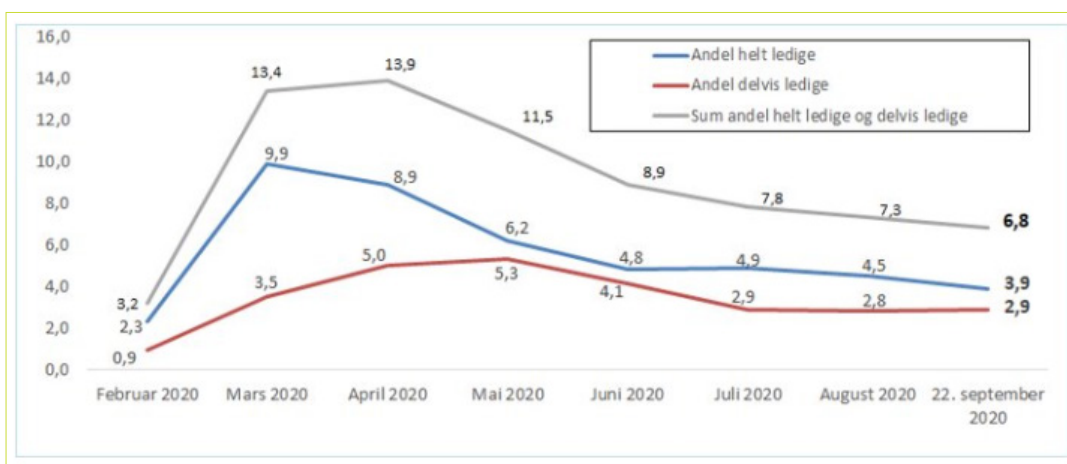
- Antall sosialhjelpsmottakere 18-24 år
- Antall sosialhjelpsmottakere i alle aldersgrupper
- Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold
- Antall barn i familier som mottok sosialhjelp

Det er oppsiktsvekkende at antall sosialhjelpsmottakere, med arbeidsinntekt som hovedinntekt, øker hvert år de siste tre årene. På den ene siden er det betryggende at NAV Randaberg har god kontroll og oversikt, samt bistår personer, som til tross for arbeidsinntekt, lever i fattigdom. På den andre siden er det bekymringsfullt at fattigdom øker i Randaberg.

Siden midten av april er antall arbeidssøkere mer enn halvert. Nedgangen skyldes primært at permitterte er tilbake i jobb.

Det blir stadig færre som er registrert som arbeidssøkere hos NAV, men ledigheten er fortsatt betydelig høyere enn før koronatiltakene ble innført i mars. Det vil ta tid før arbeidsmarkedet er tilbake til situasjonen som var før korona.

Tabell under: Andel helt og delvis ledige 16-67 år. Perioden fra februar 2020 til 22.09.2020.

Kommentarer til den økonomiske situasjonen og måloppnåelse

Koronapandemien vil påvirke NAV-tjenestene i 2021

2021 vil sannsynligvis preges av høy ledighet og relativt få ledige stillinger. Det stiller nye krav til NAV og øker utfordringene i etaten. Det blir fortsatt helt sentralt å bidra til aktiv jobbsøking blant de ledige og å skaffe arbeidskraft til de virksomhetene som trenger det. Kunnskap om - og kontakt med - det regionale og lokale arbeidsmarkedet er dermed viktig. Samtidig vil det være vanskelig å bruke tiltak som arbeidspraksis og lønnstilskudd i bedrifter som har mange permitterte.

Innlåsingeffekten vil være liten ved bruk av opplæringstiltak, så lenge det er få ledige stillinger tilgjengelig. Opplæringstiltak kan dermed brukes mer. Når etterspørselen etter arbeidskraft igjen tar seg opp vil dette bildet endre seg, og tiltak i arbeidsmarkedet vil bli mer aktuelle. Samtidig vil innlåsningsproblematikken igjen blir større. En smart arbeidsmarkedspolitikk kan sikre god tilgang til arbeidskraft, stimulere til omstilling og motvirke avgang fra arbeidslivet og langvarig ledighet. Derfor vil NAV sette fokus på kvalifiseringsprogram, oppfølging av ungdom, aktivitetsplikt, bosetting og integrering av flytninger, samt veiledning til personer med gjeldsproblemer

Kvalifiseringsprogram

Kvalifiseringsprogrammet er et tilbud til brukere om opplæring og arbeidstrening, og skal gi brukere den oppfølgingen de trenger for å komme i arbeid eller meningsfull aktivitet. Programmet gir også en mulighet for å avklare andre rettigheter til inntekt som brukere kan ha dersom de ikke klarer ordinært arbeid. Det er brukerens ferdigheter og ønsker, som bestemmer innholdet i kvalifiseringsprogrammet. Sammen med veileder i NAV vil brukeren kunne planlegge innholdet i programmet, som først og fremst skal inneholde; arbeidsrettede aktiviteter, opplæringsaktiviteter, samt tett individuell oppfølging og veiledning. Det budsjetteres for 12 personer i kvalifiseringsprogram i 2021.

Oppfølging av ungdom og aktivitetsplikt

De fleste ungdommer vet at 10-årig grunnskole ikke holder for å få innpass på dagens arbeidsmarked. Likevel dropper en av tre ungdommer ut av videregående skole før de har fullført utdanningen sin. De aller fleste av disse vil finne veien til NAV. Mange av dem vil slite resten av livet med å finne sin plass i arbeidslivet. Prognoser fra NAV viser at arbeidsmarkedet i årene framover vil bli vanskeligere for de uten videregående utdanning.

NAV Randaberg har registrert 364 personer med nedsatt arbeidsevne. 253 av disse mottar arbeidsavklaringspenger. Blant disse er det 72 personer i alderen 18 til 30 år. Det har vært en økning i antall personer som mottar arbeidsavklaringspenger fra 2019 til 2020, samt en økning i antall personer mellom 18 og 30 år som mottar arbeidsavklaringspenger.

Mens stadig flere unge mottar trygdeytelser, øker andelen alderspensjonister. Presset på velferdsordningene øker. Vi får i likhet med resten av Europa, færre yrkesaktive bak hver pensjonist, og vil i årene framover mangle arbeidskraft. For å finansiere velferdsordningene våre må vi ha flere i arbeid. Det kan skje på flere måter. Vi kan øke arbeidsinnvandringen, vi kan prøve å få de eldre til å jobbe lenger, eller vi kan prøve å få flere av de som står utenfor arbeidslivet i jobb igjen.

Vi må få de som står utenfor arbeidslivet i arbeid. På dette området lykkes vi ikke godt nok. Vi må sikre at de unge fullfører videregående skole, og at de kan lese, skrive og regne. Kompetansekravene i arbeidslivet er i stadig endring. Det fordrer at de som er i arbeid, klarer å videreutvikle sin kompe-

>> Vi må få de som står utenfor arbeidslivet i arbeid. På dette området lykkes vi ikke godt nok. (...) Vi ser at ressursbehovet øker, fordi ungdommene vil trenge mer oppfølging fra NAV.

tanse. Det kan være vanskelig dersom en ikke har grunnleggende ferdigheter i bunn. Når ungdom kommer til NAV Randaberg, ber vi dem fullføre videregående skole. Våre kurs og tiltak er ikke ment å være en erstatning for tapt grunnleggende skolegang. Til det er de for korte og for få. Vi prøver derfor å snu de unge i døra. Dessverre lar ikke alle seg motivere tilbake til skolebenken. De er skoleleie og har ofte andre utfordringer i tillegg.

Randabergskolene, Rogaland fylkeskommune og NAV Randaberg har samarbeidet om prosjektet Glidelåsen siden 2015. Hovedformål med Glidelåsen er å øke antall ungdommer som gjennomfører videregående skole opplæring. Mange av ungdommer i Glidelåsen går på yrkesfaglig opplæring. Disse har gjennomført to års opplæring på skolen og skal nå fortsette med to år i en lærebedrift. NAV Randabergs bidrag til Glidelåsen fram til nå har vært beskjeden og har blitt dekket innenfor rammen.

Vi ser at ressursbehovet øker, fordi ungdommene vil trenge mer oppfølging fra NAV. I noen tilfeller vil bedriftene som bidrar med læreplasser også ha behov for bistand fra NAV, utover det som er vanlig for lærebedrifter.

For NAV Randaberg er det viktig at både ungdommer og bedriftene ivaretas. Det er likevel ikke funnet rom i budsjettet for en økning i utgifter. NAV Randaberg vil forsøke å løse dette innenfor rammen og vil søke prosjektmidler.

Aktivitetsplikt

Kommunen skal stille krav om aktivitet for sosialhjelpsmottakere under 30. Formålet med aktivitetsplikt er å styrke sosialhjelpsmottakerens muligheter for overgang til arbeid, utdanning eller bli selvforsørget på annen måte enn ved økonomisk stønad. Når det stilles vilkår, skal det bidra til å motivere og påvirke mottakerne av sosialhjelp til å komme seg ut av en vanskelig livssituasjon. Det er særlig viktig at unge kommer raskt ut i aktivitet som kan hjelpe dem ut av en passiv tilværelse. Mange kommuner har lavterskel aktivitetstiltak for sosialhjelpsmottakere som har arbeid som et langsiktig og usikkert mål. I Randaberg satses det på arbeidsrettede

I Randaberg satses det på arbeidsrettede aktiviteter for personer som har arbeidsevne, men som har behov for å vedlikeholde sin kompetanse i påvente av et egnet arbeidstilbud.

Bosetting og integrering av flyktninger

Nyankomne flyktninger som har behov for grunnleggende kvalifisering, deltar i introduksjonsprogram i kommunen de er bosatt i. Målet er at de skal lære seg norsk og komme raskt ut i arbeid eller utdanning. Hoveddelen av programmet skal bestå av opplæring i norsk og samfunnskunnskap og arbeids- eller utdanningsrettede tiltak. Opplæring og tiltak skal beskrives og begrunnes i en individuell plan som er utarbeidet i fellesskap med og tilpasset den enkelte deltaker.

Randaberg kommune har samarbeidsavtale med Johannes Læringssenter om norsk, samfunnskunnskap og grunnskole.

Til tross for en varslet reduksjon i planlagte bosettinger de siste årene, sammenlignet med 2017 og 2016, vil antallet flyktninger i introduksjonsprogrammet være på et relativt høyt nivå i 2021. Dette fordi mange av flyktningene bosatt i årene 2018-2020 vil fortsette i introduksjonsprogram i 2021. Flere har permisjon fra programmet grunnet fødsel og helseutfordringer, og dette medfører at perioden de trenger for å bli ferdige med sitt program øker. Det er også en større andel flyktninger med komplekse utfordringer som trenger mest tid i programmet.

Framover blir det viktig at hele NAV holder fokus på de som ikke kommer ut i arbeid/utdanning etter introduksjonsprogrammet, for å sikre gode målrettede løp som i størst mulig grad fremmer arbeidsevne og langsiktig måloppnåelse.

>> Når det stilles vilkår (aktivitetsplikt), skal det bidra til å motivere og påvirke mottakerne av sosialhjelp til å komme seg ut av en vanskelig livssituasjon.

Dyktige, kreative medarbeidere fortsetter å finne nye, gode løsninger for å bistå flyktninger som bosettes i Randaberg i integreringsprosessen, og på veien mot arbeid.

NAV Randaberg har fått prosjektmidler fra IMDi til å fortsette med et innovativt samarbeid med næringsliv. Sammen med Sola- og Gjesdal kommuner, samt lokale bedrifter. NAV Randaberg startet prosjektet i 2019 der vi benytter bedriftene som arena for både arbeidstrening og norskopplæring.

Prosjektet bygger på deltakernes eksisterende kompetanse som skal utvikles i tråd med arbeidsgivers og -markeds behov. Deltakerne får undervisning i mindre grupper i autentiske situasjoner. Fokuset er på å utvikle kompetanse som skal dekke behovene deltakerne har i praksis.

Mye av språkopplæringen skjer derfor under selve arbeidet, og suppleres med tradisjonell undervisning.

Det er budsjettet for 11 bosettinger. Men etter at budsjettet er laget, har Randaberg kommune blitt anmodet av IMDi om å bosette 25 flyktninger i 2021. Dette vil gi kommunen mer inntekt og større handlingsrom. Rådmannen vil lage en sak til politisk behandling og vil komme tilbake til eventuelle budsjettjusteringer i forbindelse med førte tertialrapport 2021.

Gjeldsrådgiving

Økonomi har en sentral plass i et hvert menneskes liv. Tilgang på penger og hvordan vi anvender dem, påvirker ikke bare våre materielle vilkår, men også vår selvfølelse, hvem vi omgås og hvordan våre relasjoner til omverdenen blir. Å føle mestring er viktig for alle, og å mestre egen økonomi er helt sentralt. Økonomiske problemer kan forårsake sosiale problemer, og omvendt. Kontroll og grep om husholdøkonomien skaper god selvfølelse og kan bidra til å forebygge sosiale problemer. Økonomisk rådgivning handler om å heve brukerens økonomiske bevissthet, øke brukerens kunnskap om egen økonomi og å gi gjeldsrådgivning.

Økonomisk rådgivning forutsetter at bruker og veileder møtes en eller flere ganger avhengig av behov for rådgivning. Det er alltid viktig å legge til rette for et godt møte for å understøtte rådgivningsarbeidet. Økonomisk rådgivning er også forebyggende virksomhet.

Nye tiltak som er innarbeidet i budsjettet

FFKF

Faglig forum for kommunalt flytningsarbeid (FFKF) er en landsdekkende organisasjon. FFKF har over 270 medlemskommuner over hele landet. Sammen utgjør FFKF et forum med bred erfaring og stor kompetanse innen flyktningefaget. Hovedmålet for FFKF er å fremme faglig utvikling av flyktningarbeidet i kommunene. FFKF er høringsinstans i flyktningrelaterte saker. Sommeren 2017 lyste FFKF ut en konkurranse om en organisasjonssekretær-funksjon.

Randaberg kommunen vant konkurransen. En medarbeider i NAVs jobb- og introteam leverer organisasjonssekretær-tjenester til FFKF. Medarbeideren beholder sitt ansettelsesforhold i Randaberg kommune, og kommunen får inntekter på 400 000 kr per år for tjenestene. Tiltaket bidrar til en reduksjon i lønnskostnadene, samtidig som NAV Randaberg beholder nødvendig kompetanse. FFKF vil fortsette med ordninger i 2021.

Digitalisering

Arbeids- og velferdsdirektøren vedtok i oktober 2016 en digital ambisjon for NAV. Ambisjonen gir retning for arbeidet vi skal gjøre med digitalisering. Digitalisering er et viktig virkemiddel for å løse NAVs samfunnsoppdrag. Brukere som benytter digitale løsninger får en god brukeropplevelse ved hjelp av selvbetjente, automatiserte og differensierte tjenester for alle NAVs virkemidler. Med brukere menes individer, arbeidsgivere, samhandlere og NAVs egne ansatte.

Brukere tar bedre beslutninger fordi kunnskap og informasjon som brukere har behov for er lett tilgjengelig digitalt. Digitale tjenester i NAV utvikles og forvaltes når det er hensiktsmessig med smidige metoder, hvor fag og IT samarbeider godt. Under hele covid-19-krisen har NAV-medarbeidere hatt mulighet til å opprettholde strenge smittevernsrutiner og leverer gode tjenester til de som trenger oss mest. I 2021 vil NAV fortsette å ta en aktiv rolle i digitaliseringen av offentlig forvaltning og i å endre brukeratferd.

Håndtering av trusler og vold

NAV Randaberg har egne rutiner for håndtering av trusler og vold. Det er viktig at de ansatte føler seg trygge i arbeidssituasjonen, og at det er tydelig for våre brukere at alle direkte trusler blir anmeldt til politiet. Alle avvik rapporteres direkte til både de kommunale og statlige avvikssystemene. En nødvendig del av kontinuerlig kompetanseutvikling for medarbeidere i NAV er opplæring og trening i håndtering av vold og trusler.

RANSO

Ranso ble etablert i 1989 som en felles attføringsbedrift for Sola og Randaberg og driver innenfor rammebetingelsene for VTA-bedrifter (VTA= Varig Tilrettelagt Arbeid). Antall personer som nyttiggjør seg av et tilbud på RANSO har vært stabilt i mange år, og alle plasser er i bruk. Vi ser at i årene 2021- 2024 vil det bli en økning i antall personer som kan ha behov for en plass på RANSO.

Ranso har per i dag flere VTA- brukere som har vært med i mange år og som nærmere seg pensjonsalder, men allikevel trenger et aktivitetstilbud. I tillegg er det en del brukere med redusert funksjonsnivå. Randaberg kommune har sett på muligheten for å samarbeide med Ranso om brukere som ikke fungerer godt nok til å ha VTA-plass, men som kan ha nytte av tilbud utover ordinært aktivitetssenter.

I tråd med vedtak i sak 51/20 i kommunestyret er kostnader på 0,50 mill. kr til etablering av aktivitetssenter innarbeidet i rådmannens budsjettfor-slag for 2021.

Tiltak som ikke er innarbeidet i budsjettet

Glidelåsen og oppfølging av ungdom

Randabergskolene, Rogaland fylkeskommune og NAV Randaberg har samarbeidet om prosjektet Glidelåsen siden 2015. Hovedformål med Glidelåsen er å øke antall ungdommer som gjennomfører videregående skole opplæring. Mange av ungdommer i Glidelåsen går på yrkesfaglig opplæring. Disse har gjennomført to års opplæring på skolen og skal nå fortsette med to år i en lærebedrift. NAV Randabergs bidrag til Glidelåsen fram til nå har vært beskjeden og har blitt dekket innenfor rammen.

Vi ser at ressursbehovet økte i 2020 og vil øke i 2021. Dette fordi ungdommene vil trenge mer oppfølging fra NAV og i noen tilfelle vil bedriftene som bidrar med læreplasser også ha behov for bistand fra NAV utover det som er vanlig for lærebedrifter. For NAV Randaberg er det viktig at både ungdommer og bedriftene ivaretas. Det er allikevel ikke funnet rom i budsjettet for en økning i utgifter og NAV Randaberg vil forsøke å løse dette innenfor rammen.

Gjeldsrådgiving

Det er en økning i antall personer som henvender seg til NAV Randaberg. NAV tilpasser rådgivningen etter brukernes behov. Brukere kan for eksempel få hjelp til å lage en oversikt over sin økonomiske situasjon og sette opp et realistisk budsjett. Brukere kan også få hjelp til å:

- finne ut hvordan de kan få redusere utgiftene
- gjøre avtaler med dem de skylder penger
- skrive søknad om utsettelse av betaling
- få opplysninger om rettigheter og plikter
- inngå gjeldsordningsavtale
- forhandle med kreditorene
- kontakte namsmannen

Det er ikke funnet rom i budsjetter for en økning i ressurser til gjeldsrådgiving og NAV Randaberg vil forsøke å løse dette innenfor rammen.

6

Tekniske tjenester

Arbeidsområder

Tekniske tjenester består av avdelingene Bygg & Eiendom og Teknisk drift, samt kommunens prosjektledelse for bygg. Arbeidsområdet omfatter forvaltning, drift, vedlikehold, utvikling og investering. Bygg og eiendom har ansvar for drift, vedlikehold og renhold av kommunale bygg, samt vedlikehold og kontraktsforhold for boliger og framleieboliger.

Teknisk drift sitt ansvarsområde er vei, vann, avløp, park og renovasjon. Arbeidsoppgaver er knyttet både til myndighetsutøvelse og som anleggseier. Prosjektledelsens ansvar gjelder de store byggeprosjektene, som skole, bofellesskap og barnehage.

Nøkkeltall, årsverk

Tekniske tjenester	Årsverk
Teknisk drift	23,18
Vedlikehold/ drift	8,50
Renhold	30,31
Bolig	2,00
Prosjektledelse	1,00
Totalt	64,99

Avdeling	Tjeneste	Mengde
Bygg & eiendom	Forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av kommunal bygningsmasse. Renhold av kommunal bygningsmasse; skoler, barnehager, idrettsbygg, kontorbygg og fellesområder i bofellesskap.	Ca. 65.000 m ²
	Renhold av kommunal bygningsmasse; skoler, barneh., idrettsbygg, kontorbygg og fellesomr. i bofellesskap.	
	Forvaltning og drift av kommunale boliger, samt framleie av private leiligheter til boligsøkende	Kommunale boliger: 183 stk. Antall leiekontrakter: 175 stk. Framleieboliger: 20 stk. (20 stk. framleiekontrakter)
Teknisk drift	Utearealer skoler og barnehager (tj. 2210 og 2220)	Kommunale barnehager: 7 stk. Skoler: 4 stk.
	Kommunale veger, miljø- og trafikksikkerhetstiltak (tjeneste 3330 og 3340)	Kommunale veier: 40 km Kommunale gang- og sykkelveier: 25 km Sandfang: ca. 1 000 stk Belysningsanlegg for veiene og gs-veiene: ca. 2 900 pkt.
	Park, bad- og friluftsliv (tjeneste 3350)	Kommunale lekeplasser: 100 stk. Turveier. Friområder og balløkker. 2 kirkegårder
	Produksjon og distribusjon av vann (tjeneste 3400 og 3450)	Vannledninger: 85 km Trykkøkningsstasjoner: 3 stk. Utjevningsbasseng: 1 stk. Vann kjøpt av IVAR IKS (2018): 2,02 mill. m ³
	Avløpsrensing og avløpsnett/ innsamling av avløpsvann (tjeneste 3500 og 3530)	Avløpsledninger (spillvann og overvannsledn.): 197 km. Avløpspumpestasjoner: 15 stk. Avløpsvann levert IVAR IKS (2018): 1,68 mill. m ³

Avdeling	Tjeneste	Mengde
Teknisk driift	Tømming av slamavskillere, septiktanker (tj. 3540)	Ca. 500 anlegg
	Innsamling av husholdningsavfall (tjeneste 3550) (Nøkkeltall fra 2016, dunksystem)	Mengde restavfall: 1 297 tonn Mengde våtorganisk avfall: 1 126 tonn Mengde papp-/ papiravfall: 507 tonn Mengde glass/metall emballasje: 217 tonn Mengde plastemballasje: 120 tonn
	Naturforvaltning (tjeneste 3600) Miljø (tjeneste 3630)	Driftsansvar for 2 renseparker. Deltagelse i frivillige tiltak i landbruket og avløpsgruppe i Jæren vannområde.
	Forebygging av branner og ulykker (tjeneste 3380)	Tjenestene inngår i interkomm. samarbeid, Rogaland Brann og redning IKS. Deltakelse i Interkomm. utvalg mot akutt forurensing (IUA). Har stabsfunksjon etter ELS-samarbeid. (EnhetligLedelsesSystem). Antall pipeløp: 2 840
	Beredskap mot branner og andre ulykker (tjeneste 3390)	

Nøkkeltall, KOSTRA

Tekniske tjenester	Randaberg			Gj.sn. gr. 10	Gj.snitt Rogal.	Gj.snitt landet
Bolig:	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Totalt antall kommunalt disponerte boliger (antall)	203	199	179	4271	109 495	7 661
Kommunalt disp. boliger per 1000 innb. (antall)	19	18	16	20	20	16
Andel kommunale boliger som er tilgjengelige for rullestolbrukere (prosent)	35	36	40	66	49	47
Brutto investeringsutgifter til boligformål per innbygger i kroner (kr)	1340	810	807	1368	1495	1295
Lønnsutgifter per eid kommunal bolig (kr)	5 267	6 022	6 655	9 699	10 413	11 312
Andel nye søkere som har fått avslag på kommunal bolig (prosent)	37	60	50	25	31	28
Husstander i midlertidige botilbud i mindre enn 3 måneder (antall)	6	11	4	26	3574	403
Antall boliger godkjent av kommunen for finansiering med startlån, per 1000 innbyggere (antall)	1,2	2,6	1,9	1,9	1,3	1,2
Antall husstander tilkjent statlig bostøtte fra Husbanken per 1000 innbyggere (antall)	16,8	15	13,1	15,6	14,5	12,7
Husholdningsavfall:						
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	2451	2605	2605	2855	2641	2641
Andel levert til materialgjenvinning inkl. biologisk behandling (prosent)	49,5	48,7	50,6	40,7	45,2	45,2
Selvkostgrad (prosent)	100	100	100	96	101	101
Selvkostgrad (prosent)	100	100	100			97

Tekniske tjenester	Randaberg			Gj.sn. gr. 10	Gj.snitt Rogal.	Gj.snitt landet
Husholdningsavfall:						
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	2 791	2 910	2 773	3 988	3 428	4 143
Andel fornyet kommunalt spillvannsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	1,3	1,24			0,55	0,6
Samferdsel:						
Andel km tilrettelagt for syklende som kommunen har ansvaret for av alle kommunale veier (prosent) ³	97,8	88,9	93,3	17	14,6	20,3
Andel kommunale veier og gater med belysning av alle kommunale veier og gater (prosent)	100	100	100	66,6	61,5	78,1
Utgifter til vedlikehold av kommunale veier og gater av totale nto. dr.utg. til kommunale veier og gater (prosent) ⁴	11,6	9,1	10,7	25,7	28,5	23,3
Andel kommunale veier og gater uten fast dekke av alle kommunale veier og gater (prosent) ²	10,9	0	0	27	27,2	6,2
Brutto driftsutgifter til samferdsel per innbygger (kr)	932	908	771	1263	1809	1280
Brutto driftsutgifter til gatebelysning langs kommunale veier og gater per kilometer belyst vei (kr) ¹	7 914	28 198	15 444	17 161	21 770	23 794
Brutto investeringsutgifter til kommunale veier og gater per innbygger (kr)	543	1759	725	1464	1505	1033
Antall km tilrettelagt for syklende som er et kommunalt ansvar (km) ⁵	45	40	42	345	5798	673
Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per innbygger (kr)	779	815	605	1093	1116	905
Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per km (kr)	185 870	200 222	150 933	114 806	150 816	130 672
Kommunal vannforsyning:						
Selvkostgrad (prosent)	100	100	100	100	91	89
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	1752	1670	1670	3521	3735	2842
Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	0,63	0,63	0,63		0,68	0,64
E.coli: Andel innbyggere tilknyttet kommunalt vannverk med tilfredsstillende prøveresultater (prosent)	100	100	100		99,5	99,8
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (%)	30	30	30		30,7	25,4
Kommunalt avløp:						
Selvkostgrad (prosent)	100	100	100	99	94	86
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	2910	2910	2773	4354	4139	3428
Andel fornyet kommunalt spillvannsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	1,24	0,94	0,37		0,61	0,61

Tekniske tjenester	Randaberg			Gj.sn. gr. 10	Gj.snitt Rogal.	Gj.snitt landet
Brann og ulykkesvern:	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Brutto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (1000 kr)	930	952	986	1162	1228	1343
Brutto driftsutgifter til funksjon 339 pr. innbygger, konsern (1000 kr)	894	921	940	964	990	1197
Brutto driftsutgifter funksjon 338 per innbygger, konsern (1000 kr)	36	30	47	198	238	145
Netto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (kr)	702	727	731	859	880	855
Netto driftsutgifter til funksjon 338 pr. innbygger, konsern (kr)	-49	-38	-37	9	65	11
Netto driftsutgifter til funksjon 339 pr. innbygger, konsern (kr)	751	765	769	850	815	844
Årsverk i brann- og ulykkesvern per 1000 innbyggere (årsverk)	0,66	0,68	0,66		0,71	0,57
Årsverk til forebygging, funksjon 338, per 1000 innbyggere (årsverk)	0,16	0,17	0,17		0,24	0,15
Årsverk til beredskap, funksjon 339, per 1000 innbyggere (årsverk)	0,5	0,51	0,49		0,47	0,42
Antall bygningsbranner (antall)	2	3	7	121	3160	222
Antall A-objekt med tilsyn i løpet av året (antall)	10	6	8	385	8183	548
Eiendomsforvaltning:						
Netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i prosent av samlede driftsutgifter (prosent)	7,7	10,1	10,2	8	9	9
Netto driftsutgifter til forvaltning av eiendom per innbygger (kr)	140	206	82	221	313	253
Areal på formålsbygg per innbygger (m2)	5,35	5,31	5,49	4,95	4,78	4,66
Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter (kr)	57	84	92	73	112	118
Utgifter til driftsaktiviteter per kvadratmeter (kr)	571	624	609	555	613	644
Herav utgifter til renhold (kr)	195	194	189	174	170	183
Herav energikostnader per kvadratmeter (kr) ¹	110	127	109	112	132	128

>> Det er lagt inn betydelige besparelser i budsjettet (...) I tillegg til tidligere vedtatte reduksjoner, er drift- og vedlikeholdsbudsjettet redusert med 1,0 mill. kr.

Kommentarer til den økonomiske situasjonen og måloppnåelse

I 2020 ble det startet revisjon av vedlikeholdsplan for de kommunale byggene. Gjeldende plan ble vedtatt i 2016, og skal legges til grunn ved utarbeidelse av budsjett og økonomiplan.

Budsjettet for kommunale bygg skiller mellom drift og vedlikehold. Driftsbudsjettet gjelder oppgaver som for at bygget og byggets tekniske installasjoner skal fungere funksjonelt, teknisk og økonomisk («daglige oppgaver»). Vedlikehold er oppgaver for å opprette fastsatt kvalitetsnivå for bygget og tekniske installasjoner. Det omfatter både forebyggende vedlikehold som skal hindre forfall og løpende vedlikehold, som ikke er planlagt men må utføres for å rette opp uforutsette skader eller mangler. I 2019 tok kommunen i bruk IK-bygg, som er både internkontrollsystem og FDV-system (forvaltnings-, drifts- og vedlikeholdsoppgave), og dette er videreutviklet i 2020. Det har vært særlig fokus på brann dokumentasjon i bygg med heldøgns-tjenester. Fagområdene parker, bad- og friluftsliv og vei under teknisk drift, omfatter områder som kommunale lekeplasser, friområder, turstier, badeplasser, utearealer (ved skoler, barnehager og kommunehuset), torget, blomster ved portalene og skolene, kirkegårdene og parken i sentrum, kommunale veier og gang- og sykkelveier.

Det er gjort tiltak for å digitalisere oppgaver, for å gi bedre tjenester for innbyggere og dokumentasjon. Blant annet renholdsplaner, gravemeldingssøknader, feilmeldingssystem, renovasjonsapp og innbyggervarsling. Vann, avløp, slam, renovasjon og feiing er selvkostområder, det vil si at abonnentene skal betale den merkostnaden kommunen har ved å tilby tjenesten.

I Randaberg kommune er tjenestene 100 % gebyrfinansiert, abonnentene betaler for hele tjenestene. Beregning skjer etter retningslinjer for beregning av selvkost på kommunale betalingstjenester, rundskriv H-3/14.

Retningslinjene ble gjort gjeldende fra 01.01.2015. Ved beregning benyttes 5-årig SWAP-rente + ½ %.

Alle selvkosttjenestene får følgende endringer fra 2020–2021:

• Vann:	8,4 %
• Avløp:	- 21,2 %
• Renovasjon:	16,4 %
• Slam:	20,1 %
• Feiing:	- 3,2 %

Noe av årsaken til endringer er «generasjonsprinsippet», over-/underskudd skal benyttes eller betales i løpet av en periode på 4-5 år. Se også eget notat om gebyrer.

Det er lagt inn betydelige besparelser i budsjettet for tjenesteområdet. I tillegg til tidligere vedtatte reduksjoner, samt at det ikke er lagt inn budsjettøkning for grøntområder vi skal overta i løpet av 2020/2021, er drift- og vedlikeholdsbudsjettet redusert med 1,0 mill. kr. Denne er fordelt på vedlikehold av bygg, park og renhold. For sistnevnte er det planlagt at hovedrengjøring i kommunale barnehager kan utføres av egne ansatte, ikke byrå som tidligere. Men det krever at arbeidet kan utføres i barnehagens åpningstid, ikke i helger som tidligere.

For de andre områdene, blir konsekvensen av besparelsene, lavere driftsnivå og mindre vedlikehold. Eksempel på dette er asfaltering, vedlikehold av grøntområder og at lekeplassutstyr som fjernes nødvendigvis ikke blir erstattet. Rådmanens budsjettforslag legger opp til investeringer i hele økonomiplan-perioden, men det er foreslått endringer i forhold til gjeldende økonomiplan. Nærmere beskrivelse av de ulike prosjektene finnes

>> For de andre områdene, blir konsekvensen av besparelsene, lavere driftsnivå og mindre vedlikehold. Eksempel på dette er asfaltering og vedlikehold av grøntområder.

Nye tiltak som er innarbeidet i budsjettet

Tabell 4: Driftstiltak.

Ansv	Tjeneste	Tiltak	Kommentar	År
Flere	Flere	Redusert vedlikehold (midlertidig)	Det foreslås en reduksjon på kr. 1 mill. i vedlikeholdsbudsjettet for 2021 og 2022 for å nå tilfredsstillende driftsresultat. Besparelsen fordeles på vedlikehold av bygg, boliger, lekeplasser og friområder.	2021-2022
480	3320	Redusert asfaltering kommunale veger	Som et besparesestiltak for tekniske tjenester foreslås det å redusere kostnader til veivedlikehold (etter at kostnader er redusert pga. fylkeskommunal overtakelse av gang- og sykkelveier). For tekniske drift gjelder dette flere tjenester.	2021-2023
352	Flere	Momskompensasjon utleieboliger	Tiltaket skal dekke moms på utgifter for kommunale boliger. Det har pågått sak om mva-kompensasjon for utgifter for boligene, tilsvarende som for andre kommunale utgifter. Men det har ikke gitt resultat, det må derfor påregnes mva for området.	2021-2024
440	3200	Husleie utgår for Randaberg DPS	Randaberg DPS vil vurdere å flytte til nye lokaler i Randaberg sentrum i løpet av 2020. Vi vil da miste husleieinntektene fra dem. Lokalene vil bli brukt av hjemmetjenesten som nå ikke har tilfredsstillende plass.	2021-2024
480	3380 3390	Prisendring, Rogaland brann og redning (RBV) 2020	Rogaland Brann og redning har vedtatt budsjettet for 2020 i samsvar med føringer som er gitt fra kommunene. Dette tiltaket legger inn denne økningen. Endring for feiervesenet medfører endring i feieavgift.	2021-2024
480	3400 / 3450 3500 / 3530 3540 3550	Endring utgifter og inntekter 2020-2023, Vann, avløp og renovasjon	Randaberg kommune kjøper vann fra IVAR IKS, og leverer avløpsvann og avfall for sluttbehandling. Det kjøpes også noen tjenester fra Renovasjonen IKS. Tiltaket ivaretar forventede endringer i utgifter til IVAR IKS i økonomiplanen. Tiltaket legger også inn	2021-2024
352 440	2620 2630 3100	Prisjustering husleieinntekter 2021	Alle kommunens inntekter bør i utgangspunktet økes med 2,7 % for å dekke opp for generell prisstigning og lønnsvekst (kommunal deflator) Men inntekter for husleie er knyttet opp mot konsumprisindeksen på 1,7 % og må benyttes i henhold til husleieloven.	2021-2024
352	2620 2630 3100	Mindre husleie pga. ledige leiligheter	Husleie-inntektene i 2020 er lavere enn budsjettet, noe som skyldes at boliger periodevis står tomme. Dette kan være kortere perioder ved skifte av leieboere, eller lengre perioder der det ikke er behov for boligen. Dette har forsterket seg nå når det er	2021-2024
352	Flere	Driftsinntekter nye boliger	Vi investerer i nye boliger som blir leid ut. Dette tiltaket legger inn utgifter og inntekter knyttet til dette.	2022 - 2024

Tabell 5: Investeringstiltak.

Tjeneste	Prosjekt	Kommentar	År
222	Nærmiljøanlegg Grødem skole	Nærmiljøanlegg ved Grødem skole, opparbeides sammen med Frifotanlegget	2021
253	Renovering kjøkken	Det er behov for en oppgradering av kjøkkenet. Her er det lagt inn midler til reparasjon av kjølerom, samt vegger, gulv og himling.	2021
Flere	SD-anlegg	Tiltaket gjelder nytt SD-anlegg, samt oppgradering og utskifting av deler av eksisterende anlegg. SD står for Sentral Drift-anlegg eller sentral driftsovervåkningsanlegg, og et system til styring og overvåking, i dette tilfellet automatiske anlegg i bygg.	2021
Flere	Bruk av eksisterende bygningsmasse	DPS-lokalene renoveres/ombygges slik at brukere på Vistestølen kan flytte inn der. Vistestølen renoveres slik at nye brukere i bolig- og avlasningstjenesten kan flytte inn der. Kostnadsramme 14,7 mill. kr. Det gjenstår 9,3 mill. kr av budsjett fra 2019.	2021
2220	Svømmebassenget på Grødem	KS-vedtak om å renovere svømmebassenget ved Grødem skole. Det er utarbeidet hovedplan for svømmebassenger, der tiltaket opprinnelig var planlagt i 2019. Det er foreslått utsatt til 2022. Utsettelse kan medføre driftsutfordringer.	2022
254	Omgjøring av Bo4 til bofellesskap med hel-døgnsbemanning.	Bo 4 på Vardheim er består av 12 utleieleiligheter. Det er planer om å gjøre bygningsmessige tiltak for å gjøre disse om til bofellesskap. Det vil si at man bygger et nytt gulv over gangen ved kafeen , og etablerer fellesareal og personalfasiliteter.	2023
2220	Svømmebassenget på Goa	KS-vedtak om å renovere svømmebassenget på Goa skole. Det er utarbeidet hovedplan for svømmebassenger, der tiltaket opprinnelig var planlagt i 2017. Men det er foreslått utsatt til 2023. Utsettelsen kan medføre driftsutfordringer.	2023
222	Harestad skole, byggetrinn 2	Bygging av Harestad skole, barneskoledelen.	2024
332, 335	Utskifting biler	Tiltaket gjelder utskifting av biler ved teknisk drift. Bilene er et viktig verktøy i den daglige driften. Bilene kjøpes, og skiftes ut før de blir så gamle at de medfører store driftskostnader. Det er planlagt utskifting av bilene for park og vei i perioden.	2021, 2022
262	Renovering utleieboliger	Tiltaket for å gjennomføre vedlikeholdsplan for kommunale boliger. Noen av boligene har behov for oppgradering, spesielt bad og kjøkken. Midlene kan også benyttes i tilfeller der framleieboliger har hatt større slitasje enn det som er påregnelig.	2021, 2022, 2023, 2024
332	Asfaltering	Asfaltering av kommunale veier, samt gang- og sykkelveier. Forvaltning-, drift- og vedlikeholdsprogrammet ROSY benyttes ved prioritering av hvilke strekninger som skal oppgraderes.	2021, 2022, 2023, 2024
332	Gang-/sykkelstier	Midler til mindre tiltak i Trafikksikkerhetsplanen, gjelder både tiltak der vi får tilskudd og tiltak der kommunen finansierer tiltaket fullt ut. Gjeldende Trafikksikkerhetsplan ble vedtatt i 2016. Dette tiltaket er halvert i forhold til vedtatt økonomiplan	2021, 2022, 2023, 2024
332	Nyanlegg gatelys	Budsjett for utskifting og etablering av nye gatelysanlegg. Eldre energikrevende armaturer skiftes ut med nye, mindre energikrevende armaturer. Utføres i forbindelse med andre prosjekter eller som enkeltstående prosjekter. Vil gi besparelser på sikt.	2021, 2022, 2023, 2024

Tjeneste	Prosjekt	Kommentar	År
335	Oppgradering lekeplassar	Prosjekt for oppgradering av kommunale lekeplasser. Midlene fordeles på de ulike delene av kommunen, og mange lekeplasser er oppgradert de siste årene.	2021, 2022, 2023, 2024
335	Sentrumsutvikling, torget	Det er startet utarbeidelse av planer for overbygg for uteservering, salgsboder og belysning av torget. Midler skal dekke tiltak og videre utvikling.	2021, 2022, 2023, 2024
386	Oppgradering kulturbygg	Det er utarbeidet vedlikeholdsplan for Tungenes fyr, og det skal startes opp plan for Vistnestunet. Dette tiltaket skal finansiere oppgaver for nevnte bygg, i tillegg til de andre kulturbyggene.	2021, 2022, 2023, 2024
2210	Rehabilitering utearealer (barnehager)	Årlige investeringer i lekeplassutstyr og andre større prosjekter for uteområdene ved de kommunale barnehagene. Det gjennomføres årlig kontroll av lekeplassutstyret, rapporter fra kontrollen legges til grunn ved prioritering av midlene.	2021, 2022, 2023, 2024
2220	Utearealer, skolene	Investeringsmidler for større tiltak for uteområdene ved skolene Harestad, Goa og Grødem. Det utføres årlig kontroll av lekeplassutstyret, og rapportene legges til grunn for tiltak.	2021, 2022, 2023, 2024
flere	Ekstraordinært vedlikehold	Tiltaket gjelder oppgradering av bygg i vedlikeholdsplanen. Denne delen er uspesifisert, og kan benyttes til behov som oppstår i løpet av økonomiperioden.	2021, 2022, 2023, 2024
flere	Branntekniske utbedringer	Løpende branntekniske utbedringer i kommunale bygg etter tilsyn fra Brannvesenet, og andre tiltak på branntekniske anlegg.	2021, 2022, 2023, 2024
flere	Oppgradering tekniske anlegg	Midlene skal finansiere oppgradering av tekniske anlegg (ventilasjon, varme og sanitær og elektro) i de kommunale byggene. Tiltaket omfatter: 2021: Sande barnehage og Vardheim gml. Sykehjem, 2022: Grødem skole og 2023: Viste barnehage.	"2021, 2022, 2023, 2024"
332, 335	Utstyr, maskiner	Det er behov for skifte ut traktoren på teknisk drift, den benyttes i hovedsak til drift og vedlikehold av vei. Men også til andre fagområder når det er behov for det. I perioden er det også behov for å skifte annet utstyr, som for eksempel kantklipper.	2021, 2023
flere	Oppgradering fasader/tak	Det er viktig fasader og tak er intakte for å hindre lekkasjer, og skader av disse. Det er planer om å skifte vinuer og fasader på kommunehuet i perioden.	2022, 2023
263	Boliger vanskeligstilte	Ifølge boligpolitisk handlingsplan skal kommunen kjøpe inn to boliger/leiligheter i året. Det er lagt inn et årlig beløp på 5 mill. kr i vedtatt økonomiplan til kjøp av boliger til vanskeligstilte. Rådmannen foreslår å ikke kjøpe nye boliger i 2021.	"2022, 2023, 2024"
386	Prosjektering Maritimt vitensenter	Prosjektering i vedtatt økonomiplan 2022 og 2023, men foreslås utsatt til 2023 og 2024. Maritimt vitensenter i Tungevågen planlegges med interaktive utstillinger om havbruk, maritim industri og Kystverkets historie. Det er gjennomført arkitektkonkurranse,	2023, 2024

Tabell 6: Vann, avløp og renovasjon (selvkost-områdene)

Tjeneste	Prosjekt	Kommentar	År
3450	Sanering Sentrum	Tiltaket gjelder sanering av vann- og avløpsanlegg i sentrum. Her er det foreslått å skifte del av vannledning i Kyrkjeveien, mellom Randabergveien og Ekornveien.	2021
3450 3530	Sanering Viste Hageby	Sanering av vann- og avløpsanlegget i Viste Hageby har blitt utført i etapper. Det er gjennomført prosjektering for en ny etappe, men budsjettet for utførelsen er noe knapt. Dette tiltaket er styrking av gjeldende budsjett. Eventuelle ubrukte midler kan brukes.	2021
353	Utskifting biler	Gjelder utskifting av bil i avløpstjenesten.	2022
355	Utskifting bossbil	Gjelder utskifting av renovasjonsbil. Budsjettet er noe høyere enn for sist kjøpte bil, for å ta høyde for lavutslipps-kjøretøy.	2022
345 353	Sanering Grødem	Tiltaket gjelder sanering av vann- og avløpsanlegg i boligfelt på Grødem. I 2020 er det plan om å skifte anlegg i Turkisveien, anlegget strekker seg fra Smaragdbakken til Opalveien. (Deler av vannledningen er av asbest, og finansieres av prosjekt 4187).	2021, 2022
353	Renovering pumpestasjoner	Kommunen har 15 pumpestasjoner for avløp, og det er behov for å oppgradere de eldste stasjonene. Tiltaket legger opp til oppgradering av en stasjon i året i perioden 2021-2024.	"2021, 2022, 2023, 2024"
353	Avløpssanering	Tiltak for rehabilitering av avløpsanlegg. Midlene skal benyttes til planlagte prosjekt, men gir også en mulighet til å gjennomføre hastetiltak.	"2021, 2022, 2023, 2024"
345 353	Ikke-spesifiserte prosjekter VA	Tiltaket gjelder investeringsprosjekter for vann og avløp. Prosjektene spesifiseres nærmere i hovedplaner for vann og avløp. I tillegg er det spesifikke prosjekter for vann og avløp i perioden.	"2021, 2022, 2023, 2024"
355	Nedgravd renovasjonsanlegg	Tiltaket gjelder etablering av nedgravde renovasjonsanlegg i etablerte boligområder, det foreslås at det etableres flere nye anlegg i økonomiplan-perioden. Disse kommer i tillegg til anlegg som etableres ved med privat utbygging av boligområder.	"2021, 2023, 2024"

I tillegg til tiltakene som ligger i tabellene 5 og 6 er det også tiltak som er påbegynt men ikke sluttført i 2020.

Tiltak som ikke er innarbeidet i budsjettet

Ansv	Tjeneste	Tiltak	Kommentar	År
125	3350	Frisbeegolf	Vi har mottatt ønske om frisbeegolfbane i Randaberg. Det er også mulighet til å søke om spillemidler til slikt anlegg. Midler i denne størrelsesorden kan være en start på en slik bane.	2021

Boligområdet Go Vest nærmest. Lenger bak Hålandsvatnet og Leikvoll.

7

Miljø og samfunns- utvikling

Byfjörds-
Annelund

GÖE
POTETER

Väst Ragnan

PLING-PLING!

Hälsövattnet

Arbeidsområder

Miljø og samfunnsutviklingsavdelingen har et bredt ansvarsområde innen samfunnsutvikling og miljø, inkludert ansvar for klima, energi, natur- og vannforvaltning, viltforvaltning, friluftsliv, kart, folkehelse, miljørettet helsevern, universell utforming og beredskap, samt aktivt samarbeid om interkommunal og regional planlegging.

Plan

Hovedoppgavene er saksbehandling og veiledning etter plan- og bygningsloven (plandelen), produksjon av kommunale reguleringsplaner, kommunedelplaner og kommuneplanen, og medvirkning i interkommunal og regional areal- og mobilitetsplanlegging. Samt opprettholde en løpende oversikt over kommunens folkehelse.

Byggesak

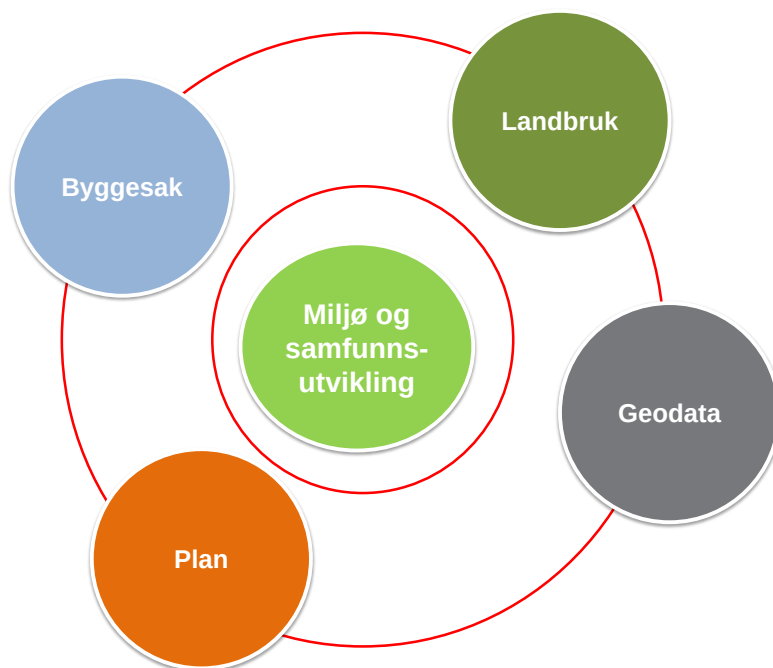
Hovedoppgavene er saksbehandling, tilsyn, veiledning og ulovlighetsoppfølging etter plan- og bygningsloven (bygningssdelen).

Geodata

Hovedoppgavene er saksbehandling og veiledning etter matrikkelloven med tilhørende regelverk og forskrifter, samt føring av matrikkelopplysninger for bl.a. vedlikehold av fakturagrunnlag for kommunaltekniske gebyrer og eiendomsskatt. I tillegg består hovedoppgavene i oppmåling, samt vedlikehold av FKB-data (Felles kartdatabase), som f.eks. bygning, vei, AR5, plan etc.

Landbruk

Hovedoppgavene er saksbehandling og rådgivning innen landbruk, miljø- og kulturlandskapsarbeid etter jordloven, konsesjonsloven, odelsloven, og andre lover og forskrifter knyttet til næringen. Dette gjelder både juridiske og økonomiske virkemidler. Vannforvaltning, viltforvaltning og skog ligger også til avdelingen.

Nøkkeltall årsverk

Miljø og samfunnsutvikling	Årsverk
Plan:	
Kommunalsjef	1,0
Fagleder plan	1,0
Arealplanlegger	2,0
Rådgiver folkehelse	1,0
Rådgiver samfunnssikkerhet	1,0
Geodata:	
Fagleder geodata	1,0
Byggesak:	
Fagleder byggesak	1,0
Saksbehandler	1,1
Jurist	1,0
Landbruk:	
Fagleder landbruk	1,0
Rådgiver landbruk	0,6
Totalt	11,6

Nøkkeltall KOSTRA

Miljø og samfunnsutvikling	Randaberg			Gj.sn. gr. 10	Gj.snitt Rogal.	Gj.snitt landet
Plan og byggesak og miljø	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Reguleringsplaner vedtatt i alt (antall)	3	0	2	82	1440	119
Andel av reguleringsplanene som ble møtt med innsigelser (prosent)	100	25		32	27	28
Byggesøknader i alt behandlet (antall)	110	122	117	3 288	77 458	6 034
Behandlede byggesøknader med 3 ukers frist (antall)	30	106	94	1 556	32 788	3 186
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)	26	18	33	21	18	19
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)	52	26	47	40	37	41
Andel av innvilgete byggesøknader som skjer gjennom vedtak om dispensasjon fra plan (prosent)	46	57	49	21	17	21
Tilsyn for byggevirksomhet som er unntatt søknad-splikt (antall)			0	15	1573	238
Søknader om nye bygninger i strandsonen som ble innvilget (antall)		2	2	14	884	82
Andel av søknader om nye bygninger i LNF-/LNFR-områder som ble innvilget (prosent)	100	100	100	97	95	94
Andel av søknader om tiltak i freda eller verneverdige områder / bygninger som ble innvilget (prosent)	50			50	46	49
Selvkostgrad i byggesaker (prosent)	100	100	100	71	83	79
Landbruk						
Netto driftsutgifter til landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling i prosent av totale netto driftsutgifter (prosent)	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2
Landbrukseiendommer (antall)	225	216	217			
Jordbruksbedrifter (antall)	65	63	63			
Jordbruksareal i drift (dekar)	13 628	13 576	13 849			
Produktivt skogareal (dekar)	311	338	337			
Dyrka og dyrkbar jord omdisponert til andre formål enn landbruk (dekar)	66,2	0,9	52	333,6	8157,1	771,8
Godkjent nydyrka areal (dekar)	0	0	0	1 458	28 128	2 455
Søknader i alt etter jord- og konsesjonslov (antall)	3	7	4	453	8 552	467

Miljø og samfunnsutvikling	Randaberg			Gj.sn. gr. 10	Gj.snitt Rogal.	Gj.snitt landet
Klima og energi	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Energiutgifter per m2 (fylkes)kommunalt eide bygg (kr)	110	127	109	112	133	128
Energiutgifter som andel av brutto driftsutgifter (prosent)	0,71	0,79	0,7	0,65	0,67	0,66
Andel av energikostnader i (fylkes)kommunens eiendomsforvaltning brukt på fornybare energikilder (prosent)	100	99,9	100	96,3	95,8	92,5
Energibruk per m2 eid areal (kWh)	157	159	134	140	153	143
Andel elektrisitetsforbruk av totalt forbruk i (fylkes) kommunens eiendomsforvaltning, egne bygg (prosent)	100	99	100	85	82	85
Andel naturgassforbruk av totalt forbruk i (fylkes) kommunens eiendomsforvaltning, egne bygg (prosent)	0	1	0	1	1	6
Andel fornybarforbruk av totalt forbruk i (fylkes) kommunens eiendomsforvaltning, egne bygg (prosent)	100	99	100	97	96	92
Utslipp av CO2 knyttet til energibruk (g/kWh)	0	1	0	3	4	12

Kommentar til nøkkeltall

Plan

Bemanningen på plan for 2021 er tilfredsstillende for å ivareta arbeidet med kommunens planer, samt behandling av private reguleringsplaner, og kommunens bidrag til regional planlegging. Det er til enhver tid mellom 15-20 pågående plansaker. Antallet planer i aktiv og passiv fase varierer gjennom året. Antall private planer har vært relativt lavt også i 2020, noe som sannsynligvis henger sammen med koronasituasjonen. Vi forventer at det vil være noen flere private planoppstarter i 2021. Gebyr for private planer kommer inn ved førstegangsbehandling, og ikke ved vedtatt plan.

I gjennomsnitt går det ca. 1,5-2 år fra oppstart til vedtatt plan.

>> Nøkkeltallene viser at utviklingen i landbruket (...) har stoppet litt opp.

Byggesak

Det er planlagt å benytte 2,1 årsverk til saksbehandling av bygge- og delesaker. Byggesak har i tillegg en ressurs på 0,75 årsverk, som fortsatt holdes vakant på grunn av økonomisk innsparing.

I forhold til gjennomsnittet for årene 2017-2019, er det en liten nedgang i antall byggesaker i 2020. Det forventes en svak nedgang i antall nye byggesaker også i 2021.

I 2019 og hittil i 2020 har det vært færre byggesaker som bidrar med høye gebyrinntekter. Denne trenden vil fortsette i 2021, fordi det ikke forventes byggesøknader for nye større boligprosjekter. Saksbehandlingstiden har vært på omtrent samme nivå hittil i 2020 som i 2019.

Geodata

Det vil i 2020 benyttes ett årsverk til matrikkelføring av bygninger og adresser, vedlikehold av kart og administrative oppgaver innenfor kart og oppmåling, samt gjennomføring av oppmålingsforretninger og matrikkelføring av eiendommer.

Landbruk

Nøkkeltallene viser at utviklingen i landbruket, med færre produksjonseenheter og færre gårdsbruk, har stoppet litt opp. Søknader om rasjonalisering av landbrukseieendommer er få. Landbruksarealet opprettholdes i drift med årlige variasjoner. Dyrket og dyrkbar jord omdisponert etter jordloven er vanligvis små enkeltsaker. Omdisponeringer etter plan- og bygningsloven inkluderer store reguleringsplaner.

Kommentarer til den økonomiske situasjonen og måloppnåelse

Inntekter og utgifter

Tjenesteområdet Miljø og samfunnsutvikling er i stor grad drevet gjennom selvkost (byggesak, geodata og delvis plan), som innebærer at gebyrinntektene skal dekke utgifter. Størstedelen av miljø og samfunnsutvikling sitt budsjett er bundet opp til fast lønn og noen merkantile utgifter. Tjenesteområdet mottar statlig støtte for drift av landbrukskontoret. Vi forventer også i 2021 å motta midler fra Bymiljøpakken for kommunens deltakelse og arbeid. I tillegg søker vi på ulike prosjektmidler fra stat og Rogaland fylkeskommune for prosjekter innen folkehelse og stedsutvikling. Vi forventer å få tilsagn til nye prosjekter for 2021 og videre i økonomiperioden.

Plan

Trykket fra private reguleringsplaner har gått merkbart ned de siste årene. Samtidig er oppgavene innenfor plan ikke gått ned. Det er flere offentlige planer under arbeid, og noen av disse krever mye ressurser. Vi har i tillegg flere veiplaner, som ikke genererer inntekt, men belaster driftsbudsjettet. Det samme gjelder regionale planer og regionalt arbeid hvor det er forventet at kommunen bidrar. Noen av kommunens egne planer vil generere inntekter på sikt, og planavdelingen vil i 2021 prioritere å ferdigstille påbegynte område- og kommunale veiplaner, slik at private aktører kan starte opp detaljreguleringer og søke om tiltak i disse områdene.

Miljø

Avdelingen jobber med miljø og klima gjennom flere planer som kommunens klima- og energiplan, kommuneplan og reguleringsplaner. Ved blant annet å sikre at det tilrettelegges for miljøvennlige reiser gjennom tilrettelegging for gående og syklende. Det jobbes aktivt og kontinuerlig med klimatilpasning gjennom overnevnte planer ved blant annet å sikre overvannshåndtering og vindtilpasning, i tillegg til arbeidet i kommunens plan for risiko- og sårbarhet.

Kommunen ble medlem av Klimapartnere Rogaland i 2020. Gjennom nettverket vil vi få hjelp til å starte klimaregnskap fra 2021, slik at vi vil få en oversikt over samlet utslipp av klimagasser fra kommunens virksomhet.

Vann- og miljøforvaltning

Vannforskriften pålegger kommunene å arbeide for god vannkvalitet i vassdragene. Fokuset i Randaberg er å bedre vannkvaliteten i Hålandsvatnet. I samarbeid med Stavanger kommune er det sett på mulige tiltak både i vannmassene og på land.

Det er utarbeidet en rekke rapporter som er med og danner grunnlaget for en tiltaksplan. (se HNK-sak 47/19 fra møte 3.9.2019 og HNK-sak 35/20 fra møte 3.9.2020). Prosjektene og rapportene er delfinansiert av tilskuddsordninger. Ifølge vannforskriften skal det utarbeides en forvaltningsplan med tilhørende tiltaksplan for vassdrag. En slik plan skal utarbeides for Hålandsvatnet i samarbeid med Stavanger. Planen må finansieres av kommunene, da det ikke gis tilskudd til denne.

Skjøtsel av Ryggmyra er foreløpig stoppet opp på grunn av manglende tilskuddsmidler fra miljødirektoratet.

>> Trykket fra private reguleringsplaner har gått merkbart ned de siste årene. Samtidig er oppgavene innenfor plan ikke gått ned.

Beredskap

Lønnskostnader og utgifter til satellittelefon, nødnett, mobiler og lisenser til CIM, utgjør størsteparten av budsjettet til beredskap. Randaberg har inngått et forpliktende samarbeid med kommunene Stavanger, Sola og Sandnes for å styrke beredskapen i området. Som del av kommunesamarbeidet er det utgifter til, blant annet, eksterne konsulenter og fellessamlinger. Randaberg kommune er også medlem i Norwegian Tunnel Safety Cluster, og er kommunenes representant i arbeidsgruppa.

Byggesak

Nytt gebyrregulativ for byggesaksbehandling er utarbeidet til rådmannens forslag til budsjett for 2021, i samsvar med kommunestyret sitt vedtak i sak 4/20 Byggesaksgebyr, 06.02.2020.

Gebyrregulativet er etter selvkostprinsippet. Ved regnskapsavslutningen hvert år, settes det av til fond eller brukes av fond (selvkostfond). Målsettingen er at gebyrinntektene skal dekke alle direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader for tjenestene byggesaksbehandling og tilsyn, i samsvar med selvkostforskriften.

Søknader for nye boligbygninger bidrar med omtrent 65 % av de totale gebyrinntektene hvert år. 2019 og 2020 har vært preget av mye boligbygging, og ferdigstilling av nye boenheter. Det er nå få ubebygde boligtomter tilgjengelig innenfor vedtatte detaljreguleringsplaner. Det forventes derfor få søknader for nye boligbygninger i 2021. Tilsyn skal utføres i samsvar med Tilsynsstrategi og tilsynsplan etter plan- og bygningsloven for Randaberg kommune.

Kommunen kan ikke ta betalt for veiledning, klagesaksbehandling og ulovlighetsoppfølging. Fra og med april 2020 har det vært en betydelig økning i antall henvendelser om mindre byggetiltak på boligeiendommer, sammenlignet med tidligere år. Både klagesaksbehandling og ulovlighetsoppfølging er ressurskrevende, og kostnadene må dekkes inn i budsjettet. Både veiledning og ulovlighetsoppfølging kan føre til gebyrinntekter ved at byggesøknad sendes inn.

Geodata

Gebyrinntektene for geodata (kart og oppmåling) varierer med aktiviteten innenfor plan- og byggesaksbehandling.

Det er inngått avtale med Kvitsøy kommune om matrikkelføring av bygg og adresser og hjelp ved ajourføring av kartbaser som vil gi ekstra inntekter. Det forventes samme aktivitet i 2021 som i 2020, og det forventes at man kommer nærmere målet om 100 % selvkost.

Landbruk

Staten overfører årlig ikke-øremerkede midler til kommunene til drift av landbrukskontoret. Mulighetene for inntekter på saksbehandling er små, da det er få saker som kan gebyrlegges. I tillegg blir saksbehandlingsgebyrene fastsatt sentralt av staten og er svært lave. Økonomisk sett er driften av avdelingen stabil. Driftsutgiftene øker årlig med pris- og lønnsstigning. Budsjettpostene felles overvåkingsprogram, frivillige tiltak i landbruket og vannkoordinator er overført fra tekniske tjenester til miljø og samfunnsutvikling, hvor de naturlig hører hjemme.

Nye tiltak som er innarbeidet i budsjettet

Plan

Gebyrene er økt med 2,7 % i tråd med kommunens generelle prisjustering.

Byggesak

Kommunen vil anskaffe fagprogrammet eByggesak for byggesaksbehandling. Programmet vil kunne forenkle, forbedre og fornye byggesøknader og byggesaksbehandling gjennom digitale løsninger. eByggesak sine automatiske funksjoner og prosess-

>> Fra og med april 2020 har det vært en betydelig økning i antall henvendelser om mindre byggetiltak på boligeiendommer.

funksjoner, skal bl.a. bidra til færre manuelle operasjoner, bedre kontroll og oversikt i saksbehandlingen, og kortere saksbehandlingstid. Anskaffelse og etablering av eByggesak dekkes av kommunens digitaliseringsbudsjett.

Forventet gebyrinntekter er justert for å gjenspeile forventet søknadsmengde for 2021 og de nærmeste årene.

Gebyrsatsene er endret, jf. kommunestyret sitt vedtak i sak 4/20. Gebyrsatsene er fastsatt ut fra forventet ressursbruk for hele saksforløpet fra forhåndskonferanse til ferdigattest. Tilsyn inngår i overheadkostnadene i gebyret.

Geodata

I april 2021 vil det bli tatt flybilder for nykartlegging av kommunens grunnkart. Dette er et samarbeidsprosjekt med flere parter, administrert av Statens Kartverk. Nytt kart forventes ferdig konstruert ved årsskiftet 2021/2022. For Randaberg kommune er kostnaden 375 000 kr, fordelt over 2 år, 2021 og 2022.

Stortinget har vedtatt krav om autorisasjon for eiendomslandmålere. Det er avsatt 10 000 kr i driftsbudsjettet til autorisasjon av kommunens eiendomslandmåler i 2021.

Gebyrene er økt med 2,7 %, i tråd med kommunens generelle prisjustering.

I forbindelse med Smartkommunesamarbeidet (Greater Stavanger) ble det utviklet en løsning hvor publikum kan bestille automatisk situasjonskart gratis via en portal på nettsiden. Denne løsningen har hatt en jevn vekst i bestillinger, fra den kom i gang i 2017 og frem til i dag. Denne løsningen vil, med nedleggelsen av Greater Stavanger, opphøre 31.12.2020. Det jobbes med et alternativ gjennom Norkarts e-Torgløsning.

Prisen for ny løsning er tilsvarende kostnadene kommunen har i dag for den automatiske situasjonskartløsningen. Den nye løsningen kan gi kommunen mulighet til å selge kartprodukter og dermed generere inntekter.

Landbruk

Sandnes kommune har sagt opp avtalen med Randaberg kommune om skogforvaltning. I tråd med vedtak i HNK (sak 34/20, møte 3.9.2020), skal det arbeides videre med Stavanger kommune om et samarbeid innen skogbruk. Foreløpig estimat på forventet arbeid, basert på andel skogsareal, utarbeidet av Fylkesmannen i Rogaland, viser ca. 50 000 kr. I budsjettet for 2019 hadde vi avsatt 10 000 kr til dette arbeidet, dvs. det legges inn nye 40 000 kr i utgifter.

Det skal utarbeides en forvaltningsplan med tilhørende tiltaksplan for Hålandsvatnet i samarbeid med Stavanger kommune. Det er ikke tilskuddsmidler å få til en slik plan. Kommunene må dermed finansiere denne selv. Det er lagt inn 0,5 mill. kr til utarbeidelse av forvaltningsplan med tilhørende tiltaksplan for Hålandsvatnet, fordelt over to år, 2021 og 2022.

Tiltak som ikke er innarbeidet i budsjettet

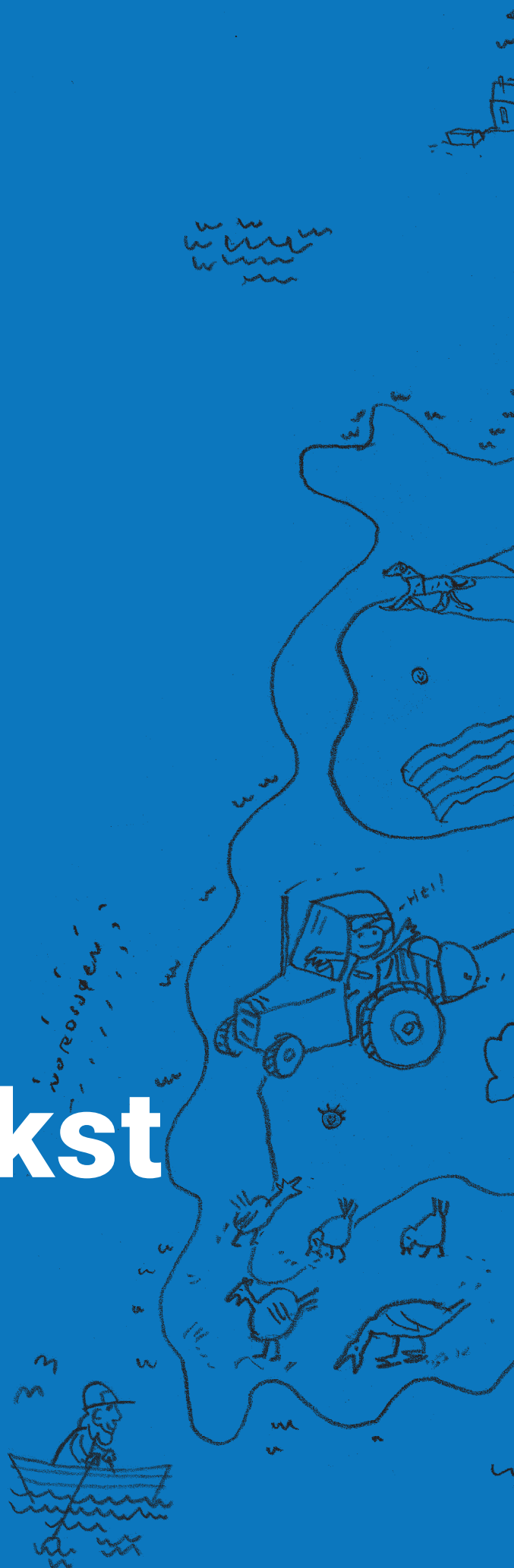
For å få ned forurensingen i Hålandsvatnet kan det være hensiktsmessig å sette av midler for å delfinansiere frivillige tiltak i landbruket.

Det er usikkert hvor store beløp som kan være nødvendige å bidra med fra kommunens side, og det er heller ikke bestemt hvordan ordningen skal organiseres. Ved utarbeidelse av forvaltnings- og tiltaksplan vil det komme mer avklaringer. Det er foreslått 0,5 mill. kr per år fra 2022 til 2024.

>> Gebyrene er økt med 2,7 %, i tråd med kommunens generelle prisjustering.

8

Oppvekst

Byfjörð-
Ammulem

Sand

GEE
POTERY

Vent Ragnar

PLING-PLING!

Hálandsvatnet

Arbeidsområder

Oppvekst ble etablert september 2018 og består av skolene, barnehagene og barneverntjenesten. I tillegg har kommunen ulike stabs- og støttefunksjoner.

I 2020 sluttet Jenny Nilssen som kommunalsjef for Oppvekst og Petter Hagen overtok denne jobben. Oppvekstsjefen er direkte leder for alle skolene, barnehagene, støttefunksjoner og stab.

Det er rundt 354 årsverk i område Oppvekst. Netto driftsramme er på 283,7 millioner kroner i 2020. De private barnehagene er holdt utenfor. De utgjør ca. 62 årsverk til sammen.

Fakta om tjenesteområdet

Oppvekst felles

Oppvekst felles omfatter ledelse av området, saksbehandling, SLT¹, fagkoordinator for barn og unge og koordinator for rehabilitering. Inkludert i dette området regnskapsføres en rekke tjenester som ikke er hører til i de ulike virksomhetene, for eksempel skoletilbud for elever i fosterhjem, elever på private skoler som trenger spesialundervisning, IKT-satsingen i skolene, skoleskyss og felles kompetanseutvikling.

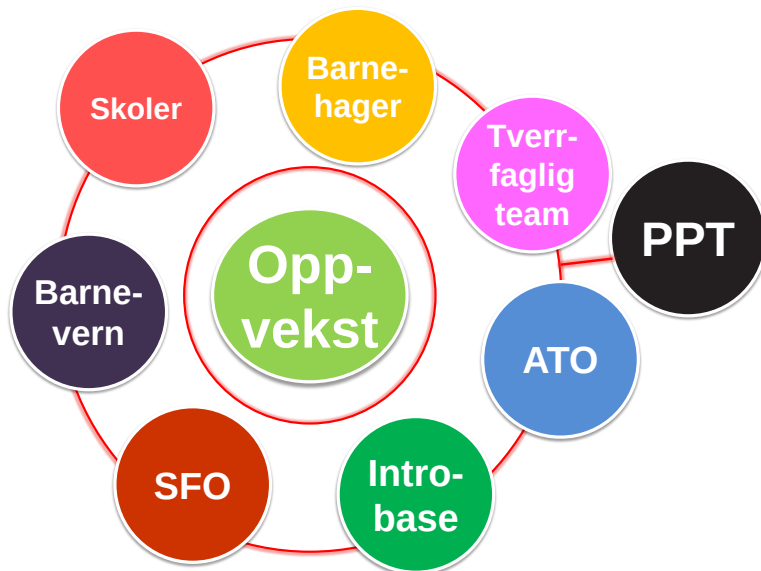
Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)

Fra januar 2020 ble PPT en del av området Oppvekst. Foruten vår egen kommune bistår vi Kvitsøy med tjenester fra PPT. I år ble Simona Jonassen ny leder for PPT, og det er også kommet inn nye medarbeidere.

Barnehageområdet

Barnehagetilbudet

Tjenesten barnehager er hjemlet i lov om barnehager og består av basis barnehagetilbud for barn i alderen 0-6 år i kommunale og private barnehager. Tjenesten har 10 barnehager, 6 kommunale og 4

private barnehager, samt styrket barnehagetilbud og åpen barnehage. Det går 658 barn i barnehagene i Randaberg per oktober 2020. Kommunen er pliktig å tilby barnehageplass til alle barn som søker innen frist for hovedopptak og er 1 år innen november det året det søkes. Forvaltning og myndighetsoppgaver som kommunen er forpliktet til å ivareta, er et komplekst og tidkrevende arbeid som ivaretas av virksomheten overfor private og kommunale barnehager.

Arbeidet for å sikre god kvalitet på tilbudet i barnehagene vil fortsatt ha høy prioritet. Barnehagene i Randaberg er en del av den regionale ordning for kompetanseutvikling. Statlige kompetansemidler tildeles nå regionen samlet. I partnerskap med Universitetet i Stavanger har kommunene i regionen utarbeidet en handlingsplan for felles kompetanseutvikling. Ut fra denne har Randaberg utarbeidet sin plan for kompetanseutvikling i barnehagene.

Satsingsområdene er:

- Barnehagen som pedagogisk virksomhet
- Et inkluderende miljø for lek, omsorg, læring og danning
- Relasjonskompetanse
- Kommunikasjon og språk
- Tidlig sett
- Interkulturell kompetanse

>> Det går 658 barn i barnehagene.

¹ SLT er en samordningsmodell for lokale, forebyggende tiltak mot rus- og kriminalitet, som benyttes av om lag 200 norske kommuner.

Åpen barnehage

Åpen barnehage var fram til januar 2020 dekket av midler til barnehage knyttet til økning av flyktninger i 2017. Midlene ble fordelt på personal og drift over to år. Prosjektet ble avsluttet desember 2019. Det ble satt av 150 000 kr til videre drift av åpen barnehage i 2020, med tilbud én dag per uke.

Åpen barnehage er lokalisert i Solbakken barnehagen og er åpen 4 timer per uke.

Styrket barnehagetilbud

Styrket barnehagetilbud gir tjenester i kommunale og private barnehager etter vedtak i barnehageloven, §§ 19a-19h og § 13, barn med særskilte behov. Styrket barnehage jobber med inkludering og tilrettelegging for sosial deltagelse, slik at alle barn kan delta ut fra egne behov og forutsetninger.

Styrket barnehage bistår i tillegg barnehagene i forhold flerspråklige-feltet, med språkopplæring, veiledning til personalet, foreldreveiledning/samarbeid, samt ved behov for styrking av personalressurser ved oppstart av nyankomne flerspråklige barn i barnehage.

Bemannings- og pedagognorm

Det er innført en nasjonal bemannings- og pedagognorm. Kravet er at barnehagene skal ha minst én voksen per seks barn over 3 år, og én voksen per tre barn under tre år. Det skal være minst én pedagogisk leder per 14 barn over tre år, og én pedagogisk leder per sju barn under tre år.

Det har vært utfordringer med å få rekruttert nok barnehagelærere i regionen. Randaberg har ikke nok barnehagelærere til at pedagognormen kan innfris, uten bruk av dispensasjon. Det er satt i gang tiltak for å rekruttere og beholde pedagogiske ledere, og det tilrettelegges for at ansatte skal kunne ta barnehagelærerutdanning deltid kombinert med det å være i jobb. Andelen barn per årsverk følger vedtatt norm for bemanning i barnehagen. Andelen barn som har vedtak om spesialpedagogiske hjelp utgjør 3,1 % av alle barnehagebarn i Randaberg i kommunale og private barnehager (eks. minoritetsspråklige).

Nøkkeltall, årsverk

Oppvekst	Årsverk
Barnehage	
280 Barnehage, felles	1,0
270 Vistestølen barnehage	22,5
273 Solbakken b.h.	17,9
274 Viste barnehage	22,5
276 Fjellheim b.h.	22,5
278 Myrå	22,5
279 Sande barnehage	13,0
366 Styrka barnehage	14,1

Forklaring

Lavere fødselstall har medført at behov for barnehageplasser ha sunket. Andel ansatte er redusert tilsvarende. Dette medfører at vi må ha en prosess frem mot nytt barnehageopptak i slutten av februar 2021, der vi må avgjøre hvordan vi kan og må redusere antall barnehageplasser i kommunen. Her og nå fremstår nedleggelse av en barnehageavdeling som det mest sannsynlige tiltaket. I budsjettet for 2019 foreslo rådmannen å legge ned Fjellheim barnehage, et forslag som ikke fikk politisk tilslutning.

Større driftsenheter gir større handlingsrom, både økonomisk og faglig. I tillegg tilsier små geografiske avstander i Randaberg at dette burde være mulig å gjennomføre. Gitt fjorårets signaler og budsjettvedtak fra politikerne, fremmes ikke dette forslaget på ny i denne omgang.

Oppvekstsjefen vil, sammen med Økonomi, styrere og tillitsvalgte se på hvilke andre alternativer som gir nødvendig innsparing.

Skal vi ha en bærekraftig barnehagedrift, kan vi ikke drifte med mange tomme plasser over tid. Fremskriving av barnetall gir heller ikke signal om at vi de nærmeste årene vil få behov for utbygging av kapasitetsøkning. Det mest sannsynlige og nødvendige tiltaket blir dermed å legge ned ytterligere en kommunal barnehageavdeling.

Nøkkeltall, KOSTRA

Oppvekst	Randaberg			Gj.sn. gr. 10	Gj.snitt Rogal.	Gj.snitt landet
Barnehager						
Andel barn 1-2 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-2 år (prosent)	84,3	81,4	85,3	81,3	81,4	84,3
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	91	90,4	92,5	91	91	92
Andel barn 3-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 3-5 år (prosent)	94,6	95,9	96,6	96,6	96,4	97,0
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage (prosent)	69,4	67,2	67	55,7	50,3	50,1
Antall barn korrigert per årsverk til grunnbemanning, alle barnehager (antall) ²	6,2	5,9	5,7	5,8	5,8	5,7
Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (prosent) ⁴	37,2	36,6	38,4	41,3	38,0	40,7
Andel barn i kommunale barnehager som får spesialpedagogisk hjelp (prosent) ¹	3,3	3,7	3,4	3,4	4,3	3,9
Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehager (f201, f211, f221) per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr) ³	63,2	75,9	76,3	76,0	81,3	79,5
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år (prosent)	83,9	93,0	87,3	80,8	79,6	83,9
Netto driftsutgifter barnehager i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	17,0	17,8	17,6	14,8	17,1	14,4
Netto driftsutgifter barnehager, per innbygger 1-5 år (kr)	141 726	161 592	164 172	157 055	161 356	164 477
Korrigerte brutto driftsutgifter f201 per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr) ⁵	50,6	59,2	60,2	61,6	61,1	63,1

Forklaring

Antall barn per årsverk er gått ned pga. reduksjon i antall barnehageplasser. Andel barnehagelærere har gått opp, som i hovedsak skyldes at vi har redusert barnehageplasser, men beholdt barnehagelærerne i barnehagene og dermed har færre på dispensasjon.

Randaberg kommune har høyere netto driftsutgifter enn andre kommuner.

Går en ned i KOSTRA-tallene, ser en at merforbruket og økningen fra 2017 er knyttet til driftsutgifter på bygninger og innføring av nasjonal norm for pedagoger og bemanning fra 2017 er knyttet

til driftsutgifter på bygninger og innføring av nasjonal norm for pedagoger og bemanning.

>> Antall barn per årsverk har gått ned pga. reduksjon i antall barnehageplasser.

Grunnskoleområdet

Generelt om området

I Randabergskolen går det 1 540 elever på fra 1. til 10. trinn.

Skolens mandat er nedfelt i opplæringsloven, formålsparagrafen og gjennom læreplanverket.

Den nye læreplanen, med virkning fra dette skoleåret, er inndelt i en overordnet del og læreplaner i fagene. Læreplanene i fag har hver sin del "Om faget", hvor kompetansemålene i faget kobles til overordnet del.

Den overordnede delen rommer verdiene som det norske samfunnet er bygd på. Essensen i vår oppfølging av elevene ligger der, og skal linkes direkte inn i mot fagene. Inkludering og menneskeverd som et overordnet prinsipp er det aller viktigste. Randabergskolen har et mangfold av elever med ulik kulturell og sosioøkonomisk bakgrunn. Dette gir oss et viktig og stort ansvar i å jobbe sosialt utjevner, gjennom å støtte og bidra til elevenes sosiale læring og utvikling gjennom arbeid med fagene og i skolehverdagen for øvrig. Det betyr også at vi skal tolke mandatet inkluderende og ordinær opplæring bredt for å romme elevenes ulike forutsetninger.

I fagene skal vi gjøre vårt ytterste for at den enkelte elev skal oppleve mestring gjennom tilpasset opplæring. Vårt viktigste mandat er å gi elevene tro på egen fremtid og en god start på veien inn i videregående skole.

Det er bred enighet blant ledelse og ansatte i norsk grunnskole at Fagfornyelsen er en nødvendig og ønsket skolereform. Det er gjort en viktig ryddejobb i antall mål fra forrige læreplan, og det er gitt mer rom for nødvendig dybdelæring. Prosessen inn mot oppstart august 2020 har vært grundigere og mer involverende enn tidligere reformer. Samtidig ser vi at det er satt av svært lite midler til å fornye lærernes handlingsrom pedagogisk i form av nye læremidler.

>> Inneværende år er det 299 elever i SFO i Randaberg, 207 med 100 % plass. Alle søkere har fått tilbud om plass.

Vi har svært mange dyktige og kreative ansatte i Randabergskolen. Det er viktig at disse gis pedagogisk handlingsrom for å romme intensjonen med reformen, mer og bedre fremtidsrettet læring for alle elever.

Randabergskolen har fra oppvekstsjef, stab, ledelse og ansatte brukt mye tid på å forberede oss på både intensjon og innretning i den nye læreplanen gjennom vinter og vår 2020.

I budsjettet er det lagt inn en styrking av midler til læringsressurser for å møte den nye læreplanen direkte i læringsarbeidet for elevene.

SFO

Ifølge opplæringsloven § 13-7 skal skolefritidsordningen legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesse hos barna, og gi omsorg og tilsyn. Alle barn på 1.-4. trinn har tilbud om SFO, og elever med særskilte behov har tilbud til og med 7. trinn. Inneværende skoleår er det 299 elever i SFO i Randaberg, 207 med 100 % plass. Alle søkere har fått tilbud om plass. Elever som har ekstra oppfølging i skolen har ikke rett til det samme i SFO, og det kan være krevende i forhold til god og forsvarlig oppfølging i skolefritidsordningen.

>> Vårt viktigste mandat er å gi elevene tro på egen fremtid og en god start på veien inn i videregående skole.

ATO (Avdeling for tilrettelagt opplæring)

Randaberg kommune opprettet i 2008 en avdeling som gir tilbud til elever som trenger særskilt tilrettelagt opplæring. Det er

det enkelte barn sine foresatte som avgjør om deres barn skal være elev på nærskolen sin, eller om barnet skal være tilknyttet ATO. Avdelingen betjener hele kommunen, og den er lagt til Harestad skole. Skolens rektor har det overordnede ansvaret for avdelingen, delegert i det daglige til en fagleder.

ATO har egne lokaler på både det gamle og det nye bygget ved Harestad skole, men elevene er så mye

som mulig sammen med de klassene de tilhører. Skoleåret 2020-21 er det 13 elever tilknyttet ATO. I økonomiplanen 2020-2023 er det foreslått og vedtatt en reduksjon i rammene for ATO. Dette arbeidet krever en omorganisering av avdelingen, et arbeid som er startet i 2020 og fortsetter i 2021. Det er nedsatt en arbeidsgruppe som ser på dette, og PPT har en sentral plass i det videre arbeidet.

Introbasen/tospråklig fagopplæring

Randaberg kommune har flere år hatt en introbase (innføringsklasse) for fremmedspråklige barn, lagt til Grødem skole. Introbasen varierer i antall elever, gjerne i løpet av skoleåret. Barna som går på introbasen er både barn av flyktninger og av arbeidsinnvandrere. Randaberg kommune bruker en del ressurser på denne elevgruppen.

Nøkkeltall, årsverk

Oppvekst	Årsverk
Skole felles	2,0
Harestad skole	67,1
Harestad skole, SFO	7,3
Harestad skole ATO	16,0
Grødem skole	53,2
Grødem skole, introbasen	4,0
Grødem skole, SFO	5,0
Goa skole	35,5
Goa skole, SFO	4,3
Tverrfaglig team	2,0

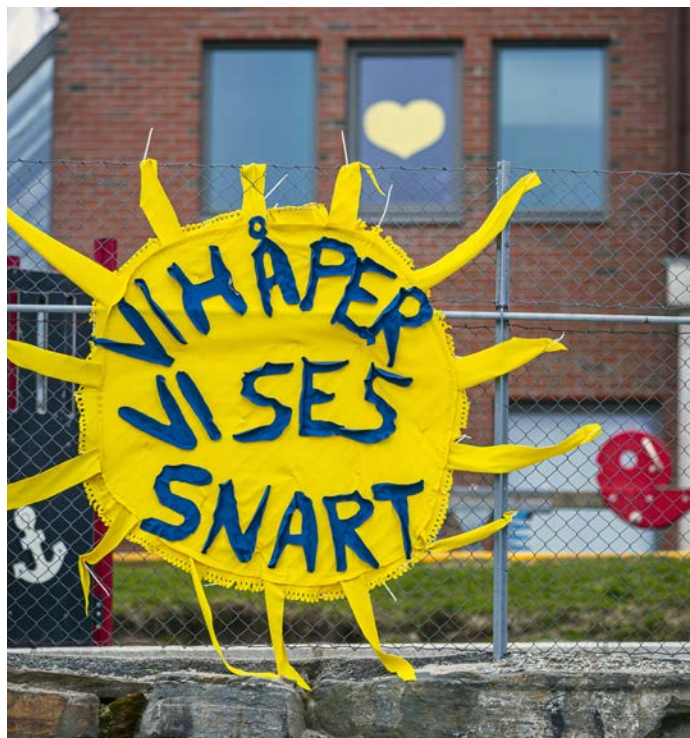
Forklaring

Det kan være komplisert å gi en god oversikt over forholdet mellom antallet ansatte i skolene og nettobudsjettet til skolene.

Flere stillinger i skolen er dekket inn av ulike prosjektmidler, overføringer fra andre kommuner og tilskudd fra staten. Derfor vil antallet årsverk på en skole variere fra år til år, selv om nettobudsjett er det samme. Det er også derfor mulig at antallet ansatte kan gå opp, selv om budsjettet reduseres.

Barnehagene holdt stengt i flere uker denne våren på grunn av koronapandemien. Barnehagene Nyvoll (over) og Solbakken, ønsket barn og voksne tilbake på hver sin måte.

>> I økonomiplanen 2020-2023 er det foreslått og vedtatt en reduksjon i rammene for ATO.

Nøkkeltall, KOSTRA

Oppvekst	Randaberg			Gj.sn. gr. 10	Gj.snitt Rogal.	Gj.snitt landet
Grunnskole	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Årstimer til særskilt norskopplæring per elev med særskilt norskopplæring (antall)	82,8	50,8	65,0	50,1	31,5	31,8
Årstimer til spesialundervisning per elev med spesialundervisning (antall)	198,0	203,7	208,8	146,8	138,8	124,2
Elever i kommunale og private grunnskoler som får særskilt norskopplæring (prosent) ¹	3,1	4,5	3,3	3,3	6,4	5,3
Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)	6,4	5,4	5,0	7,7	7,7	7,9
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8.trinn (prosent)	79,1	84,3	79,0	73,6	75,5	75,4
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i regning 8.trinn (prosent)	68,9	82,2	67,1	68,7	69,3	71,6
Gruppestørrelse 2 (antall)	17,2	18,3	17,6	15,8	16,0	16,2
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	42,1	42,9	43,0	41,4	41,9	41,7
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), i prosent av samlede netto dr.utg. (%)	25,9	26,6	26,5	24,6	22,4	24,4
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år (kr)	107 714,2	115 022,9	115 026,9	117 514,3	118 056,0	108 492,5

Forklaring

Randabergskolen bruker mange årstimer til spesialundervisning. Prosentvis utgjør det ikke så mange elever, men hver elev får forholdsvis mange timer, sammenlignet med andre kommuner og nasjonalt. Skoleledelsen, sammen med PPT, ser videre på om det er mulig å få til flere endringer her. Det er ønskelig at spesialundervisningen omfatter færrest mulig elever, slik at ressursene kan brukes så fleksibelt som mulig i en tilpasset undervisning. Det er også et ønske at flest mulig elever skal delta i den ordinære opplæringen, både ut fra et inkluderende perspektiv og fordi elevene lærer og utvikler seg sammen med andre. For noen elever vil det være behov for spesialundervisning for at de skal ha læringsutbytte, og disse elevene skal selvsagt ivaretas.

KOSTRA-tall viser færre elever med behov for særskilt norskopplæring, samtidig som disse får flere

årstimer undervisning enn tilsvarende kommuner. På grunn av endringen som beskrevet tidligere, med økning i elevtallet, vil ikke timetallet endres veldig.

Randaberg kommune har fremdeles høyere netto driftsutgifter enn andre kommuner. Går en ned i KOSTRA-tallene ser en at merforbruket og økningen fra 2017 er knyttet til driftsutgifter på bygninger og skoleskyss.

KOSTRA-tallene viser også at avgangselevne i Randabergskolen har gode grunnskolepoeng sammenliknet med andre nærliggende kommuner. Kommunen har også fokus på å følge med på hvordan elevene klarer seg gjennom videregående opplæring.

Barnevernområdet

Om barnevernstjenesten i Randaberg

Barneverntjenesten sin hovedoppgave er å beskytte barn mot omsorgssvikt og motvirke at barn lider fysisk eller psykisk overlast. Barneverntjenesten skal vurdere alle bekymringsmeldinger som kommer og sette i gang undersøkelse når det vurderes at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for tiltak etter loven. Barneverntjenesten har ansvar for iverksetting av tiltak i hjemmet, plassering i fosterhjem eller i institusjon når behovet tilsier det.

Fra 1. januar 2020 ble barnevernstjenesten i Randaberg egen virksomhet i Oppvekst. En vil fortsette å ivareta barnevernets oppgaver i Kvitsøy kommune.

Tjenesten er nå organisert i to team. Det ble høsten 2019 utarbeidet en handlingsplan som viser organisering og satsningsområder. Handlingsplanen har vært jobbet med hele 2020, og tiltakene er gjennomført.

Handlingsplanen hadde to hovedområder:
Trivsel og struktur.

Vi kommer fortsatt til å prioritere implementering av verktøy som vil måle effekt av tiltak vi iverksetter i familier. Vi har også stort fokus på brukermedvirkning.

Arbeidet med enslige mindreårige er faset ut i løpet av 2020. Dette fordi vi ikke får nye enslige mindreårige til kommunen vår.

Vi får på grunn av dette vesentlig mindre inntekter enn foregående år knyttet til oppfølging av enslige mindreårige. For 2021 utgjør tilskuddet ca. 700 000 kroner.

>> Arbeidet med enslige mindreårige er faset ut i løpet av 2020. Dette fordi vi ikke får nye enslige mindreårige til kommunen vår.

Nøkkeltall, årsverk

Oppvekst	Årsverk
Barnevern	
Barne- og ungdomsvern	17,4

Aktivitetsparken i Harestadmyra ble åpnet i august av ordfører Jarle Bø, sammen med elever fra Grødem skole.

Nøkkeltall, KOSTRA

Oppvekst	Randaberg			Gj.sn. gr. 10	Gj.snitt Rogal.	Gj.snitt landet
Barnevern						
Netto driftsutgifter til barnevernstenesta per innbyggjar 0-22 år (kr)	5 099	6 206	5 655	8 539	8 372	7 345
Barn med melding ift. innbyggjarar 0-17 år (prosent)	7,1	5,5	5,1	4,7	4,6	4,3
Prosentdelen barn med undersøking ift. innbyggjarar 0-17 år (prosent)	5,9	6,8	6,2	4,9	4,8	4,6
Barn med barnevernstiltak ift. innbyggjarar 0-22 år (prosent)	4,8	5,3	5,7	4,8	3,8	3,8
Brutto driftsutgifter (funksjon 244) per barn med undersøking eller tiltak (kr)	55 378	50 627	57 090	50 422	56 096	45 695
Brutto driftsutgifter per barn som ikkje er plassert av barnevernet (funksjon 251) (kr)	63 664	63 277	62 752	33 830	42 003	41 053
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (funksjon 252) (kr)	548 827	590 340	527 980	398 336	440 588	418 928
Barn med undersøking eller tiltak per årsverk (funksjon 244) (antall)	30,5	39,5	36,7	21,5	18,3	21,6
Undersøkingar med handsamingstid innan 3 månader (prosent)	94	75	97	86	89	90

Forklaring

Tallene viser også at kommunen ligger høyt på antall barn og familier det blir gjennomført undersøkelser i, og på antall iverksatte hjelpetiltak. Det vil si at det gis hjelp i flere familier fra barneverntjenesten i denne kommunen enn i andre.

Kommunen ligger også høyt på driftsutgifter på barn som er plassert. Disse momentene vil vi fokusere på fremover.

Det vil være hensiktsmessig å se på om andre instanser kan gi hjelp i familier, og med det ikke gjøre det til barnevernsak om det ikke trenger å bli det.

Oppbygging av kompensering i tiltaksapparatet, implementering av nye veiledningsmetoder som møter dagens behov og bruk av verktøy for oppnådd effekt vil kunne påvirke kostratallene fremover.

Her vil det være naturlig og nødvendig i inngangen til barnevernsreformen, og se på hvordan hele kommunens apparat henger sammen i arbeidet med barn og unge. Dette arbeidet er per i dag knyttet til både helse og oppvekst.

Viser her til strategiplan og satsingsområder som der er nevnt.

>> Det vil være hensiktsmessig å se på om andre instanser kan gi hjelp i familier, og med det ikke gjøre det barnevernsak om det ikke trenger å bli det.

Kommentarer til den økonomiske situasjonen og måloppnåelsen

Oppvekst

I økonomiplanen vedtatt i 2019 var det innspæringskrav for oppvekst på 3,8 millioner kroner. En har i så stor grad som mulig prøvd å skjerme bemanningen på skolene og i barnehagene på grunn av bemanningsnorm, pedagognorm og lærernorm.

De stillinger som er tatt vekk er i støtteapparatet gjennom stillinger som ikke er blitt erstattet etter naturlig avgang. Dette var f.eks. barnehagesjef, stilling i tverrfaglig team og ressurser til voksenopplæring.

Barnehage

Barnehageplass

Alle barn med rett til barnehageplass er tildelt plass i 2020. Da fødselstallet de siste årene har vært synkende har kommunen kunnet tilby barnehageplass til barn som ikke har en rettighet, dvs. barn født i desember, tilflyttere og andre som ikke har søkt innen frist for å fylle opp plassene.

Barnehageplass i andre kommuner

Av erfaring vet en at det i løpet av barnehageåret kommer tilflyttere og andre barn som akutt kan trenge barnehageplass. Slik situasjonen er nå, der Randaberg kommune følger nasjonal bemannings- og pedagognorm marginalt, er det ikke mulighet for å ta disse barna inn i barnehagen i løpet av året, uten at andre barn slutter i barnehagen eller at kommunen øker bemanning og antall pedagoger. Familier med stort behov for barnehageplass uten barnehagetilbud i Randaberg, vil med stor sannsynlighet da søke barnehageplass i våre nabokommuner. Dette er plasser kommunen må betale for og som er en stor utgift for kommunen.

Tidligere år har flere barn fra andre kommuner gått i våre private barnehager i Randaberg, noe som har gitt oss merinntekter. Situasjonen er nå annerledes, og flere fra Randaberg har nå barnehageplass

i private barnehager i nabokommunene som må dekkes av Randaberg kommune. For 2021 er det estimert utgifter til andre kommuner på 2, 250 mill. kroner.

Redusert foreldrebetaling grunnet husholdningsinntekten

Det er to moderasjonsordninger for familier eller husholdninger med lav inntekt. Dersom makspris for barnehage er mer enn 6 % av inntekten, har man rett på redusert pris. I tillegg får barn i alderen 2-5 år, som bor i husholdninger med inntekt under 566 100 kr, rett til 20 timer gratis oppholdstid per uke. Dette gjelder både i kommunale og private barnehager. Kommunen har ansvaret, og skal refundere inntektstapet til de private barnehagene der foreldre har fått vedtak om redusert foreldrebetaling.

Kommunale barnehager

Driftsbudsjettene til de kommunale barnehagene har vært på samme nivå de senere år, noe som etter hvert merkes. Det betyr mindre midler til leker og utstyr. Det er et uttalt behov for utskifting av større inventar og utstyr, samt solavskjerminger og rehabiliteringer som ikke kan løses innenfor rammen.

Private barnehager

I Randaberg er det fire private barnehager. Tre av barnehagene er eid av foreldrene og en barnehage er et privateid AS. Tre barnehager er tre-avdelings barnehager og en barnehage har fire avdelinger. Barnehagene tilbyr barnehageplasser til barn i alderen 0-6 år. De private barnehagene i Randaberg har plass til 239 barn høsten 2020. Barnehagene er fullfinansiert av tilskudd fra kommunen, med rett til 100 % kommunalt tilskudd som tilsvarer det kommunen bruker på egne barnehager.

>> I Randaberg er det fire private barnehager (...) De private barnehagene har plass til 239 barn høsten 2020.

Flerspråklige barn i barnehage

Det er økning i antall flerspråklige barn i barnehagene i Randaberg. I oktober var det 130 barn, som representerer ca. 30 språk. Styrket barnehage bistår barnehagene med språktiltak, veiledning, observasjoner. Det er barn fra flyktningfamilier, familiegjenforente og arbeidsinnvandrere.

Grunnskole

Netto driftsutgifter til grunnskolesektoren er høyere i Randaberg enn i gruppene kommunen sammenligner seg med.

Ved å gå inn i tallene ser en at kommunen ligger høyt i kostnader på alle elementene som virker inn på denne KOSTRA-posten. Skolefritidstilbudet er dyrere per barn, skolelokaler er dyrere per barn, og det samme er skoleskys. Utgifter til undervisning ligger også høyere.

Ved å analysere tallene nærmere avdekker en områder knyttet til undervisning hvor kommunen bruker mer penger enn sammenlignbare kommuner.

Timer til spesialundervisning, ATO-avdelingen og tilbud til flerspråklige skiller seg ut. Skolene bruker også flere timer til styrking rundt elever som har behov for noe ekstra, og rundt de voksne som skal ivareta disse elevene, enn en del andre kommuner.

Rådmannen har tidligere fokusert på utfordringen ved at to lovkrav utfordres når det gjelder ressursbruk i skolen. Det gjelder

§ 5.1 i opplæringsloven (retten til spesialundervisning), og kravet til lærernormen. Kommunestyret vedtok i juni 2019 at kommunen skal oppfylle lærernormen fra 2020. Skal kommunen klare dette, uten å tilføre nye ressurser, må en fokusere på hvordan en kan bruke eksisterende ressurser på en annenledeste måte. Våren 2020 var planen at skolene, sammen med PPT, skulle i

>> Det er økning i antall flerspråklige barn i barnehagene. I oktober var det 130 barn, som representerer ca. 30 språk.

gang med et systemisk arbeid for å vurdere hvordan ressursene på skolene kan nyttes på andre måter. Utgangspunktet er at dersom mest mulig timer kan nyttes til beste for flest mulig elever, altså færre ressurser til enkeltelever, så vil det gi effekt på lærertetthet. Alle elever skal samtidig ha et forsvarlig og godt skoletilbud. På samme måte vil en gå gjennom

tildeling av timer til særskilt norskopplæring og gjøre endringer, slik at denne ressursen reduseres og vurderes brukt i grupper og klasser med flere elever. Dette vil også være

et samarbeid mellom skolene og PPT. Våren 2020 traff koronakrisen også skolene i Randaberg, og det har ikke vært tid eller anledning til å gjøre dette arbeidet ferdig.

I tillegg vil såkalt ikke-lovpålagte tiltak, som f.eks. spesialpedagogiske veiledere, bibliotekarfunksjon, kantine osv. bli vurdert hvert år og om nødvendig redusert for å nå budsjettkravene. Det er prosesser i skolens ledelse, sammen med fagforeningene, for å finne den beste måten å redusere kostnadene på skolene.

I 2018 ble Randabergskolen en del av den nye nasjonale desentraliserte kompetanseordningen, i partnerskap med skolene i regionen Midt-Rogaland og Universitetet i Stavanger. Dette er en nasjonal satsing der staten bidrar med mye penger, og som skal virke over år. Ordningen forplikter kommunene til også å ta deler av kostnaden.

>> Kommunestyret vedtok i 2019 at kommunen skal oppfylle lærernormen fra 2020. Skal kommunen klare dette, uten å tilføre nye ressurser, må en fokusere på hvordan en kan bruke eksisterende ressur-

Barnevernet

De største utgiftspostene i barneverntjenesten er lønn til egne ansatte, lønn til fosterhjem og kjøp av institusjonsplasser.

Barnevernet ønsker i enda større grad å ha fokus på tiltak i egen tjeneste. For Randaberg kommune anses det som svært viktig å sitte igjen med et mangfold av tiltak som vil sikre at barneverntjenesten kan være nærmest selvhjulpent

med egne tiltak når det blir færre ansatte. Dersom en klarer å ha fokus på dette, vil det ha fordeler som viser seg gjennom kompetanseheving i ansattgruppen, samt at det vil få en positiv langtidseffekt på budsjettet for barneverntjenesten.

Det er forventet høyere utgifter for 2021 i forbindelse med plasseringer. Dette er knyttet til ekstraordinære plasseringutgifter som er vanskelig å estimere på forhånd i budsjettet. Det er i tillegg søkt ekstraordinære tilskudd sammen med NAV i forbindelse med dette.

Nye tiltak som er innarbeidet i budsjettet

122: Flytte kjøp av Chromebooker til investering
Kjøp av Chromebook på skolene kan føres som investeringsutgifter. Jamfør tilsvarende investeringstiltak. Innsparing: 1,00 mill. kroner.

122: Midler til læringsressurser i forbindelse med ny læreplan

Høsten 2020 trådte den nye læreplanen (Fagfornyelsen) i kraft. Sentralt fra staten er det ikke kommet særlig med midler, ca. 270 kr per elev, som en engangssum. Det er et stort behov på skolene for ressurser til å ta i bruk en rekke nye læringsressurser, i tråd med kravene i den nye læreplanen - som handler om praktiske ferdigheter og konkret kunnskap elevene skal kunne. Det er behov for en rekke ulike digitale læremidler og verktøy, vanlige lærebøker (men ikke nødvendigvis klassesett) og andre læringsressurser skolene ser de trenger. Skolene har ikke rammer for å gjøre et nødvendig løft innenfor de eksisterende rammene. Mange av de nye utgiftene til læringsressurser vil være i form av årlige avgifter i stedet for engangskjøp hvert fjerde år, så tiltaket er lagt inn som en økning av rammen hvert år fremover. Kostnad: 1,50 mill. kroner.

122: Utredning om fremtidig drift og struktur knyttet til Oppvekst, inkludert barnehage og skolestruktur

Utredningen skal gi oss et uhildet blikk utenfra på

hvordan vi har organisert tjenestene våre innenfor oppvekstområdet og barn og unge. Kostnad: 0,20 mill. kroner.

122: Økning i fosterhjems plasser

Ut fra utviklingen på barnevernsområdet forventes det en økning i fosterhjems plasser. Kostnad: 0,50 mill. kroner.

271: Økt tilskudd til private barnehager, utover prisstigning

Tilskuddet blir beregnet ut fra regnskap to år før aktuelt tilskuddsår. Våre utgifter til kommunale barnehager økte fra 2018 til 2019, og tilskuddet til private barnehager må økes tilsvarende. Kostnad: 1,08 mill. kroner.

280 Reduksjon en barnehageavdeling/reduksjon av plasser

Barnetallsutviklingen i Randaberg tilsier at det er behov for færre barnehageplasser. Dette tiltaket tar utgangspunkt i at å legge ned en avdeling som førsteprioritets tiltak og som det mest kostnadseffektive. Prosessen er i gang hvor vi vil ha drøftinger med kommunale styrere og tillitsvalgte i forhold til innretning. Beløpet som er lagt inn tilsvarer nedlegging av en avdeling og styreresressurser knyttet til en avdeling, og er foreløpig lagt på barnehage felles. Innsparing: 0,804 mill. kroner.

362 Økte plasseringsutgifter

Det forventes økte utgifter på plassering utenfor hjemmet i hele økonomiplanperioden (2021-2024). Gjelder økning i antall barn som er plassert. Forventes tilskudd fra IMDI som vi ikke har fått svar på enda. Kostnad: 0,468 mill. kroner.

365 Innsparing to stillinger Tverrfaglig team

I budsjettet 2020 ble det vedtatt å styrke tverrfaglig team i tjenesteområde oppvekst med to stillinger. Det har i 2020 vært en lengre prosess med å vurdere ulike modeller for denne styrkingen. Konklusjonen er at Oppvekst vil klare å løse aktuelle utfordringer uten denne styrkingen. Dette blir derfor lagt inn som en del av innsparingen på området. Innsparing: 1,340 mill. kroner.

Åttendeklasse-elever fra Goa skole på oppdrag i Randaberg sentrum i oktober i år.
Bakerst fra venstre: Dina Svalestad, Iben Meling, Lina Sofia Galta, Andre rekke fra
venstre: Andrè Egebakken, Håkon Sivertsen. Framme fra venstre: Emil Pedersen og
Helena Ramsfjell.

9

Randaberg kirkeelige fellesråd

Arbeidsområder

Randaberg kirkelig fellesråd er i følge kirkeloven forvalterorgan for menighetenes virksomhet. Det vil si at Fellesrådet ivaretar arbeidsgiveransvaret for kirkens ansatte og har ansvar for drift og vedlikehold av kirkebygg og kirkegårder. Fellesrådet forvalter de midler som Randaberg kommune utreder i henhold til kirkeloven, tilskudd fra staten, inklusive midler via Stavanger bispedømmeråd og ikke minst midler som menighetene selv samler inn.

Kirken i Randaberg er livskraftig; flotte kirker, vakre kirkegårder og ikke minst mange gode og engasjerte medarbeidere - lønnende og frivillige.

Arbeidsområdet

Randaberg kirkelige fellesråd har som oppgave å forvalte de menneskelige, økonomiske og materielle ressursene til beste for den lokale menighet og gravferdsvirksomheten.

Fellesrådet vil bidra til:

- At kirken er en åpen og tjenende folkekirke der mennesker møter tro, felleskap og kultur.
 - At kirken er en aktiv samfunnsaktør til beste for enkeltpersoner og bygda.
 - At mennesker blir møtt på en positiv måte når de søker tjenester fra gravferdsvirksomheten.
- Vi tror at en livskraftig kirke gjør Randaberg til et bedre sted å bo i.

Personal

Fellesrådet har arbeidsgiveransvar for de kirkelige ansatte; diakoner, barne- og ungdomsarbeidere, trosopplæringsmedarbeidere, menighetsmusiker/organist, daglig ledere for menighetene, kirketjenere, kirkegårdspersonell, renholdere og kirkeverge (prost og sokneprestene er ansatt av biskopdømmet).

De kirkelige ansatte har arbeidsoppgaver knyttet til alle aldersgrupper og innenfor et vidt spekter av tjenester.

De har ansvar for kirkelige handlinger, dåps- og trosopplæring, ledertrening av barn og unge, diakoni blant unge og eldre, musikk og kulturtiltak (for eksempel sommerkonsertene), og mange andre tiltak for barn, unge, voksne og eldre.

Nasjonale beregninger har vist at hver ansatt i kirken genererer opp til fire årsverk i frivillig innsats.

	Stillinger				Finansiering		
	Randaberg	Grødem	Kirkegård	Totalt	Fellesråd	Bispedømme	Menighet
Kirkeverge				1,0	1,0		
Daglige ledere	1,0	0,8		1,8	1,6	0,2	
Frivillighetskoord.	0,2	0,2		0,4	0,4		
Renhold kontor/kirke	0,2	0,2		0,4	0,4		
Kirketjenere/vaktm.	0,4	0,4	0,3	1,1	1,1		
Organist/m. musiker	0,6	0,5		1,1	1,1		
Diakoner*	Felles			1,85	0,85	0,8	0,2
Barne- og ungdomsarb.	0,9	0,8		1,7	0,3		1,4
Trosoppl.medarb.	0,9	0,55		1,45		1,25	0,2
Sum				10,8	6,75	2,25	1,8

* BDR har gitt 200 000 kr til økt diakonal satsing fra 2019. Kommunen bevilget 200 000 kr fra 2020.

Årsverk

Fellesrådet har per 1. september 2020 arbeidsgiveransvar for 16 ansatte, fordelt på 10,8 årsverk. Av disse er 2,25 årsverk finansiert av statlige midler (via bispedømmet) og 1,8 årsverk fra menighetenes egne innsamlede midler. De resterende 6,75 årsverk er finansiert av fellesrådet via kommunale bevilgning.

>> Fellesrådet har (...) arbeidsgiveransvar for 16 ansatte.

Økonomi

Randaberg kirkelig fellesråd forvalter de midler som Randaberg kommune utreder etter kirkeloven, § 15, tilskudd fra staten, inklusive midler via Stavanger bispedømmeråd, samt midler som Randaberg og Grødem menighetsråd samler inn.

Dette budsjettframlegget er basert på behandling i fellesrådets møte 15. september 2020 og en forutgående prosess i både Randaberg og Grødem menighetsråd.

Kommentar til den økonomiske situasjonen

Det er et godt samspill mellom Fellesrådet og kommune. Fellesrådets regnskapet for 2019 viste 5 825 kr i overskudd/mindreforbruk. Det reviderte budsjettet for 2020 er et budsjett i balanse. Budsjettet for 2021 er planlagt som et budsjett i balanse.

Det er lagt inn en vekst på 2 % på verdien av tjenesteytingen fra Randaberg kommune i forhold til 2020. Lønnsveksten er lagt inn med 2 %. De ansatte i kirken har pensjon gjennom KLP/SPK og vi har i budsjettet benyttet samme satser som kommunen.

Status renovering av Randaberg kirke, innvendig
Kirken har fått 1,1 millioner kr i 2019 (i tillegg til planleggingsmidler på totalt 200 000 kr i 2017 og 2018). Det er bevilget 2,5 mill. kr per år i 2020 og 2021 til renovering. Arbeidet med å renovere Randaberg kirke er så smått i gang.

Alle tegninger er klare. Altertavla er sendt til Arkeologisk museum for restaurering. Konservatorer fra Stavanger museum har gjort fargeundersøkelser av kirkens interiør, som blir brukt som grunnlag for oppmaling og fargesetting av koret. Det er innhentet tilbud på tømmerarbeidet i koret, og inngått avtaler om snekkerarbeid i forbindelse med nytt alter og alterring. AV-utstyr er også bestilt og delvis montert.

Vi regner med endelig godkjenning fra biskopen i oktober 2020. Riksantikvaren har i september 2020 gitt sin tilslutning til søknaden.

I januar 2021 er det tenkt gjennomført et større arbeid i kirken, der en skal skifte innvending tak og vegger i koret, male opp disse, samt montere ny og bedre belysning. I tillegg vil en få til moderne lyd og bildeutstyr i kirka som blir plassert mer hensiktsmessig.

Arkitekt Ole Trodahl er arkitekt i hele prosjektet. Head Energy er engasjert for å hjelpe til med prosjektstyring. Hovedgjennomføringen vil forhåpentligvis kunne skje i 2021.

Budsjettramme for 2021. Drift

	BUD 2020		BUD 2021	
	Utgifter	Inntekter	Utgifter	Inntekter
Personalkostnader	7 296 800		7 428 000	
Driftsutgifter	3 917 000		3 957 700	
Rammeoverføring Randaberg k.		-6 986 000		-7 125 700
Tjenesteyting fra Randaberg k.		-698 000		-712 000
Inntekter: utleie, feste, gravstell, renter		-477 000		-459 000
Tilskudd trosopplæring bispedømmet		-934 000		-934 000
Innsamlet til lønn, Randaberg m.		-408 000		-362 000
Innsamlet til lønn, Grødem menighet		-386 000		-441 000
Tilskudd fra Bispedømmerådet		-509 800		-652 000
Bruk av fond og overskudd		-815 000		-700 000
Underskudd (-) /Overskudd				
Totalt	11 213 800	-11 213 800	11 385 700	-11 385 700

Driftsbudsjettet 2021-2024

År	Tiltak	Kostnad	Komm.
	Større renholdsstillinger	150 000	A
	Styrke musikalske arbeidet	200 000	B
	100 % anleggsdiakon/prest	800 000	C

Kommentarer:

A) 30 % utvidelse av renholdstillingene i kirkene.

Randaberg og Grødem kirke brukes mye gjennom hele uken. I dag er stillingen for renhold så liten at vi ofte får klage på at det ikke ser rent ut i kirkene i forkant av arrangementer. Med den pågående koronapandemien har dette blitt enda tydeligere. Vi er nå pålagt mye strengere rengjøringsrutiner, blant annet med vask av alle berøringsflater mellom arrangementer. Det er utfordrende å få gjennomført dette med en allerede liten stilling. Per nå bruker prester og andre ansatte mye ekstra tid på å gjennomføre dette renholdet. Også utifra standard normer for renholder i bygg bør stillingsrammene økes. Midlene vil gå til styrking av renholdstillingen i Grødem (20 %) og Randaberg (10 %)

B) Styrke det musikalske arbeidet

Menighetene driver et utstrakt musikalsk kulturelt arbeid for barn og unge. Vi ser at dette arbeidet har gitt bygda en rik og variert flora av musikalske blomster. I dag er det kor for barn og ungdom i alle aldre og menighetene har drevet egen bandskole. Tre barnekor, Randaberg Soul children, Randaberg Soul Teen/Credimus og Bandskolen. På grunn av personalressurser og økonomiske vurderinger har Bandskolen pause skoleåret 20/21.

Vi ser også at brukerne på institusjonene, der menighetene har andakter, har svært gode opplevelser når vi stiller med organist på samlingene. Sang og musikk bidrar til å gi gode opplevelser for alle. Vi har i dag ikke midler til å ha organist/musiker på alle disse samlingene. Midlene er tenkt å gå til styrking og videreføring av alt dette arbeidet.

C) 100 % anleggsdiakon/prest Rogfast

Det største tunnelprosjektet i Norge igangsettes trolig rett foran vår kirkedør. Flere hundre arbeidere skal starte anleggsarbeid fra Randaberg, Kvitsøy og Bokn. Vi ønsker å ansette en diakon/prest i prosjektstilling som skal følge opp personell, tilby samtaler, sørge for kirkelig betjening.

Det er et hovedmål å bygge bro mellom lokalsamfunnet og anleggsmiljøet. Dette til beste for alle.

Den ansatte skal også kunne tilby verdifull spesialkompetanse innenfor beredskap og krisehåndtering. Vi tenker oss en prosjektstilling, gjerne i 100 %, fra oppstart til prosjektet er ferdig. Innretning og oppgaver må avklares nærmere med prosjektleidelse og de som måtte få kontrakt med arbeidet.

Minnelunden ved Randaberg kirke.

>> Sang og musikk bidrar til å gi gode opplevelser for alle.

Investeringsbudsjettet 2021–2024

År	Tiltak	Kostnad	Komm.
2021-2022	Utvidelse av Randaberg kirkegård	3 500 000 3 500 000	D
2022-2023	Navnet minnelund Grødem kirkegård	150 000 500 000	E
2021	Stoler og bord til Kirkestua	250 000	F
2024	Parkmessig tilrettelegging med belysning av Grødem kirkegård	1 000 000	G

Kommentarer:

D) Utvidelse av Randaberg kirkegård

Randaberg kirkegård ligger som selve sentrums-tomten i Randaberg kommune. De alle fleste som gravlegges i kommunen velger Randaberg kirkegård, framfor Grødem kirkegård. Det er få doble graver igjen på Randaberg, så i løpet av ett års tid vil en måtte henvise til Grødem.

Reguleringsplanen for sentrum øst, vedtatt i august 2015, har regulert inn en liten utvidelse av kirkegården på omkring 8 meter mot Harestad skole. Det ble i budsjettet for 2019 gitt midler til å utarbeide planer for en utvidelse. Dette er nå utført av Akasia AS. Utvidelsen av kirkegården vil kunne gi 150 nye graver. Det vil kunne foretas masseutskifting slik at en kan få dobbeltdybde i gravene. Det vil da kunne gi plass til 300 kister.

Ved utvidelse vil driftsbygningen/garasjen/leskuret rives og en ny bygges. Steinmuren vil også måtte rives og re-etableres. Fellesrådet ser for seg, i 2021, å kunne søke godkjenning av prosjektet (bispedømmet skal godkjenne endringer av gravplasser og kommunen skal godkjenne riving/oppføring av driftsbygningen). Da kan man i 2022 og 2023 gjennomføre prosjektet.

E) Navnet minnelund, Grødem kirkegård

Med navnet minnelund menes at det på et område av gravplassen er et felles gravminne med tilhø-

rende gravfelt for primært urner. På felles gravminne settes navneplater med navnet til avdøde. Navnet minnelund er tilrettelagt primært for urnegraver, men ev. også noen kistegraver og barne-

graver. En del av Grødem kirkegård kan med fordel tilrettelegges som navnet minnelund.

Det er alt opprettet en slik minnelund på Randaberg kirkegård, som er tatt meget godt imot av befolkningen. Det må inngås et samarbeid med en landsskapsarkitekt eller tilsvarende for planlegging. Påfølgende år kan selve arbeidet utføres.

F) Nye bord og stoler til kirkestua

Kirkestua i Randaberg stod ferdig for seks år siden, og den er svært mye i bruk. Det går nesten ikke én dag uten ett eller flere arrangementer. Her er det mandagskafé, leksehjelp, barne- og ungdomssamlinger, Sofus klubb og språkkafé. Dette merkes på bord og stoler. Dagens møbler er ikke beregnet på storhusholdninger. Særlig stolene bærer preg av mye bruk. Bordene som i dag brukes er svært tunge og vanskelige å håndtere, og med så mange ulike aktiviteter blir det mye rigging av bord og stoler.

Nye, lettere håndterbare bord, som er beregnet på denne typen bruk, hadde gjort arbeidet enklere for de ansatte. Fellesrådet har i vinter skiftet ut oppbevaringsmøblelementet til en mer holdbar skjenk laget av Vågane Viste. Dette for å kunne tåle bruken. Kirkestua er ikke bare et samlingssted for menighet, men leies også ut til minnesamvær, dåpsselskap, konfirmasjoner og familieselskaper. Veldig mange i bygda er derfor innom kirkestua i løpet av et år. Vi ønsker å ha stoler og bord som tåler å bli brukt, og som varer i mange år.

G) Parkmessig tilrettelegging med belysning av Grødem kirkegård

Grødem kirkegård ligger flott plassert ved Grødem kirke, og kan med fordel opparbeides til en park for hele bygda. Med en mer planmessig beplantning, flere benker og god belysning vil kirkegården også

G) Parkmessig tilrettelegging med belysning av Grødem kirkegård

Grødem kirkegård ligger flott plassert ved Grødem kirke, og kan med fordel opparbeides til en park for hele bygda.

Med en mer planmessig beplanting, flere benker og god belysning vil kirkegården også fungere som park. Man finner mange flotte eksempler på kirkegårder som parkanlegg, og fellesrådet mener at det er stort potensiale for dette på Grødem.

Ekstrabevilgning for å gjennomføre renovering av galleri

Før oppstart av hvoedrenoveringen, må vi be om en tilleggsbevilgning for å kunne gjennomføre renoveringen av hele kirkerommet samlet. Dette for å unngå unødig stenging av kirken, og for å unngå ekstrakostnader ved oppdeling av prosjektet.

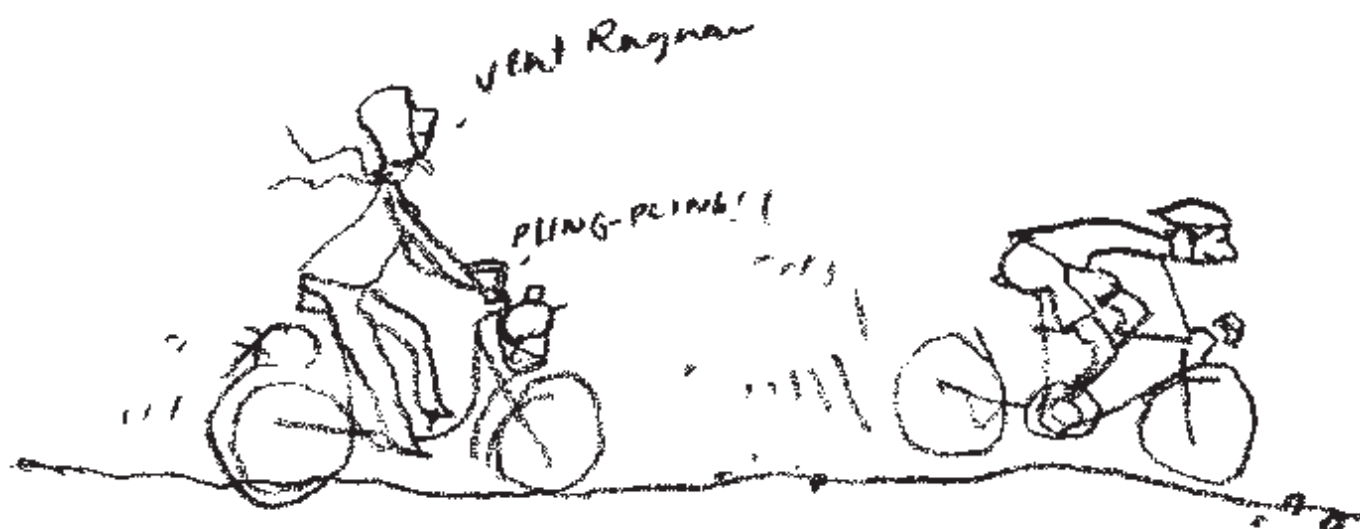
For å kunne gjennomføre de planlagte endringene på galleriet, trengs en ekstrabevilgning på 0,5 mill. kroner i 2021.

I denne delen av prosjektet inngår heving av gallerifront (til godkjent høyde), oppmaling, ny ventilasjonsvifte, oppdeling av benker og nye benkeputer.

>> Grødem kirkegård ligger flott plassert ved Grødem kirke, og kan med fordel opparbeides til en park for hele bygda.

Grødem kirke med kirkegården bak, fotografert i oktober i år.

Randaberg
kommune

www.randaberg.kommune.no